

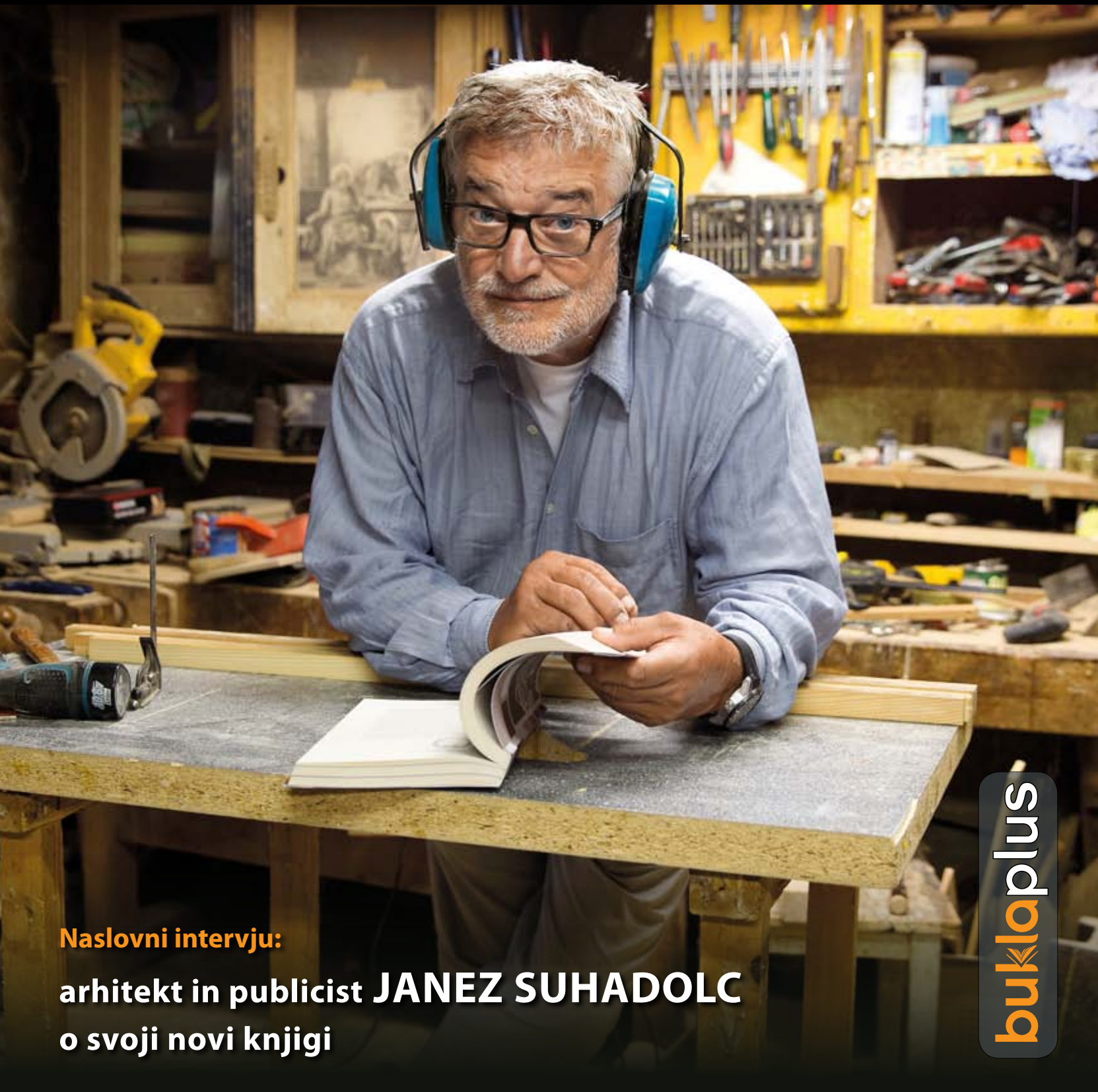
bukla

Brezplačna revija
o dobrih knjigah.

leto 12/št. 125
september 2016
www.bukla.si

Ker zgodbe navdihujejo ...

Intervjuji: Aleš Berger, Kazimir Kolar, Niko Hudelja in Žiga X. Gombač; 20 let večernice in 100. obletnica rojstva Roalda Dahla

Naslovni intervju:

arhitekt in publicist JANEZ SUHADOLC
o svoji novi knjigi

bukla plus

Tokrat predstavljamo več kot 125 novih knjig. Naslednja Bukla izide 12. oktobra 2016.

ROALD DAHL 100

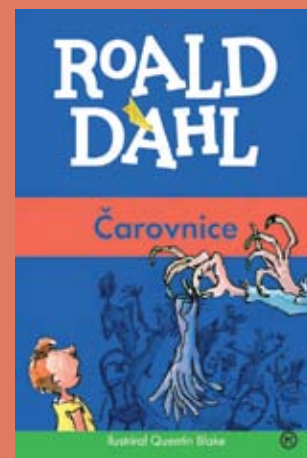
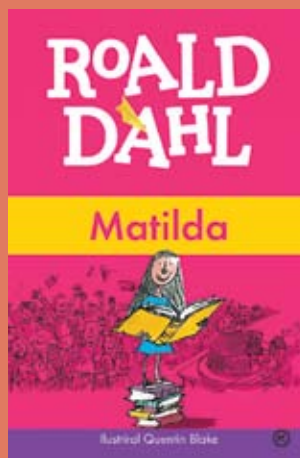
www.roalddahl.si

Ob
100. obletnici
rojstva
najboljšega
otroškega
pisatelja

DARILO OB NAKUPU

2 knjig Roalda Dahla v knjigarnah
Mladinske knjige: broška*.

Vsak
POTREBUJE
ZGODBE

**JUBILEJNI
KOMPLET**
največjih
Dahlovih
uspešnic

* Velja za nakup v knjigarnah Mladinske knjige do 15. 10. 2016 oz. do razdelitve daril.

Najhitreje do knjig: v knjigarnah www.emka.si o8o 12 o5

IZDAJATELJ

UMco, d. d., Leskoškova 12, 1000 Ljubljana
Telefon: (01) 520 18 39,
Faks: (01) 520 18 40
bukla-urednistvo@umco.si
ISSN: 1854-3359

UREDNIŠTVO in PISCI

Odgovorni urednik: Samo Rugelj
Kreativna urednica: Renate Rugelj
Jezikovni pregled: Tine Logar**Pisci:** Sabina Burkeljca, Jedrt Jež Furlan,
Iztok Ilich, Klara Jarc, Vanja Jazbec,
Sonja Juvan, Aljaž Krivec, Renate Rugelj,
Samo Rugelj, Vesna Sivec Poljansek,
Kristina Sluga, Žiga Valetič**Gostujoči pisci:**Nada Grošelj, Simona Kopinšek,
Manca Košir, Jure Preglau, Boštjan
Videmšek, Darja Lavrenčič Vrabec

OBLIKA in PRIPRAVA

Oblikovanje in prelom: Aleš Cimprič
Organizacija tiska: Merima Jular s. p.
Natisnjeno v Evropski uniji.
Fotografija na naslovnici: Borut Krajnc

OGLASNO TRŽENJE

Renate Rugelj
Telefon: (01) 520 18 31,
GSM: 031/688 590Brez pisnega dovoljenja izdajateljica je vsaka
javna priobčitev, predelava ali uporaba
vsebine prepovedana. Vse pravice pridržane!
Pisci in kolumnisti izražajo svoja mnenja in ne
nujno mnenja uredništva.

LEGENDA KRATIC

m. v. – mehka vezava
t. v. – trda vezava
pt. v. – poltrda vezava

Brezplačna revija o dobrih knjigah.

Izdajo te publikacije je sofinancirala Javna
agencija za knjigo Republike Slovenije.Sofinancer projekta »Berimo Slovence v
BukliPlus« je Ministrstvo za kulturo RS.

Debelina knjige kot merilo za izid

Če knjige predvsem berete, je njihova debelina pomemben parameter za odločanje o tem, ali boste knjigo sploh vzeli v roke in jo začeli brati, tudi v skladu s tem, koliko časa sploh imate za branje. Če knjige kupujete, pride ob debelini knjige, ko jo zagledate v knjigarni, takoj tudi pomislek, ali je zaradi obsega narasla tudi cena. Največkrat je temu res tako.

Gospodarsko usihanje, ki smo mu bili priča po letu 2008, je sčasoma začelo pomembno vplivati tudi na založniške razmisleke in odločitve v zvezi s knjižnimi naslovi, ki jih imajo založbe namen izdati. Obseg knjige je, sploh pri prevodnih delih, tako začel postajati eden ključnih dejavnikov, ki je pogosto odločilno vplival na izbor knjižnih naslovov. Ti trendi seveda niso bili vidni takoj (in verjetno ne veljajo za čisto vse založbe), saj so debele knjige po navadi dlje časa tudi v produkcijskem procesu, pogosto gre celo za večletne projekte, ki se občasno še dodatno zavlečejo. Vsekakor pa so po letu 2010 založniki v zvezi s tem, katere knjige je smotrno izdajati, vse pogosteje ocenili tudi glede na (finančne) težave, ki bi jih lahko povzročil večji ali prevelik obseg knjige. Tudi sam lahko na knjižnih policah v pisarni vidim kar nekaj tujih knjig, ki jih zaradi njihovega obsega najbrž ne bomo nikoli izdali. Stroški, ki spremljajo izid knjige in se večajo premo sorazmerno z delom glede na obseg, denimo prevod, bi izid najbrž tako obremenili, da ne bi mogli več prijadrati do črnih števil, ki omogočajo nadaljnje delovanje.

Seveda pa ta zapis, kot bi morda kdo sklepal iz uvoda, ne bo namenjen jamranju, kako je v teh časih debele knjige vse teže izdati (kar je res) in kako imamo v slovenščini vse manj debelih knjig (kar ni čisto res). V njem se bom namreč skušal osrediniti povsem na drug fizični krak knjižne ponudbe – z drugimi besedami, na knjige manjšega formata (in debeline), ki so po mojem mnenju v naši knjižni ponudbi pogosto po krivici spregledane.

Če se na primer sprehodite po kaki od londonskih knjigarn in tam pregledate pravkar izdane knjige, boste hitro ugotovili, da so knjižni pulti narejeni tako, da omogočajo vidno postavitve knjig različnih formatov. Najbolj izpostavljene so po navadi seveda nekaj večje in res nove knjige v trdi vezavi. Nekje v njihovi bližini so nove izdaje žepnih knjig v broširani vezavi. Skoraj vedno pa boste zraven opazili tudi nekaj višje postavitve knjig v manjših in še bolj priljudnih formatih, ki so kot nalašč za vsakodnevne opravke in pa za krajša in daljša potovanja. Te so odlične za impulzivni ali pa dodatni knjižni nakup, ki gre lepo zraven k že izbranim knjigam večjih formatov, hkrati pa omogočajo lahkotno prenašanje z ene na drugo lokacijo.

Del teh manjših knjig spada v okvir tako imenovanih darilnih in priložnostnih izdaj, spet druge pa kljub majhnosti gradijo na čvrsti vsebini ter se povezujejo v pomembne knjižne zbirke. Tako se, denimo, spomnim Penguinove knjižne zbirke *Pomembne ideje* (*Great Ideas*), s katero so njeni uredniki

skušali približati pomembna krajša besedila (ali pa tudi njihove fragmente) najpomembnejših svetovnih mislecev in celotne piščoce zgodovine človeštva sodobnim bralcem. Najprej so izdali dvajset naslovov, ker pa se je zbirka prijela, so te pakete – po dvajset novih knjig – še ponovili in tako jih je izšlo najmanj sto. Njihova cena je bila pet funtov, kar je v slovenskih knjigarnah nanese še kakšen evro več.

Lani se je Penguin odločil za še bolj radikalen koncept knjižne zbirke, ki so jo poimenovali *Male črne klasike* (*Little Black Classics*), znotraj nje pa so začeli izdajati krajša literarna besedila, eseje, pisma itn. v obsegu kakih šestdeset strani za ceno manj kot en funt (80 penijev, kar je v slovenskih knjigarnah zneslo nekaj več kot evro). Prvi paket je prinesel kar osemdeset različnih naslovov; morda se bo nadaljeval.

Kaj je smisel teh knjig? Poleg dodatnega knjižnega nakupa tovrstne knjižice predstavljajo privlačno možnost za tiste, ki se v knjigarni ne morejo odločiti za nakup česa večjega, da si vseeno privoščijo manjši knjižni naslov, ki jih popelje v svoj svet, naslednjič pa morda spodbudi k nakupu večje in debelejšje knjige. Poleg tega so take knjige res priročne za potovanja – vsaj sam v nahrbtnik skoraj vedno vtaknem kakšno, da preberem nekaj strani ob počitku na izletu ali kaj podobnega.

Seveda te knjige obstajajo tudi v slovenščini in na slovenskem knjižnem trgu. Nekaj založb se je celo sistematično odločilo za njihovo izdajanje, denimo Apokalipsa z zbirko *Fraktal*, potem

LUD Šerpa (nazadnje je izšla Thoreaujeva *Državljanska nepokorščina*) in pa seveda Modrijan z zbirko *Svila*, ki letno prinese en do dva paketa štirih knjig izbranih avtorjev (najnovejšega predstavljamo v tej številki *Bukle*), do zdaj pa je v njej izšlo že približno 25 knjig.

Vendar pa opažam, da ima ta tip knjig pogosto težave z umestitvijo na primerno mesto na prodajnih policah, še posebej v manjših slovenskih knjigarnah, ki niso povsem prilagojene za to. Zato se neredko zgodi, da se te knjige skoraj izgubijo, in kljub temu da so del zbirke, ne pridejo do ustreznega izraza. Tudi zato je ponudba tovrstnih knjig po mojem mnenju veliko premajhna.

S tem izgubljam vsi, tako bralci in kupci kot tudi knjigarji in založniki. Bralcem in kupcem tako pogosto iz vidnega polja spolzijo naslovi, ki bi jih lahko zanimali ter jim ponudili nekaj drugačne bralske izkušnje in/ali knjižni naslovi, ki jih do zdaj še niso imeli priložnost spoznati. Knjigarji in založniki pa s tem vsak dan znova zamujajo priložnost, da bi začeli trdneje graditi še en most do svojih bralcev, ki je speljan malo drugače. Ni namreč boljšega od tega, ko si za nekaj drobna privoščiš drobno knjigo, ki pa te potem popelje v popolnoma nov svet, o katerem nisi nikoli razmišljal.

Četudi so majhne, si te knjige prav tako zaslužijo svojo priložnost – oziroma ravno zato!

Samo Rugelj

Aleš Berger je človek, ki je pustil velik pečat v slovenski literarni krajini: kot dolgoletni urednik prevodne književnosti pri Mladinski knjigi, kjer je urejal nekaj vrhunskih zbirk (Lirika, Kondor, Roman), kot prevajalec iz francoščine (Queneau) in španščine (Borges), kot pisec gledaliških kritik in kot pisatelj kratkih zgodb, dram, esejev in del za otroke. Za svoje delo je prejel vse najpomembnejše slovenske književne nagrade. Njegova nova prozna izdaja Povzetki je nabor esejističnih proznih skic, aforizmov, besednih igrarij, lucidnih prebliskov in sarkastičnih zaznamov o sebi ter vsem, kar ga obdaja.

»Ravnodušnost je rabelj: življenja, čustvovanja in pisanja«

Povzetki

Aleš Berger

Mladinska knjiga, zbirka Nova slovenska knjiga, 2016, pt. v., 167 str., 24,94 €, JAK

Bukla: Za razliko od *Zagatnih zgodb*, kjer so vodilna tema prešuštniške zagate, so *Povzetki* tematsko zelo raznoliki. Ozirate se v preteklost, s humorjem in ironijo švrkate po sedanjosti ter pri tem ne prizanašate ne sebi in ne svoji družini. Kako bi sami opredelili svoje pisanje? Vem, da ste v enem od preteklih del zapisali, da ste svoje dnevnike zažgali, vseeno pa ti zapisi včasih močno spominjajo na dnevniške.

Berger: Dnevniško je pravzaprav vse, na kar se spomniš oziroma te doide neki dan. Včasih tudi kaj načrtno izbrskaš. Vprašanje je, koliko tega želiš in zmoreš zapisati, ohraniti in kako. In čemú. In koliko zapisanega je potem vredno (in primerno) ponuditi drugim v branje. Da bi to kasneje še opredeljeval, pa presega moje moči in potrebe.

Bukla: O preteklosti se največkrat piše precej nostalgичno, tudi patetično, medtem ko so vaša spominjanja drugačna – kanček nostalgije je sicer zaznati, vseeno pa pišete z malo distance, ravnodušja.

Berger: Z distanco da, z ravnodušjem nikakor. Ravnodušnost je rabelj: življenja, čustvovanja, pisanja. Vidim jo kot mlačno, medlo horizontalo. Življenje pa je sprepletano, vibasto, cikcakasto. Če bi bil ravnodušen, najbrž ne bi napisal nobene vrstice, objel debla nobenega drevesa. Odmaknjenost, vsaj navidezna, pa je nujna; omogoča boljši uvid v materijo in bolj premišljeno, iztanjšano pisavo, brani pred solzavostjo, razprodajo emocij in omogoča blago ironijo na vse strani, včasih tudi kakšen ne čisto prizanesljiv sarkazem na svoj in tuj račun.

Bukla: Na prvi strani pišete: »Zakaj toliko besed, ko bi zadoščale le tiste, ki so prave? A kako jih izbrati?« Pisava v *Povzetkih* je drugačna od *Zagatnih zgodb* – je zelo jedrnata, izčiščena, z (naj)manj besedami skušate povedati čim več. Domnevam, da ste tako pisali načrtno oziroma skrbno izbirali besede?

Berger: Popolnoma prav domnevate in vesel sem, da ste to opazili. Za razliko od zgodb, v katerih si prizadevamo za umetelnost pripovedovanja in dramaturško spretnost, gre v *Povzetkih* v mnogih primerih za »ugotovitve«, prebliske, (samo)spraševanja itn., se pravi, za zelo kratke oblike, ki si pač ne morejo dovoliti okolišenja, odvečnega besedovanja. Včasih je pravo veselje, če ne kar užitek, brusiti, klestiti začetno, osnovno inačico besedila do tistega zadnjega stavka, za katerega imaš potem občutek, da nekaj pove primerno zgoščeno in po možnosti še z ustreznim ritmom, ki mu daje notranjo energijo.

Bukla: Že naslov *Povzetki* nakaže, kako razumeti zapisane kratke stavke (»S poročne fotografije v izložbi 'Foto Minsky' sta se srečno smejala še lep čas po tem, ko sta bila ločena.«) in aforizme, vseeno pa bi marsikaterega od povzetkov lahko razvili v zgodbo. Zakaj ste ostali pri kratkih oblikah?

Berger: »Ostal« bi, če vas smem popraviti, pri zgodbah, če bi še naprej pisal takšne, kot sem jih; do »kratkih oblik« sem se, se mi zdi, nekako prikopal. Najbrž pa tudi nimam veselja, volje in znanja, da bi na dvanajstih straneh razvijal tēmo, za katero se mi je zdelo, da sem jo lahko zgostil v prav toliko besed. Ampak: mnogi »povzetki« sicer učinkujejo dokončno, zaprto, nepreklicno, kar je konec koncev v njihovi naravi, a bralec lahko, če je pri volji, stopa iz njih nazaj, v »zgodovino«, ki je pripeljala do takšnega stanja stvari, si torej sam ustvari zgodbo. In še to: marsikaj »povzetek« nemara omogoča več poprejšnjih zgodb, ki so se vsaka po svoji poti strnile vanj, in je torej na neki način zelo odprto branje, ki spodbuja bralčevo domišljijo in vabi k njegovi soustvarjalnosti.

Bukla: V knjigo ste vključili več seznamov (prebranih knjig, obiskanih krčm, vstopnic z dogodkov, obiskanih leta 2012), kar daje vedeti, da ste vesten popisovalec svojega življenja. Na neki način je vaša odločitev v nasprotju z zažigom dnevnikov, saj so tudi seznamami neke vrste razgaljanje.

Berger: Sezname so radikalna oblika dnevnika, v njih ni avtorjevih zapažanj, vzponov in padcev razpoloženja, hvalisavosti ali zamer, ni vzrokov, posledic in vsega, kar je vmes, so le dejstva: kaj, kdaj, s kom; v tem ne vidim prehudega razgaljanja, kvečjemu evidentiranje. So odlično pomagalo proti pozabljivosti (če jih seveda ne pozabljaš ažurirati vsak dan) in baza podatkov za imaginarni muzej vsakodnevnosti, pomembnih skorajda izključno za tistega, ki si jih zabeleži. Zakaj so se znašli v knjigi? Lahko bi odgovoril, da zato, da me bo kdo to vprašal. Ampak ne le to: če je v *Povzetkih* kar nekaj oziranja v preteklost, luščenja spominskih drobcev, priklincevanja pozabljenih nadržbnosti, pa so sezname kar najbolj verodostojno pričevanje o avtorjevi neposredni sedanjosti, njen avtentičen povzetek. Saj jih ni treba brati, nalašč so natisnjeni s precej drobnimi črkami, ki kar vzpodbujajo, da se jih preskoči.

Bukla: Če še malo sledim seznamom ... Kaj botruje temu, da se Aleš Berger odloči za ogled filma *Maščevalci* ali nogometne tekme Gorica – Maribor?

Berger: Oho, torej ste jih le vsaj na hitro preleteli ... *Maščevalce* sem šel gledat z vnukom, ki je takrat še hodil z mano v kino, in sva se potem pogovarjala o njih. Dosti tovrstnega žanra sem spoznal, tudi prebral kot nono in ni mi bilo odveč. Pa se ne bom le izgovarjal: letos pomladi sem si sam samcat ogledal *Mojstre iluzij 2*, ker mi je bil prvi del pred časom všeč. Zakaj pa bi hodil v kino le trpet in sočustvovat? In tudi preberem rad kaj bolj ležernega, kot ste morda zapazili v tistih seznamih. Nogometne tekme sem obiskoval kot deček, fant, mož, na kar mnogo lokacijah, in zdaj jih kot starejši občan v Novi Gorici, dvakrat, trikrat na sezono. Lepo se je v toplem popoldnevu usesti med nepoznane ljudi, ki za pol drugo uro postanejo znanci, in poslušati slikovito primorsko pridušanje, v dobrem in slabem. In nogomet na zelenici seveda ni takšen kot v ligi prvakov, a mnogokrat kak gol, viden na stadionu, odtehta pet tistih z ekrana.

Bukla: Za sabo imate bogato uredniško, prevajalsko in tudi pisateljsko pot. V *Povzetkih* pišete: »Prevajalčev strah pred polno, ne prazno stranjo.« Zanima me, kateri strah je za vas strašnejši?

Berger: Ja, oboje zna biti sitno. Seveda se prevajalec, če je priden in nekaj malega več, strahu hitreje znebi, saj ga avtor zanesljivo (in neizprosno) vodi od strani do strani, do konca. Pri prazni strani pa se ne ve, ali se bo kdaj napolnila, in kako. Zato pa se strah lahko manifestira tudi kot prijetna mrščavica, potovalna mrzlica, preden se krene na izlet v neznanu. A ni prav, da jaz razpredam o tem, ko sem s *Povzetki* kaj skromen avanturist.

Bukla: Moje zadnje vprašanje se nanaša na vaše razmišljanje: »Ko požgeš dnevniške zapiske zadnjih tridesetih let – se pomladiš ali dokončno postaraš?« Kakšen bi bil vaš odgovor?

Berger: Veste, skoraj prepričan sem, da si v knjigi nisem zastavil nobenega vprašanja, na katero bi vnaprej vedel odgovor. Zakaj bi zlorabljal bralčevo naklonjenost? In tudi »za nazaj« tega bržkone ne bom izvedel. V naravi nekaterih vprašanj je, da nanje ni enoznačnega, dokončnega odgovora, in najbrž je v tem tudi njihov mik.

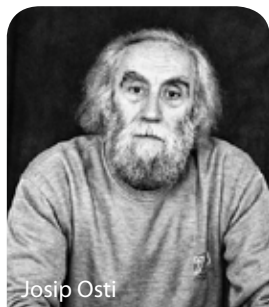
Foto: Braco Zavriž

Aleš Berger

Duhovi hiše Heinricha Bölla

Josip Osti

Mladinska knjiga,
zbirka Nova slovenska knjiga,
2016, pt. v., 425 str., 32,96 €, JAK

Josip Osti

Osti (1945), pesnik, pisatelj, esejist in prevajalec, je bil rojen v Sarajevu, vendar že dolgo živi v Sloveniji (v Tomaju) in ustvarja v slovenščini. Po esejističnem delu *Življenje s knjigami* iz leta 2013, v katerem je popisoval svojo največjo ljubezen – književnost, se v najnovejšem delu, nekakšnem hibridu med spomini, avtobiografijo in

anekdotičnimi portreti svojih literarnih sodobnikov, ukvarja z literarnimi ustvarjalci in lastno ustvarjalno potjo. Knjiga *Duhovi hiše Heinricha Bölla* je izvrstna zbirka fragmentov iz njegovega življenja, v katerih opisuje smešne in tudi manj smešne pripetljaje pisateljev, pesnikov, urednikov in drugih ljudi iz jugoslovanskega, bosanskega in slovenskega književnega življenja, ki jih je srečal na svoji poti. Vsako zgodbo zabeli s svojim pripovedovalskim mojstrstvom (zdi se, kot da zgodbe pripoveduje pri kakšnem omizju), obenem pa jih premišljeno spleta v literarni (avto)portret lastne generacije. Hvalnica pripovedovanju in pisanju ter življenju v svetu literature! > SAMO RUGELJ

... hvalnica
življenju v svetu
literature ...

Evangelij za pitbule

Jiří Bezlaj

Mladinska knjiga,
zbirka Nova slovenska knjiga,
2016, pt. v., 111 str., 24,90 €

Jiří Bezlaj

Zgodba se takoj začne nadvse dramatično: glavna junakinja, osemnajstletna Koka, poskuša napraviti samomor, a pri tem ni prav večča. Nasprotno, zelo nerodna in zmedena je, prav takšna, kakršna se skozi poplavo misli in navidezno tja v en dan zalučanih utrinkov iz otroštva kasneje med

pripovedovanjem svoje zgodbe tudi sama predstavi bralcu. Čim natančneje ta spoznava Koko in svet, iz katerega dekle izhaja, tem bolj mu postaja jasno, kaj jo je usodno zaznamovalo. Prej navidezno nepomembni, mimogrede omenjeni dogodki nenadoma dobijo močno težo, pod katero (skoraj) klone tudi na videz brezbrizna mladenka. Avtor, ki je petintrideset let poučeval umetnostno vzgojo na bežigrasjski gimnaziji, tako s slengom glavne junakinje in drugih likov kot tudi s prepričljivim vživetjem v njihova notranja doživljanja in občutenja dokazuje, da svet mladih dobro pozna, pa tudi, da mu je blizu. In prav zato je njegova »evangeljska zgodba« toliko bolj dognana, prepričljiva in živa. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

... prepričljivo
vživetje v notranja
doživljanja in
občutenja ...

Kristalni čas

Lojze Kovačič

Beletrina, zbirka Beletrina,
2016, t. v., 357 str., 29 €

Lojze Kovačič

Še isti večer, ko je *Kristalni čas* prejel srebrnega kresnika, torej nagrado za najboljšega kresnikovega nagrajenca v petindvajsetih letih, odkar podeljujejo to nagrado, sem na spletu skušal najti kak antikvarni prodajni izvod. Seveda ga ni bilo. Kovačičev avtobiografski roman, v katerem na zunaj pokriva obdobje od leta 1988 do leta 1990, torej prelomno obdobje pred slovensko osamosvojitvijo (začne, denimo, s sojenjem četverici), na zunaj pa, podobno kot v drugih svojih knjigah, initimistično ter v bravuroznem slogu piše o svojem (notranjem) življenju, je z minimalistično zunanjo podobo izšel leta 1990 in bil vsepovsod razprodan. Ne brez razloga. Četudi se te knjige, tako kot jaz, lotite šele zdaj, hitro ugotovite, da je pisana povsem sodobno, z aktualno angažirano avtobiografsko noto, s katero Kovačič na posamezna poglavja preudarno razporedi posamezne življenjske teme, od smisla življenja do ljubezni, seveda pa to naredi na svoj neponovljivi literarni način ter s pomočjo svojega izvrstnega spomina, s katerim si je lahko priklical najmanjše detajle dogodkov, ki so se zgodili desetletja poprej. Mojstrovina! > SAMO RUGELJ

... prejemnik
srebrnega
kresnika ...

Kolarjev inovativen romaneskni prvenec
Glas noči je razdeljen na štiri podobe
in napreduje iz sedanosti v preteklost.

KAZIMIR
KOLAR

GLAS NOČI

Vsaka podoba ima svoj stil pripovedovanja in predstavlja določeno življenjsko postajo burnega protagonistovega življenja. Zgodbo pripoveduje 28-letni zgodovinar, obremenjen s psihozo. V celotni zgodbi romana ni nič izmišljenega. V njej se zrcali avtorjevo dejansko življenje in njegova fascinacija nad fenomenom psihoze.

www.zalozba-litera.org

LITERA

Kazimir Kolar nas ni dražil z revijalnimi objavami leposlovja ali nam ponujal okruškov svojega ustvarjanja na prireditvah z odprtim mikrofonom. V tem smislu bi ne bilo prav reči, da gre za novo ime domačega literarnega prostora, saj tudi prvenec priča, da smo se znašli iz oči v oči z golim pisanjem. Takšnim, ki ga narekuje neka neznanca sila, ki jo lahko (prosto po Barthesu in v skladu s prisotnostjo karnevalizacije) razumemo celo kot erotično. Čeprav nam osnovna struktura pripovedi, ki jo narekuje tavanje pripovedovalca – protagonist Mirka Lamprehtha – ni povsem neznanca, pa se roman s svojo osredotočenostjo na mentalno-družbeni rob in na tabuizirano temo poroda ter babiško delo vendarle umešča v povsem svoj kontekst o katerem sva poklepetala z avtorjem.

»Razcepljenost je tako človeška lastnost, da se sama od sebe useda v okvir današnjega časa.«

Glas noči

Kazimir Kolar

Litera, 2016, t. v., 109 str., 21 €, JAK

Bukla: V zgodovini literature imajo popisi porodov (znani so, denimo, Zolajevi) posebno mesto. Po eni strani se jim je očital pretiran naturalizem, po drugi strani pa je zanje veljala izrazita simbolna funkcija. Kako je sploh prišlo do izbire te tematike?

Kolar: Ne vem, če je sploh šlo za izbiro. Nekatere stvari se v življenju odvijajo same po sebi in jih ne moreš izsiliti. Sem pač takšen človek, da se prepustim. Vsakršna prisila (tudi izbire) je name vedno delovala kontraproduktivno. Na drugi strani pa sem si mislil: fenomen poroda v našem literarnem prostoru še ni obdelan in mogoče bi bilo to za koga zanimivo branje.

Bukla: Sam specifično motiva poroda v *Glasi noči* vidim v tehnicističnih, naivnemu bralstvu morda celo nedostopnih popisih. Zdi se, kakor da se neki naravni proces zakriva s pojmom tehnološkega, lahko bi rekli kulturnega. Kako sami vidite umeščanje motiva poroda v roman?

Kolar: Del, v katerem se odvija dogajanje v porodnem bloku, sem poskušal napisati v strogem kliničnem slogu. Dejstvo je, da je porod izrazito kulturni pojav. Če boste vprašali strokovnjake s tega področja, vam bodo povedali, da naravnega poroda ni, razen v živalskem svetu. Je pa izkušnja poroda in porajanja tako intenzivna, da kar sama po sebi kliče po literarni obdelavi. To potrjujejo mnoge poljudnoznanstvene monografije, ki so bile v zadnjem času prevedene v slovenščino in ki odstirajo nove poglede na rojevajočo žensko. V mislih imam slovito babico Ino May Gaskin in Marsdena Wagnerja.

Bukla: Kaj bi povedali o jeziku v romanu?

Kolar: Na začetku je bil jezik bolj dnevniški, kasneje sem posamezne epizode skrčil na gola dejstva in s tem je postal zelo faktičen. Ne maram kroženja okrog resnice. Mislim, da mora dober literat bolj odzemanjati od besedila, kot pa da bi dodajal. Hkrati ni dobro, da se pisatelj preveč ukvarja z besedilom. Pripoved mora imeti robove.

Bukla: Dejstvo nosečnosti in poroda v politiki predstavlja osrednjo razmejitev med ženskim in moškim biološkim spolom, prav tako je babištvo dojemano kot ženski poklic ... Bi lahko rekli, da se *Glasi noči* na posreden način ukvarja tudi z vprašanjem ženske?

Kolar: Vsekakor. Na tem polju se zelo lepo izkristalizira, kdo je ženska in kaj zmore. Gre za domeno, kjer so moški šibki in dominirajo ženske. Porodnice in na drugi strani babice – oboje mi predstavljajo neskončen vir fascinacije. Ženske imajo v lasti intuicijo, so konkretnje in bolj imanentno dojemajo potek dogodkov. Moški doživljamo svet bolj mehanično, tudi abstraktno, nismo tako vztrajni. Ne vemo veliko o tem, kaj občutijo ženske na porodni postelji, niti ne vemo, kakšno delo opravljajo babice.

Bukla: Že v uvodnem citatu k romanu srečamo Hegla, v delu pa je tudi kasneje najti mnogo navezav na filozofijo. Gre za zavestno sledenje kakšni filozofski misli? Morda kakemu literarnemu delu?

Kolar: Ob pisanju romana sta me obsedali dve ideji: Heglova ideja retroaktivnosti in ideja psihoze. Vživljal sem se v psihotičnega človeka, pomagal sem si s tretjeosebni izkušnjami. Sčasoma mi je postalo jasno, da soobstoja teh dveh idej ni naključen in da sta v resnici samo dve določili enega in istega. Ti dve jedri sta odločilno zaznamovali *Glasi noči*, ki je bil v prvi različici naslovljen *Hegel in jaz*. V središču dogajanja je protagonist, ki si predstavlja, da ga zasle-

duje Heglova podoba. Vse skupaj je del samopoveličevalne ideje. V romanu mrgoli teh patoloških idej.

Bukla: V opisu knjige na zadnji platnici lahko preberemo: »V njej [knjigi] se zrcali avtorjevo dejansko življenje.« Kaj knjiga pridobi z avtobiografskimi elementi? Je ta opomba na platnici nujna?

Kolar: Mislim, da je nujna. Predstavlja eno izmed mnogih varovalk v besedilu, ki opozarja bralca, da ne sme vsega verjeti, kar prebere. Takšnih mest, ki jih je treba razumeti ironično, če ne celo inverzno, je kar nekaj. V roman sem jih vnesel zavestno, ker me je bilo strah, da bi kdo tekst bral kot nekakšno poročilo o dogodku. Če nekdo nekaj zapiše, še ne pomeni, da je stvar resnična ali da se je dejansko zgodila.

Bukla: Junak opravlja več različnih del, po eni strani je zgodovinar, po drugi babičar, zdi se, da ne želi povsem pripadati svetu, ki ga obdaja, znajde se v nezavidljivi bivanjski situaciji ... Bi lahko o *Glasi noči* govorili kot o romanu, ki popisuje nekaj značilnega za naš čas?

Kolar: Razcepljenost je tako človeška lastnost, da se sama od sebe useda v okvir današnjega časa. Vendar to ne pomeni, da sem izhajal iz motiva popisati družbeno negotovost in zaostrenost. Kot že rečeno, do tega spoja je prišlo spontano in družbeni kontekst je nastajal proti. Ne verjamem v družbeni roman, prej verjamem, da je v jedru opisa sveta neka negativnost, ki sama proizvede značilne družbene paradokse. Prav tako sem prepričan, da splošnega ne moreš zajeti shematično in načrtovano, mislim, da je obratno; dostop do univerzalnega je mogoč samo prek partikularne usode.

Bukla: V romanu je pomemben tudi motiv psihoze ali vsaj družbeno odklonskega psihološkega delovanja. Je to nekaj specifičnega za Lamprehtov psihološki oris ali gre za stanje, ki je v resnici proizvod širše družbe?

Kolar: Omenil sem že, da sem se veliko pogovarjal s psihotičnimi osebami. Poslušal sem njihove zgodbe, opazoval njihov način gestikuliranja. Bila je neverjetna izkušnja, prav vzljubil sem jih. Pripovedovali so mi neverjetne reči. Želel sem slišati njihove najbolj nore zgodbe. So zelo detajlni pripovedovalci, manipulatorji. Imajo smisel za suspenz. Večina od njih bi lahko pisala dolge romane. To ne bi bilo težko – takšne knjige bi nastajale zelo hitro in tudi bralci bi jih posrkali. Kot sem že rekel; so zelo prepričljivi v svojih zgodbah, imajo pa tudi strahove. Zato je njihova pripoved zelo strnjena, natančna in ekonomična. Njihove zgodbe težijo k totalizaciji, ne puščajo odprtih možnosti. Nekdo mi je razlagal o čudovitih barvnih halucinacijah, spet drugi o pogledu, ki včasih ponoči kroži okrog njegove glave in se zato v spanju ne upa premakniti. Nekateri izmed njih so slišali barve in videli glasbo. Vsi pa so imeli stik s svetom, ki se je zdel bolj resničen od tega sveta. In še nekaj sem ugotovil. Vsi so prišli v svojem življenju do točke, ko se jim je življenje radikalno spremenilo. Nekdo je zaslišal zvok, nekdo je imel nenavadne sanje. Nastal je neki novi svet. Tako so mi govorili. Na neki točki sem ta pričevanja začel povezovati z mistiko (Opicinius de Canistris), predvsem pa s Heglovo filozofijo ... Ali ni ravno Hegel trdil, da je svet vnažajšnji konstrukt, pri čemer je nastanek novega sveta pogojen z neko končno točko in izpraznjenim mestom zgodovine?

Bukla: Nam boste v kratkem postregli še s kakšnim naslovom oz. kaj lahko pričakujemo?

Kolar: Novi roman je že v izdelavi in tudi tokrat se ne boste izognili poročilom o čudežih, nenavadnih sanjah in razrezanih trebuhih nosečnic.

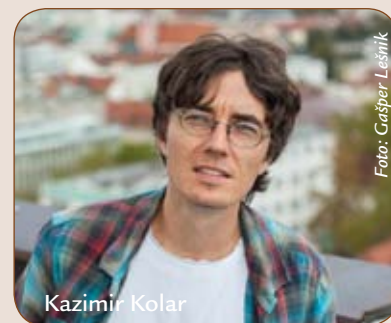

Foto: Gasper Lesnik

Kazimir Kolar

Zemljevidi tujih življenj

Miha Mazzini

Goga, zbirka Literarna zbirka Goga, 2016, t. v., 334 str., 22,95 €, JAK

Najnovejši Mazzinijev roman, ki je izšel samo malo za tem, ko je za *Otroštvo* prejel kresnikovo nagrado, na vznemirljiv način povezuje urbano in ruralno, ob tem pa v ozadju ves čas obračunava s slovenskimi stereotipi. Glavni junak je kartograf Robert, vase zaprti srednjeletnik, ki mu je pred časom umrla žena (kar ga je tako streslo, da se še ni uspel nazaj vklopiti v družbo). V Istanbulu poceni kupi ukraden iPad, potem pa, ko ga po mnogih poskusih uspe aktivirati s pravilno kodo, presenečeno ugotovi, da je njegova lastnica Slovenka

z našega podeželja. To ga kmalu spodbudi, da začne podrobneje raziskovati njeno življenje, saj njene fotografije in zapisi na Facebooku kažejo na nenavadno osebno zgodbo, ki ni brez zveze z aktualnim družbenim trenutkom. Zato se odpravi tudi na krajše počitnice v njen domači kraj. Tu je pravo leglo slovenske patologije, od lokalnega veljaka Egona, ki vodi vse večje posle, vključno s hotelom in prodajo traktorjev, obenem pa se z debelimi knjigami ves čas tudi poljudnoznanstveno izobražuje, do v usodo vdanih sokrajanov in sokrajanek, ki so po eni strani vdani v sedanjo razporeditev ekonomske moči, po drugi pa sanjajo o revoluciji in drugačnem družbenem sistemu. Robertov vdor v to okolje seveda ne bo minil brez posledic. Zanesljivo pisanje letošnjega kresnikovega nagrajenca. > SAMO RUGELJ

Miha Mazzini

Rok trajanja

Gašper Kralj

Založba /*cf., zbirka Varia, 2016, m. v., 213 str., 17 €, JAK

Romaneski prvenec doktorja socialne antropologije sega na vsebinsko dokaj nepopisano področje paliativne oskrbe. Osrednji junak romana je negovalec umirajočih, po opisu sodeč bi rekli rojen za svoj poklic – skrben in

natančen ter pri čistoči bolnikovega okolja skrajno pedanten. Kolikor bolj mu gre od rok skrb za fizične potrebe bolnikov, toliko manj je zmožen občutiti in izraziti žalost ali sploh sočustvovati. Zdi se, da se mu ravno na tej točki »izginotja« telesa umrlega in odsotnosti lastnega žalovanja začnejo porajati prisluhi in prividi, ob katerih ni več jasno, kaj je res in kaj ne. To napol prisotnost avtor še stopnjuje z odličnim slikanjem tesnobnega, tudi grotesknega vzdušja vedno nekje na meji med blodnjavostjo in resničnostjo. Pri tem se naslanja na francoski novi roman, opazne so nekatere podobnosti z Robbe-Grilletovim *Vidcem*, končni izdelek pa je še vedno vsebinsko in slogovno izpiljeno delo. > KRISTINA SLUGA

Bodika

Nevenka Kovačič

fotografije: Jože Bavcon

samozaložba, 2016, m. v., 194 str.

Včasih razburkano kot Jadransko morje, drugič zaletavo kot burja, ki s kraškega roba sili v notranjost Tržaškega zaliva, naslednjič pa mirno in spokojno kot pokrajina po poletni nevihti: tako slikovito je (bilo) življenje avtorice te knjige, ki ga je ujela v niz izbranih zgodb, dehtečih po morju in (tudi po) tržaški praženi kavi. Kovačičeva, ta vsestransko delujoča ženska, ki se je v življenju preizkusila tako v študentskem delu na televiziji kot kasneje v svetu konzularnega dela in dela notarke, je v svojih avtobiografskih izpovedih iskrena in neposredna, tudi samosvoja, in v svoji jezikovni izpovednosti na moč mehka in mila. Prav takšna, kot je bodika, rastlina, ki s svojimi bodičastimi listi, prožnim lesom, bleščečo zelenino in rdečimi plodovi v temne zimske mesece, sploh v božičnem času, vnaša svetlobo. In življenjskost. In prav to je moč čutiti tudi v vseh nanizanih zgodbah, ki, razpete v različna časovna obdobja, nosijo v sebi pisano paletu čustev in doživljajev, kakršne lahko ustvarja le življenje. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

Kam bi dala takle dan

Metka Lampret

Cankarjeva založba, 2016, t. v., 147 str., 19,95 €, JAK

Preproste, iskrive, hudomušne in pa tudi trpke – takšne so zgodbe v prvincu Metke Lampret, te pronicljive opazovalke življenja in njegovih posameznikov. Nekateri protagonisti avtoričinih zgodb so pri plutju skozi vsakdanjik uspešnejši od drugih, za preostale pa se zdi, kot da so že od vsega začetka obsojeni na propad ali poraz, ali pa se, ne da bi poskušali doseči kaj boljšega, že vnaprej vdajo v usodo in čakajo svoj (bridki) konec. Življenje pač prinaša marsikaj, in to izžarevajo vsi predstavljeni liki, ki jih je avtorica menda nanizala povsem po naključju in ki po njenem mnenju med seboj nimajo veliko skupnega. Toda oko pozornega bralca bo hitro ugotovilo, da zgodbe vendarle družijo nekaj pomembnega: pisateljčina neverjetna moč, da svoje protagoniste, vsakdanje ljudi iz vsakdanjih življenj različne starosti, oriše tako plastično in prepričljivo, da se nam zazdi, da jih od nekod poznamo. Kako tudi ne; glavni junaki so kot ti in jaz in so vsi mi in prav lahko se zgodi, da jih na »kakšen takle dan« kje srečamo in jih prav posebej začutimo. Odlični prvenec, ki naj bo avtorici v spodbudo za prihodnja dela! > VESNA SIVEC POLJANŠEK

Akvamarin

Anjel Lavin

samozaložba, 2016, m. v., 268 str., 11,99 €

Drugi roman Anjel Lavin je tragična zgodba o fantu, ki mu mladost in življenje uniči druga svetovna vojna. V času, ko odmevajo strelj pušk in se pod topovskimi granatami in letalskimi bombami rušijo hiše, ni prostora za ljubezen in sočutje. Še manj za brezskrbno mladost, ki bi jo moral živeti šestnajstletnik Stefan Evans. A v njem je toliko neizpete ljubezni, neizživete romantike in sle po življenju, da ga tudi hrup vojne ne utiša. Svoji ljubici Arabelli piše ljubezenska pisma s fronte, ki ostanejo neodgovorjena kot klici ptic v nebo, saj jih mladi vojak v britanski službi nikoli ne odpošlje. Kljub morbidnim časom, ki jih pisateljica popisuje skrbno in verodostojno, predvsem je čutiti njeno poznavanje najstniške duše, pa roman preveva upanje, to najmočnejše čustvo mladosti. Upanje, da bo Stefan našel in ljubil Arabello, dekle, ki se zdi bolj privid kot resničnost. Roman je napisan angažirano, pravo in napeto od prve do zadnje strani. > TANJA TUMA

Potok in safir

Izbrane pesmi o religioznih temah

Denise Levertov

prevod: Miljana Cunta, Nada Grošelj

KUD Logos, 2015, m. v., 192 str., 17 €

Moje poletje so zaznamovali duhovne vaje v tišini in post. Čistila sem dušo in telo, da bi Dih/Duh vstopil v praznino na mojem dnu in bi bila svetloba razvidna. Zato sem brala duhovno poezijo, drugega grhkost ne zmore.

Tri pesniške zbirke so me presunile: Denise Levertov (1923–1997), ena osrednjih

angloameriških pesnic, potomka hasidskega rabina in hči Keltinje, ki so jo šolali doma ob bogati knjižnici. Posebna in izjemna. Leta 2014 smo dobili prvo v slovenščino prevedeno zbirko njenih pesmi *Proti točki nič* («Da, naučimo se, / da ni groza, temveč bolečina, o kateri govorimo, / tisti prostori v nas, kot ranjena pasja glava, / ranjeni za zmeraj, ki jih čas / nikoli, nikoli ne zaceli»), lani še njen duhovni »testament« *Potok in safir*, obe izpod rok štirih pretanjnih prevajalk. Racionalna analiza duhovne poezije je nesmisel. Z njo ni moč ujeti presežnega, Absolutnega premnogih in nobenega imena. Tudi ne »dialogov srca«, kar počnejo po Levertovi pravi umetniki, ki gledajo z notranjim očesom, prisluškovalci navdiha, ponižno predani. Avtorica je za zbirko izbrala pesmi iz sedmih zbirk, ki odsevajo njeno postopno prehajanje iz agnosticizma v krščansko vero, »prehajanje, ki zajema vase veliko dvomov in preizpraševanj, pa tudi pritrjevanja«, kot je napisala v predgovoru. *Gospod, ne ti, / jaz sem odsotna*, zapiše v pesmi, tako značilni za naš migetavi um: *Niti za sekundo / ni pri miru moj jaz, pač pa tava / vsepovsod, / kamor se obrne. Ti ne, / jaz sem odsotna. / Ti si potok, riba, luč, / utripajoča senca, / ti, nespremenljiva navzočnost, v tebi vse / se giba in spreminja. / Kako naj osredotočim svojo migetavost, uzrem / v vodnjaku srca / safir, ki, vem, je tam?* Naj Denis Levertov piše o naravi, človeku, času in minljivosti, naj slika z gibkim jezikom in čudovitimi prispodobami prizore iz *Svetega pisma* in življenja svetih ljudi, se nenehno giblje v obnebnju milosti in vere: *Vera je kot plimovanje, upada in narašča kot odziv / na delovanje in na mirovanje. / ... Očisti zasmeteno plažo, obrusi / verze pesmi, ki se poraja, / vode poplavlja jo navznoter. / Topi kamni vnovič izpolnjujejo / svoje sijajne usode, in praznina / je čaša in pridržuje / ocean.* Čudovita pesniška zbirka prinaša okus poplave spokoja, ki širi jezero neba: // *ta vzgib, da zaplešeš, / ta vzgib, da poklekneš, / ta skrivnost.* In nas sprašuje: *Kdaj si bomo / upali vzleteti?*

Ko sem odprla zbirko *Evangelij bližine* – s prvo pesmijo/izrekom: *V začetku je bil odgovor. / Nato so vprašanja ločila obstoj od neobstoja.* In zadnjo, dvaindvajseto: *Nerोजना je ljubezen* – sem osupnila. Take knjige na Slovenskem še ni bilo! Nekje daleč pred desetletji so se počasi rojevali iz sorodnega občutja sveta *Glasovi Antonia Porchia*, kot se v tem času pri nas

Evangelij bližine

Dejan Kos

KUD Logos, 2015, m. v., 57 str., 10 €

rojevajo in prerajajo duhovni uvidi Dejana Kosa. Presunljivi. Globoki. Napojeni z brezdanjostjo (*Brezdanjost je naš edini dom*), lepoto in večnostjo (*V lepoti se blešči izročnost. V smrti velika luč*). S spoznanjem, da je bližina edina resnica. In da *smrt – smrt je iz nesmrtnega rojena* – odvzame minljivost slehernemu rojstvu. Saj bližina ne umira z nami.

Čisto počasi sem prebirala v duhu predsokratikov upesnjeno filozofijo, eno, dve pesmi na noč. Meditacije o bolečini sem brala po večkrat, da so postale moje: *Z bolečinami preizkušamo in potrjujemo zaupanje v tisto, kar je / večje od njih. Brez njih tudi ne bi mogli prepoznati trpljenja drugih.* Poznamo privide moči, ki so omrežili svet. *A dokler nemoči ne sprejmemo, je ne moremo niti preseči. / Dotlej bolečine presegaajo nas.* Tiste, ki si domišljamo, da smo središče (*Naše središče je to, kar nas izenači s tem, kar nismo*). Ki zato ne doumemo bližine: *Pregloboka je, da bi jo lahko uzrli z nezaprtnimi očmi.* Ne vidita je ne vera ne nevera. *Ker ne vidita dlje od imen, ki jih dajemo izviru. Toda / njega ne imenuje nobeno ime. In ni zgodbe, ki bi ga opisala.* Je samo izročnost. *Izročnost je edina svoboda.* To ni naša izbira. *Kajti ko se osvobodimo nesvobode, ostanemo brez izbire.* Kjer smo pričakovali lastno dno, nas zdaj čaka brezdanjost. *Čaka nas praznina, ki ne more biti izpraznjena.*

Na predvečer spremembe

Danica Križanič Müller

Pivec, 2015, m. v., 71 str., 20 €

In še ena duhovna pesniška zbirka me je nežnovala: Danice Križnar Müller *Na predvečer spremembe*. Melanholičnih tonov trepetajoče lepa iz nje, ki ni zasidrana v ničemer, in kliče Dušo, ki je brez imena. Premišljujejoča: *Ko se dosežeš, se najbrž prenehaš vzpenjati / in življenje se samo od sebe poleže.* Pesnica ve: *Besed nikoli ne najdeš, ni mogoče, / zapisujejo se brez preverjanja / in samotno, kot da ničesar ne vedo.* Tudi tega ne, da bi morala biti že mrtva. *Zdaj je vse presežek.* Ker že odhaja, torej prihaja najbližje: *Kot da bi bila sprejeta, / zato nisi več potrebna. // Tvoje središče ni več v tebi.* Tudi ozira se ne, nima več časa. *Kjer ni časa, se tudi misli ne gibljejo.* In samo ena je pot, *ki je skladna s sabo, vdih in izdih.* Vse je že zapisano in celo smrt ni, kar mislimo, da je. Sicer pa: *Ni treba razumeti, / da bi se pretakalo. Se. Zadržano milo lepo zbirko Danice Križanič Müller sklene pesem z vzklikom: Ko bi lahko živeli le začetke, / same začetke vsepovsod.* Ah, kakšen pogled, ko se prvič prebije! *In je znotraj, končno, in ostaja.* Četudi uzrt na predvečer spremembe.

PRIMUS *izbrane knjige*

V naši **spletni knjigarni**
vedno nove zaloge navdiha

Tel: 07 49 65 505 • e-mail: info@primus.si • www.primus.si

In Darwinu zadrhti roka

(Rapsodija Coleoptera)

Milana Dekleva

Beletrina, zbirka Beletrina, 2016, t. v., 67 str., 21 €, JAK

Milana Dekleve ni treba posebej predstavljati, saj je prepoznan po svojem obsežnem literarnem opusu in je dobitnik najpomembnejših nacionalnih nagrad, med njimi tudi Prešernove nagrade (2006). V pričujoči zbirki pesmi je osrednja beseda/metafora/symbol/živalska vrsta ... – hrošček, okoli katerega pesnik plete svojo pesniško pokrajino. Svet brez temeljev in trdnosti, izgubljenost človeka v njem, seveda tudi izpraševanje pesnika o svojem poslanstvu v takem svetu (*»poezija ni sredstvo za redčenje las«*; *»Nobene dovolj nežne besede nimam, / da bi lahko izrazil / prihajanje na svet, / odhajanje s sveta«*; *»česar ni zmožel izreči pesnik / je praznina ljubezni si je mislila pesem / ki ni nikoli nastala in je zato // povsod«*). A prav v dvomu in šibkosti ter nezanesljivosti sveta se skrivata lepota in magija, ki ga poganjata. Tudi v zbirki s hroščkom (pesnikom in bralcem) agnostikom. > SABINA BURKELJCA

Minima impossibilia

Miklavž Komelj

LUD Literatura, zbirka Prišleki, 2016, m. v., 123 str., 19 €, JAK

Komelj je eden redkih renesančnih ljudi našega časa. Človek izjemne intelektualne širine, ki sega na različna humanistična področja, svoja znanja upesnjuje tudi v poeziji. Ravno njena svoboda mu omogoča, da najdeva vzporednice med posameznimi zgodovinskimi obdobji (antika in Edward Snowden), dogodki, izraža dvom o večnih resnicah in ves čas reflektira

tudi lastno pisavo. Pesmi segajo od kratkih izrekov: *»lesk lusk«* do daljših, razvejanih, pri čemer še posebej izstopajo mnogi paradoksi, kot na primer: *»V razpadanju telesa je preveč življenja, / da bi živi in mrtvi to prenesli.«* Izrazito angažirana pisava, ki jo še poudari misel: *»Jaz bi bil s tem, da bi čas / preživljal, ubit. Nikoli / ga nisem preživljal.«* > KRISTINA SLUGA

Alica v deželi plaščev

Barbara Pogačnik

Mladinska knjiga, zbirka Nova slovenska knjiga, 2016, pt. v., 132 str., 22,95 €, JAK

Osrednji lirski subjekti v novi zbirki so pravljичne junakinje (Alica, Pepelka, Ronja), ki pa jih avtorica »oživi« v novem okolju, sicer še vedno precej fantazijskem, vendar bolj temačnem, tudi grotesknem, kot bi gledali Burtonove filmske podobe. Stik pravljичnega in realnega še bolj poudari anomalije sodobnega sveta. Pravljичnim junakinjam sopolstavlja usodo resničnih umetnic (S. Plath, I. Duncan) oz. izprašuje njihovo identiteto. Njene pesmi nastajajo iz vseh vej umetnosti: z besedami na novo riše slike (*Zajtrk v travi*), vanje vpleta skladbe (J. Morisson, EKV), ob tem pa je v ozadju ves čas prisotna misel: *»Ne vem, ali bodo moje bivanje razrešile besede, / ko postanejo jasnejše, / ali bo potrebna večja razvidnost prostora.«* > KRISTINA SLUGA

Pesmi za tiho branje

Manca Bertoncelj

samozaložba, 2016, t. v., 77 str., 15 €

V začetku poletja je komaj petnajstletna Manca Bertoncelj izdala svojo prvo pesniško zbirko. Prve stihe, ki so po eni strani tako polni upanja in že v naslednji kitici tako kruto realni: *»Prišel je, / tih in sam. / Prišel je prav do vrha gore / in se vprašal: »Kam?« / Potem sledil je soncu, / čez hrib in med drevesa, / šel je po svetlobi, / dohitel nebesa. / Od takrat na zemlji / je*

življenje eno manj; / a od takrat na nebu, / več resničnih sanj«, je opremila tudi z lastnimi ilustracijami. Zrele pesmi, ki segajo prek stereotipnih motivov najstništva, odlikuje smisel za ritem in avtoričino bogato besedišče. Svoje umetniško udejstvovanje bo nadaljevala na Umetniški gimnaziji v Ljubljani, kjer bo zagotovo še naprej nizala uspehe. > VANJA JAZBEC

Teden Filozofske fakultete
Univerze v Ljubljani v
knjigarni Konzorcij s
prodajno razstavo knjig
Znanstvene založbe FF

26.–29. 9. 2016

Ponedeljek, 26. 9. 2016, 18.00
JEZIKANJE S SLIKO IN BESEDO

Za tiste, ki niso nikoli razumeli, v čem je »štos«, da razčlenjuje stavke in raziskuje jezik, je knjiga **Jezičnica** norveške avtorice Helene Uri še posebej primerna. Slovenski prevod knjige je opremljen z izvirnimi ustvarjalnimi ilustracijami, ki niso zgolj dekoracija temveč pomembno dopolnjujejo samo besedilo. (dr. Vojko Gorjanc, dr. Darko Čuden, Lan Seušek in dr. Veronika Rot Gabrovec)

Torek, 27. 9. 2016, 18.00
POZABLJENA GENERACIJA FILOZOFOV

Zbornik **Pozabljena generacija filozofov** predstavlja osebnosti in dela 23 filozofov, ki so doktorirali pri prof. dr. Francetu Vebru v obdobju 1923–1945. (dr. Marko Uršič (ur.), dr. Alojz Cindrič in Tina Košir Mazi)

Sreda, 28. 9. 2016, 18.00
O IZVORU ČLOVEŠKEGA USTVARJANJA

Pogovor o knjigah **O izvoru zgodbe: evolucija, mišljenje in fikcija ter Ujeti v čas: epizodični spomin in razvoj modernega mišljenja** bo razkril, zakaj je umetnost za človeško vrsto tako pomembna ter kako se v evoluciji človeškega mišljenja prepletata spomin in ustvarjalnost. (dr. Vanesa Matajč, dr. Simona Petru in dr. Igor Žunkovič)

Četrtek, 29. 9. 2016, 18.00
ŠTUDIJ KLASIČNE FILOLOGIJE V 21. STOLETJU

Pogovor o latinščini v šoli ob izidu mednarodne primerjalne študije **Classics and Class: Greek and Latin Classics and Communism at School**, v kateri položaj klasičnih jezikov v preteklem stoletju obravnava vrsta avtorjev z obeh strani nekdanje železne zaves. (dr. Kajetan Gantar in dr. David Movrin)

Univerza v Ljubljani
FILOZOFSKA
FAKULTETA

Pišem v zrak

Ko Un

prevod: Byoung Yoong Kang, Aleš Šteger, Eva Vučkovič

Beletrina, zbirka Beletrina, 2016, t. v., 271 str., 24 €

Eno najbolj prijetnih presenečenj med letošnjimi izdajami poezije je prevod zbirke *Pišem v zrak*, v kateri je avtor, korejski pesnik Ko Un, zbral pesmi zadnjih dvajsetih let, ob slovenskem izidu pa obiskal tudi naše kraje. Za njim je zahtevna preteklost, ki se odraža tudi v verzih, toda kitice kot da iščejo spravo s tragičnostjo, kot da hlepijo po nežnem presejanju bolečine, ki se je za mladega Una začela med korejsko vojno; takrat je izgubil bližnje, nato pa se je zatekel v meništvo, politični aktivizem in nekje vmes tudi v lepoto poezije. Prosta forma prenese več blagosti in lirčnosti, kot smo ju morda našli po-

prej, v neponarejeni človeškosti se namreč nevsiljivo in v naravnem zamahu zrcalijo obrisi daoistične filozofije, budizma in drugih bivanjskih nazorov Vzhoda, medtem ko Un hkrati pove, da stremljivo življenju brez konceptov ter k opijanjanju s poezijo. Narava je vselej blizu, blizu pa je tudi polnost Niča. »Današnja noč je morala biti pred 1500 leti. / Zvok flavte razpara nikogaršnje srce. / Začara luno na njeni poti, / da zastane in napeto prisluhne / času, ki ga ni. / Potem zvok flavte poneha / in tudi luna zbledi. / Nobenih sovražnikov, nikjer.« Sijajna knjiga za počasno srkanje prihaja v dvojezični, korejsko-slovenski izdaji. > ŽIGA VALETIČ

Razgaljanje tišine

Charles Simic

prevod: Tomaž Šalamun

Beletrina, zbirka Beletrina, 2016, m. v., 267 str., 21 €

Charles Simic

Charles Simic (srbsko-ameriški pesnik) se je rodil leta 1938 v beograjski meščanski družini, ta pa je leta 1954 emigrirala v Združene države Amerike. Je dobitnik številnih uglednih literarnih nagrad. Pričujoči izbor pesmi iz štirinajstih zbirk je uredil in prevedel Tomaž Šalamun. V spremni besedi je Aleš Debeljak med drugim zapisal, da je slovenska objava s časovnega stališča za priznanje velikemu pesniku nekako pozna; Šalamun pa je dodal, da »danes na pesniškem nebu Amerike med živimi najbolj žarita dva kralja: John Ashbery in Charles Simic – sta najbolj prevajana živa ameriška pesnika«. V eseju (*Hvalnica norosti*) pesnik pravi: »Moj dragi bralec, kaj ne vidiš? Življenje bi bilo povsem brez smisla, če ne bi jaz, pesnik, prišel in ti povedal – na toliko bistrournih načinov – da so vse tvoje ljubezni, vse skrito trpljenje in radostni spomini potencialno pomenljivi, globoko pomembni in celo razumljivi; in da, ko je vse narejeno in povedano, dragi bralec, res nimaš razloga, da bi te za karkoli skrbelo, dokler mene, noč in dan, skrbi namesto tebe.« > SABINA BURKELJCA

dil in prevedel Tomaž Šalamun. V spremni besedi je Aleš Debeljak med drugim zapisal, da je slovenska objava s časovnega stališča za priznanje velikemu pesniku nekako pozna; Šalamun pa je dodal, da »danes na pesniškem nebu Amerike med živimi najbolj žarita dva kralja: John Ashbery in Charles Simic – sta najbolj prevajana živa ameriška pesnika«. V eseju (*Hvalnica norosti*) pesnik pravi: »Moj dragi bralec, kaj ne vidiš? Življenje bi bilo povsem brez smisla, če ne bi jaz, pesnik, prišel in ti povedal – na toliko bistrournih načinov – da so vse tvoje ljubezni, vse skrito trpljenje in radostni spomini potencialno pomenljivi, globoko pomembni in celo razumljivi; in da, ko je vse narejeno in povedano, dragi bralec, res nimaš razloga, da bi te za karkoli skrbelo, dokler mene, noč in dan, skrbi namesto tebe.« > SABINA BURKELJCA

Prostori upanja

Ivan V. Lalić

prevod: Peter Svetina

Mladinska knjiga, zbirka Nova lirika, 2016, pt. v., 96 str., 24,94 €, JAK

Prva slovenska izdaja Lalića, ki nam postreže s presekom njegove poezije med letoma 1963 in 1996, povsem zadošča, da spoznamo razvoj pesnikovega ustvarjanja, ki pa se zrcali v detajlih in nikakor ne v popolnih premenah pesniškega načina in jezika. Ob temah bogoiskateljstva, upesnjevanju bizantinske kulture, ljubezenski poeziji idr. ostaja Lalićev glas izrazito senzibilen, nepretenciozen, a hkrati poglobljen ter estetsko dognan. Konservativno ali izrazito sodobno? Oboje po malem, predvsem bi lahko govorili o samohodstvu. > ALJAŽ KRIVEC

3 X 3 besede za teater

Antonella Bukovaz

prevod: Alenka Jovanovski, Marko Ipavec, Ace Mermolja
ZTT, 2016, m. v., 120 str., 15 €

Antonella Bukovaz

Knjiga prinaša tri sklope pesmi slovenske pesnice in performerke Antonelle Bukovaz iz slikovitega Topolovega tik ob meji s Slovenijo, ki podobno kot večina drugih avtorjev iz Videmske pokrajine ustvarja v italijanščini. Pesmi je napisala za tri predstave sonoričnega gledališča Hanne Preuss, *S praga*, *Preživeli* in *Antigona*, izvedene v letih 2009–2014; prvo je Hanna Preuss režirala, v preostalih dveh pa je bila avtorica. Literarni kritik Angelo Floramo v uvodu Kaj je ostalo našega med drugim ugotavlja, da je protagonist scene pesnjenja Antonelle Bukovaz žensko telo, kot da bi bilo množina vsega, ob kateri je moški trud le masa, Ace Mermolja pa v spremni besedi Prihajanje iz pravnega ob izkušnjah, ki so se mu nanizale ob prevajanju, opozarja na pesniščino pozornost na ritem in zvok ter »abstraktno metaforiko, z nedoločniki in sploh z izrazi, ki bi se v slikarstvu spremenili v barve, manj pa v figure«. > IZTOK ILICH

Knjiga prinaša tri sklope pesmi slovenske pesnice in performerke Antonelle Bukovaz iz slikovitega Topolovega tik ob meji s Slovenijo, ki podobno kot večina drugih avtorjev iz Videmske pokrajine ustvarja v italijanščini. Pesmi je napisala za tri predstave sonoričnega gledališča Hanne Preuss, *S praga*, *Preživeli* in *Antigona*, izvedene v letih 2009–2014; prvo je Hanna Preuss režirala, v preostalih dveh pa je bila avtorica. Literarni kritik Angelo Floramo v uvodu Kaj je ostalo našega med drugim ugotavlja, da je protagonist scene pesnjenja Antonelle Bukovaz žensko telo, kot da bi bilo množina vsega, ob kateri je moški trud le masa, Ace Mermolja pa v spremni besedi Prihajanje iz pravnega ob izkušnjah, ki so se mu nanizale ob prevajanju, opozarja na pesniščino pozornost na ritem in zvok ter »abstraktno metaforiko, z nedoločniki in sploh z izrazi, ki bi se v slikarstvu spremenili v barve, manj pa v figure«. > IZTOK ILICH

Jutro je v tej vlažni deželi

prevod: Mateja Seliškar Kenda et al.

Beletrina, zbirka Beletrina, 2016, m. v., 289 str., 21 €

Izbir sodobne poezije združuje predstavnike flamskega in nizozemskega literarnega sveta, in to pesnike, ki so bili v zadnjem desetletju gostje slovenskih literarnih festivalov in še nimajo prevedene samostojne pesniške zbirke. Preplet družbenega angažmaja in intimistične poezije so ustvarili predstavniki starejše in mlajše pesniške generacije. V izboru so tudi pesmi Els Moors, ki je gostja letošnjega festivala Dnevi poezije in vina. V pesmih se pojavlja tudi tematika sodobne Evrope in človeka v njej – tako pesnik Geert van Istendael v *Preambuli*: »Mi, suvereno ljudstvo Evrope, / vzvišeno, združeno, podeljujemo polnomočje / tistim, ki so nam podarjali svoje zaklade stoletja, / princem in princesam harf in knjig.« Pesnik Thomas Mohlmann pa: »/.../ vedno / neumnejši ljudje imajo vedno bolj prav / in seveda so volivci toda česa pravzaprav«. Morda pa poezija edina še izreka resnico? > SABINA BURKELJCA

Prvo in zadnje vsega

Lawrence Ferlinghetti
prevod: Miha Avanzo
Mladinska knjiga, zbirka Nova lirika,
2016, pt. v., 120 str., 24,94 €, JAK

Eden najbolj znanih ameriških pesnikov, ki ga često povezujemo z »beat gibanjem«, zrelim letom navkljub ostaja izrazito ploden ustvarjalec. Umestitev njegove poezije v zbirko *Nova lirika* tako nikakor ni spomeniške narave, saj po eni strani prikazuje pesnikovo še sveže ustvarjanje, po drugi pa odkriva poezijo in misel ustvarjalca, ki je skupaj s somišljeniki postavljaj temelje ameriški povojni poeziji. Način, kako v enem zamahu upesnjuje vsakodnevno stvarnost, aktualno politiko, duhovnost in velike teme literature, je nekaj, kar ni zanimivo le za vsakokratnega bralca oz. bralko, temveč je v njem iskati tudi elemente, ki so odločilno vplivali tudi na slovensko poosamosvojitveno poezijo, zaradi česar izbor zveni domače tako drugače. > ALJAŽ KRIVEC

Nevarne svečanosti

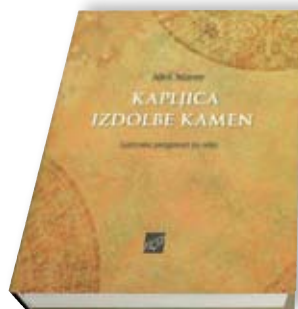
Vlada Urošević
prevod: Namita Subiotto
Beletrina, 2016, m. v., 267 str., 21 €

V izboru poezije (v makedonščini in prevodu v slovenščino Namite Subiotto) *Nevarne svečanosti* makedonskega pesnika starejše generacije Vlada Uroševića (rojen leta 1934) uzremo pesniško pokrajino, ki se sidra v nas svojo inovativno ekspresivnostjo. Ljubimci se ljubijo v skafandrih, kamni se od dolgega stanja mehčajo, o pticah je prepovedano pisati, otroci zaspijo z nemirnim spancem, internet je dvorana iluzij ... je le nekaj pesnikovih misli za ilustracijo razpadanja svet(eg)a. Pesnik, pisatelj, kritik, esejist, prevajalec, literarni znanstvenik ter profesor primerjalne književnosti v zadnjem delu zbirke v eseju (*Biographia litteraria*) o svoji literarni poti pesmi podkrepi z razlago doživljanja sveta in svojem kaljenju v njem. Med drugim pravi: »Poezija je čaranje: pesnik je kot vrač, ki meče uroke in žene svet, da mu služi, torej da razkrije svojo mikavnost.« > SABINA BURKELJCA

Kapljica izdolbe kamen

Latinski pregovori in reki
Aleš Maver
Celjska Mohorjeva družba,
2016, t. v., 135 str., 19,50 €

Avtor je domiselno izbral pregovor za vsak teden v letu, zapisal prevod, dodal podatke o avtorju in pojasnil vsebino oziroma ozadje pregovora. Latinski pregovori in reki so iz različnih obdobij, najbolj znane med njimi so zapisali rimski pesniki, dramatik, filozofi, govorniki, zgodovinarji iz časa pred Kristusovim rojstvom in takoj po njem. A zbirka je nekaj posebnega zaradi zelo svojevrstnih avtorskih razlag, ki v starodavni modrosti poiščejo povezave s sedanostjo na zelo slikovit, celo zabaven in v odtenkih nadpomenski način. Aleš Maver spremeni poudarek oziroma perspektivo pregovora tako, da ta – pogosto humorno – najde svoj prostor in sporočilnost tudi v času sodobne komunikacijske tehnologije. Knjižica za mnogoterja branja in izvirno darilo! SAPIENTI SAT! (Pametnemu dovolj!) > SONJA JUVAN

OD PRVE DO ZADNJE STRANI – SREDA, 21. 9. 2016 OB 18. URI

Majde Kne bo na prvem srečanju po počitnicah gostila pesnico, publicistko in prevajalko **Anjo Golob**. Kakor sama pravi, je njena nova knjiga pesmi **DIDASKALIJE K DIHANJU** v začetku septembra izšla v (zavestni) samozaložbi – in oboje bo tema pogovora. Njena prejšnja knjiga, *Vesa v zgibi* je bila nominirana za Veronikino nagrado, dobila pa je Jenkovo in bila razprodana, za ponatis pa je poskrbela sama. Anja je tudi glavna urednica založbe VigeVageKnjige.

ČAJANKA Z MANCO KOŠIR – TOREK, 4. 10. 2016 OB 18. URI

Sezona priljubljenih čajank z Manco Košir – *tudi letos bodo vsak prvi torek v mesecu* – se bo začela s pogovorom o dveh knjigah, osredinjenih na strah. Prvo z naslovom **OZDRAVIMO STRAH**, je napisala ameriška zdravnica dr. Lissa Rankin, drugo, naslovljeno **VELIKA ČAROVNIJA** pa Elisabeth Gilbert. Ob skodelici toplega čaja in grizljanju piškotov, ko se bo Manca pogovarjala s priznanima celostnima zdravnikoma Tatjano Trajkovsko in Ivom Mohoričem, se bo gredo naše srce in se topili strahovi.

ZNANOST MED KNJIGAMI – ČETRTEK, 6. 10. 2016 OB 18. URI

Nemški ovčarji, zlati prinašalci in labradorci imajo okoli 30 odstotkov možnosti, da bodo zboleli za sklepnimi obolenji, kot je recimo osteoartritis. Gre za obolenje pri katerem odmiranje celic v sklepu spremlja kronično vnetje in lahko v kasnejših stadijih povsem onemogoči gibanje živali. O zdravljenju živali z matičnimi celicami bo govoril **Luka Mohorič** iz slovenskega podjetja Animacel, ki je bilo četrto na svetu, ki je uporabljalo matične celice za zdravljenje živali, in je še danes vodilno na tem področju. Z njim se bo pogovarjala **Renata Dacinger**, urednica oddaje o znanosti *Ugriznimo znanost* na TV Slovenija.

S KNJIGO PO SVETU – SOBOTA, 8. 10. 2016 OB 11. URI

Ni treba na pot, da spoznate širino in raznolikost sveta, dovolj je, da odprete knjigo. *Vsako drugo soboto v mesecu* vas bomo v Konzorciju popeljali s knjigami po svetu. Gostje nam bodo razkrivali različno pisana življenja v velikih mestih in samotnih vasi ter prvinskost in prostranstva dežel, oddaljenih, a v knjigah tako blizu. O vročehrvnih špancih bo zagotovo zabavno in zanimivo druženje – za vso družino.

KNJIŽNE PERIPETIJE Z DAMJANOM – SREDA, 19. 10. 2016 OB 18. URI

Nova sezona se bo začela dinamično in napeto. Z zanimivimi gosti bo tekla beseda o najnovšem kriminalnem romanu **Roberta Galbraitha PO POTI ZLA**. Resnični avtor je seveda slavna pisateljica **J. K. Rowling**, ki je nov primer bistrega detektiva Cormorana Strika začinila z zgodbo o moškem in ženski na razpotju v karieri in ljubezni. »Fantastičen« je premila beseda za ta roman, pravi Stephen King. Vabljeni, da prisluhnete, kaj bodo o novi detektivki, ki polni tudi kinematografe, povedali tokratni Damjanovi sogovorniki.

Skrivna zgodovina

Donna Tartt

prevod: Uroš Kalčič

Cankarjeva založba, zbirka Moderni klasiki, 2016, t. v., 575 str., 39,96 €, JAK

Donna Tartt

Prvi prevod ameriške pisateljice Donne Tartt (1963) v slovenščino je že sam po sebi prevajalski (in tudi bralski) podvig, saj gre pri *Skrivni zgodovini* za skoraj 600 strani dolg roman velikega formata, ki predstavlja njen prvenec iz leta 1992 (poleg tega je napisala še romana *The Little Friend*, ki je izšel leta

2002, in *Lišček / The Goldfinch*), ki je izšel leta 2014 in prejel Pulitzerjevo nagrado, v slovenščini pa bo ta več kot 800 strani obsežen roman pri Cankarjevi založbi izšel leta 2017). *Skrivna zgodovina* je (post)študentski avtoričin roman (izšel je pri njenih 29-ih letih), v katerem z gosto pisanim in izdelanim stilom meša dve osnovni vsebinski plasti. Prva je študij stare grščine in antike na elitnem kolidžu, podobnem temu, na katerem je študirala tudi Donna Tartt. O njem pripoveduje prvoosebni Richard Pape, ki kmalu po prihodu na kraj študija opazi posebno skupino študentov. Ti se držijo bolj zase, hkrati pa se mu v svoji skrivnostnosti zdijo tudi neznansko privlačni, zato se jim želi priključiti. Poučuje jih nenavadni profesor Julian Morrow, ki za vključitev v svojo filološko skupino zahteva, da se Richard odpove drugim predmetom (in učiteljem), kar ta po začetnih dvomih tudi stori. Osrednji del prve polovice romana tako mine v Richardovem spoznavanju peterice, ki sestavlja ta posebni razred, in poskusu integracije v njihovo skupino – za razliko od večine drugih je sam iz nižjega socialnega razreda – pri čemer okoli njega ves čas veje občutek, da jim nekako ne more priti povsem do konca. Zgodba se iz predvsem študentskega romana na polovici spodvije še v žanrsko delo, saj se izkaže, da je med njihovim oponašanjem starodavnih bakanalij prišlo do nesrečnega uboja lokalnega kmeta, pri katerem pa nista bila navzoča ne Richard ne Bunny. Slednji se vse bolj kaže kot najšibkejši član skupine, saj ne more držati jezika za zobmi in vse bolj odkrito grozi, da jih bo naznanil. To preostale v nadaljevanju prisili, da se znebijo tudi njega. V drugem delu spremljamo preiskavo okoliščin Bunnyjeve smrti ter postopni razpad skupine in dramatični konec. *Skrivna zgodovina* je ambiciozen roman, ki se – še posebej ob dejstvu, da gre za prvenec – po karakterizaciji svojih likov in izpeljavi skuša kosati z velikimi deli sodobne ameriške literature, kar mu v precejšnji meri tudi uspe, Tarttova pa je z njim pokazala, da gre za velik literarni talent, ki je v *Liščku* dosegel vrhunec. Za literarne sladokusce. > SAMO RUGELJ

Fantastično popotovanje fakirja, ki je obtičal v Ikeini omari

Romain Puértolas

prevod: Maja Lihtenvalner

Učila International, zbirka Žepna knjiga, 2016, m. v., 252 str., 10,90 €

Romain Puértolas

Pred nekaj leti je bralstvo osvojil *Stoletnik, ki je zlezel skozi okno in izginil*, zdaj pa nam takšni in drugačni kanali obljublajo soroden pretres na knjižnem trgu. A tokrat se v glavni vlogi kar naenkrat znajde Drugi, Indijec, pravzaprav kar fakir. Nadvse primeren zasuk za prostor, ki se mu je po stoletniku zgodila begunska kriza, za katero fakir morda celo subtilno namiguje, da si jo je ta zakuhal sam. Zajebantskost je tu, sočen jezik je tu, v

knjigi je najti tudi akcijo, ki je od zasebnega pomaknjena k javnemu, političnemu. Ko spremljamo fakirja na njegovem popotovanju po Evropi, morda res spremljamo rahlo trčenega, po srcu pa prav mogoče dobrega človeka, ki pa se nikakor ni znašel v najbolj nezavidljivi situaciji, kar si jih je mogoče zamisliti. Včasih si prevozna sredstva deli še z begunci, katerih zgodbe poznamo po okruških iz medijev in bržkone iz avtorjevih spominov carinika. Četudi nas zlahka zmotijo orientalistični popisi posameznikov in njihovega kulturnega ozadja, pa ne spremenijo dejstva, da se poleg zabave v besedilu skriva tudi opomin. > ALJAŽ KRIVEC

Tu začne se zlo

Javier Marías

prevod: Marjeta Drobnič

Cankarjeva založba, zbirka Moderni klasiki, 2016, t. v., 431 str., 37,96 €, JAK

Javier Marías

Najnovejše delo znamenitega sodobnega španskega pisatelja (rojenga leta 1951), pri nas znanega že po romanih *Tako belo srce*, *Jutri v vojni misli name*, trilogiji *Tvoj obraz jutri* in predzadnjem romanu *Zaljubljenosti* (njegovo krajše besedilo pa je nedavno izšlo tudi v zbirki *Svila*), je še ena avtorjeva slogovna mojstrovina, pri čemer gre

za zgoščeno pisan roman, kjer je manj zastranitev kot pri kakem njegovem prejšnjem delu. Roman je kot psihološki družbeni portret postavljen v postfrankovsko Španijo v konec sedemdesetih let prejšnjega stoletja, njegov glavni junak pa je prvoosebni in skoraj kramljajoči pripovedovalec Juan de Vere. Ta je kot asistent zaposlen pri uveljavljenem režiserju in scenaristu Edvardu Murielu, poročenem s privlačno, a nesrečno ženo še v času, ko ločitve v Španiji niso bile mogoče (uzakonjene so bile šele na začetku osemdesetih let). De Vere ugotavlja, kako med zakoncema ni vse tako, kot bi moralo biti, potem pa od Muriela dobi nalogo, naj začne vohuniti za njegovim dolgoletnim prijateljem. Marías romaneksko zgodbo tudi tokrat plete iz izhodišča, v katerem najprej postavi okvir, potem pa nas njegov pripovedovalec prek razkrivanja preteklih dogodkov pelje plast za plastjo vse globlje v svojo vsebino. Prvorazredni družbeni roman. > SAMO RUGELJ

Spletni antikvariat

www.bukvarna.net

Dobre knjige iz starih časov

Zadnji pobeg

Jan van Mersbergen
prevod: Mateja Seliškar Kenda
Cankarjeva založba,
2016, t. v., 234 str., 24,94 €

Glavni junak je moški, ki je po eni strani ravno prav odrasel (v tridesetih letih, lahko bi bil pa tudi v štiridesetih), da sveta ne spozna več za-

res na novo, a hkrati še ni toliko star, da bi ga mučila kriza srednjih let. Ker so takšni romani lahko neznosno dolgočasni in se v njih obsedeno ukvarjamo s prav takšnim likom, si je treba nekaj izmisliti. Tukaj dobimo Ivana, ki je obenem čarodej, priseljenc iz vzhodnoevropske države in oče, ki šele v romanu spozna svojega sina. To mu obrne življenje na glavo. Ampak saj tudi prej njegovo življenje ni ravno stalo. Ivan je nenehno bežal, celo njegov glavni trik je bil v resnici bežanje. Toda sčasoma se precej spremeni in življenje gre v neke druge tirnice. Če vas ne zmoti že znana zgodba tipčka, ki tu pa tam zakolne, kaj malega popije in končno doživi še iniciacijo, vam bodo v slast obrtniška dovršenost, občasna slogovna presežnost in celo nekaj napehkih odlomkov, ki jih v tovrstnem besedilu morda ne bi pričakovali. > ALJAŽ KRIVEC

... obrtniška
dovršenost ...

Miruna, povest

Bogdan Suceavă
prevod: Aleš Mustar
Modrijan, zbirka Bralec,
2016, m. v., 134 str., 12,90 €

Miruna je kljub ekonomično odmerjenemu prostoru mogoče pripisati mnogo označevalcev. V skladu s podnaslovom je povest, v Cobissu roman, z nekaj domišljije bi lahko govorili celo o črticah ali vsaj konceptualno zasnovani zbirki kratke proze. Pripoveduje o bolj ali manj oddaljenem času, ki so ga pestile vojne in avtoritarne oblasti, ob tem pa ne pozabi metafizičnega, najsi gre za stara verovanja ali sodobno krščanstvo. A v resnici za tiste, ki imajo čast videti onkraj, ni razlike. Vidi dedek, ki nam in *Miruni* pripoveduje zgodbe, in vidi tudi ona, ki jih za zdaj le skrbno poslušaja, a bo napočil čas, ko jih bo pripovedovala naprej in tako bo obstal tudi skoraj izginuli svet mitologije. *Miruna* je zgoščena pripoved, za katero ne more nihče vedeti, ali je na njej kaj resnice, in z bralci in bralkami klepeta v slogu, ki bi mu prav lahko rekli domačijski. A kot vsaka divja misel se tudi ta ponaša s kompleksno strukturo, ki ji gre iskati vzporednice v območju tega, kar razumemo kot realno. > ALJAŽ KRIVEC

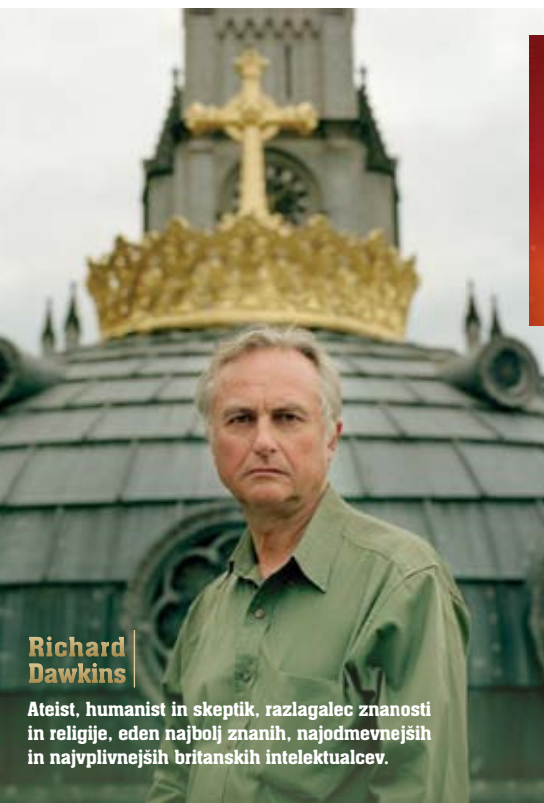

... zgoščena
pripoved ...

Yarden

Kristian Lundberg
prevod: Danni Stražar
Goga, 2016, t. v., 128 str., 19,90 €, JAK

Kaj se pogosto zgodi z begunci in drugimi priseljenci, ki po dolgem in nevarnem potovanju končno le pridejo do obljubljene Evrope, natančneje do Švedske, kjer naj bi se na vsakem vogalu cedila med in mleko? V ostrem in naturalistično napisanem romanu, po njem je bil nedavno posnet tudi film, nas avtor v prvoosebni pripovedi pisatelja, ki ga splet okoliščin prisili, da se, kakor ve in zna, znajde med švedskimi pristaniškimi delavci, popelje na enkratni socialni eksperiment, ki nam pokaže, kaj se dogaja v trebuhu današnje Evrope. Izjemno slabe delovne pogoje, brez-kompromisne delovne odnose in nenehni boj za plačilo že opravljenega dela Lundberg (1966), sicer znani švedski pisatelj, ki ima za seboj že skoraj dva ducata raznovrstnih literarnih del, prikaže skozi perspektivo človeka, ki nima druge možnosti, kot da se ves čas ponuja za takšno in drugačno delo. Ob tem avtor ugotavlja, da je denar, torej kovanci in bankovci, pravzaprav del svobode, saj brez njega obtičiš v realnosti, v kateri nimaš pravice odločanja, vse skupaj pa kombinira še z unikatno družinsko dramo, pri kateri ni videti srečnega konca. Surova poetika o smislu življenja. > SAMO RUGELJ

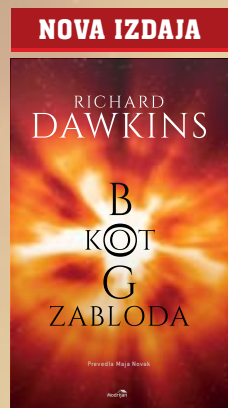

Richard Dawkins

Ateist, humanist in skeptik, razlagalec znanosti in religije, eden najbolj znanih, najodmevnejših in najvplivnejših britanskih intelektualcev.

“**B**i mi res radi povedali, da skušate biti dobri zgolj zato, da bi bili deležni božjega priznanja in plačila, ali zato, da bi se izognili božjemu neodobravanju in kazni? To ni morala, temveč prilizovanje, hinavščina, oziranje čez ramo, da bi videli, ali vas velika nebeška nadzorna kamera snema, nenehno preverjanje, ali vam niso v glavo vsadili majcene prisluškovalne naprave, ki sledi vsakemu vašemu koraku in celo vsaki vaši zavrženi misli.”

Iz knjige *Bog kot zabloda*

Modrijan

080 23 64

modrijan.si

Postaja Tajga

Petra Hůlová; prevod: Nives Vidrih
Cankarjeva založba,
2016, t. v., 452 str., 32,96 €

Sibirsko izginotje in sprehod čez (post)sovjetski čas

Petindvajset let po razpadu Sovjetske zveze je skrajni čas, da življenje v imperiju na vzhodni strani železne zavesse dobi obraz brez ideoloških mask in ličil. Le tako je, ob potovanjih po neskončnih prostranstvih med Krimom in Kamčatko ter večnem hlastanju ruskih klasikov in Svetlane Aleksijevič, mogoče razumeti svet, ki so nam ga v instantnih izdelkih omejenega roka trajanja prodajali v črno-beli tehniki.

Zato se opisovanja sovjetskega sveta kot bralec vedno znova – tudi pri največjih žurnalistično-literarnih piscih druge polovice 20. stoletja, kot sta bila, denimo, Tiziano Terzani in Ryszard Kapuściński – lotim z blažjo skepsjo. Sovjetska zgodba je namreč tako kompleksna, da je skoraj ni mogoče opisati brez neposrednega doživetja in globoko eksistencialne, *postpolitične* izkušnje.

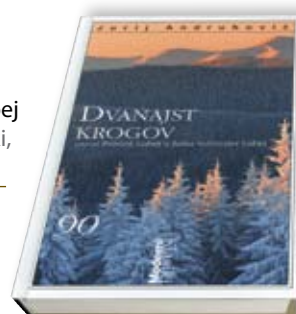
Mladi češki avtorici Petri Hulovi (1979) je uspelo. *Postaja Tajga* je veličastna knjiga, ki kriči po filmski in – s svojo nepredvidljivo dramaturgijo – tudi po odrski upodobitvi. Kmalu po koncu druge svetovne vojne se danski poslovnež Hablund v iskanju življenjskega izziva prav po »pionirsko« odpravi proti Sibiriji, kjer v svoji orientalistični naivnosti in duhu časa želi spoznati običaje enega izmed lokalnih šamanskih plemen, ki jih »sovjetizacija« še ni povsem poenotila s prototipom *moderne*ga sovjetskega človeka. Hablund, ki beži pred seboj in svetom ter površnimi osebnimi odnosi, se globoko v Sibiriji kmalu zaleti v zid iluzij, kmalu zatem pa ga požrejo prostranstva ruske tajge. Hablundovo izginotje tako postane skrivnost, o kateri ne želi nihče govoriti. Šestdeset let kasneje se za njim poda mladi Danec Erske, ki bi rad raziskal Hablundovo skrivnost in vstopil v postsovjetski svet prvotnih prebivalcev Sibirije in njihove mitologije. Hablundovo in Erskejevo raziskovanje temačnih skrivnosti sibirske tajge se kljub časovnemu zamiku odvija vzporedno. Prepleteno je z močnimi osebnimi zgodbami, scenarističnimi obrati, malenkost »hiperboličnimi« liki, vrhunskimi opisi narave in družbe, etnološko in antropološko analizo ter lucidno medvrstično politično kritiko le še na videz eksotičnega sveta, ki mu ni tuje nič, kar je človeškega, torej – sovjetskega. *Postaja Tajga* je osvobajajoče delo, ki se klišejem in tabujem glasno, a prefinjeno posmehuje v obraz. > BOŠTJAN VIDEMŠEK, DELO

Dvanajst krogov

Jurij Andruhovič
prevod: Primož Lubej, Janja Vollmaier Lubej
Cankarjeva založba, zbirka Moderni klasiki,
2016, t. v., 220 str., 27,96 €, JAK

Andruhovič (1960), eden od vodilnih ukrajinskih pisateljev, je slogovno razgiban avtor, kar se kaže tudi v romanu *Dvanajst krogov*, ki je njegov prvi prevod v slovenščino. V njem poleg tega uporablja tudi nevsakdanja jezikovna sredstva, saj kaj namerno piše tudi narobe, kar je predstavljalo poseben podvig tako za oba prevajalca kot tudi urednika. Osrednji lik tega romana iz leta 2003, mešanice različnih žanrov od potopisa in ljubezenskega romana do znanstvene fantastike in groteske, je avstrijski fotograf Karl Joseph Zumbunnen. Ta večkrat obišče Ukrajino, tam z naključno družbo preživlja razburljive trenutke, deželo, ki živi svoje življenje, in tudi (tranzicijsko) stvarnost pa opazuje s svoje, pogosto neustrezne zahodnjaške perspektive. Roman, ki skuša metaforično in konkretno odgovoriti tudi na to, kje je mesto Ukrajine v širšem evropskem prostoru. > SAMO RUGELJ

Temni paradiž

Rosa Liksom; prevod: Julija Potrč
Cankarjeva založba,
2016, t. v., 128 str., 19,95 €

Zbirko tu in tam bizarnih, a inteligentno zastavljenih in z izrazitim jezikovnim slogom oblikovanih zgodb, je napisala finska pisateljica, ki se je uveljavila kot avtorica kratke proze, saj je do zdaj izdala devet

knjig kratkih zgodb in tri romane. Čeprav si Rosa Liksom (1958) v *Temnem paradižu*, ki je izšel leta 1989, v nekaterih zgodbah dodobra privoščiti predstavnik moškega spola, ne ostane dolžna niti ženskam, ki bi jih v eni od zgodb sistematično iztrebila, in to kar v porodnišnici, kjer bi »to opravili higiensko in v vseh pogledih naravno«. Kolekcija neverjetnih vsakdanjih likov od ženske, ki sistematično hujša tako, da je vpisana v pet shujševalnih skupin, seveda pa ves čas obilno jé, do neuresničenih samomorilcev, ki po vrnitvi iz bolnišnice (spet) preveč površinsko zarežejo v svoje žile. Unikatno. > SAMO RUGELJ

zbirka Svila

Modrijan, 2016, m. v.

Štiri nova in dopadljiva dela v zbirki Svila. Prvo je kratki roman *Črna voda* ameriške pisateljice Joyce Carol Oates

(nedavno je pri Modrijanu izšel njen roman *Pikov fant*), ki literarizira dogodek iz leta 1969, ko je bil za volanom avta senator Edward Kennedy in je prišlo do nesreče, v kateri je v skrivnostnih okoliščinah umrla njegova sopotnica, on pa je zapustil kraj nesreče. Avtorica je pri tem delu iz leta 1992 sicer vzela drug časovni okvir in druge junake – trdi celo, da knjiga nima nič s tisto Kennedyjevo afero –, v osrčju pa v svojem napetem, tokrat rahlo zakritem pripovednem stilu ohranja zaupljivi odnos med starejšim, izkušenejšim moškim in mlado žensko. Tudi druga Svila ima v določeni meri realen kontekst: gre za krajše besedilo nemškega pisatelja Stefana Andreasa (1906–1970), ki se dogaja v 16. stoletju, ko slavni slikar El Greco dobi prav posebno naročilo – naslikal naj bi generalnega inkvizitorja Katoliške cerkve v Toledu Fernanda Niña de Guevare. Ker ta zbolil, pokliče tudi zdravnika, ki pa ima z njim neporavnane račune, medtem

Joyce Carol Oates: **Črna voda**
prevod: Maja Kraigher; 176 str., 13,90 €

Javier Marías: **Slab značaj**
prevod: Ferdinand Miklavc; 80 str., 11,90 €

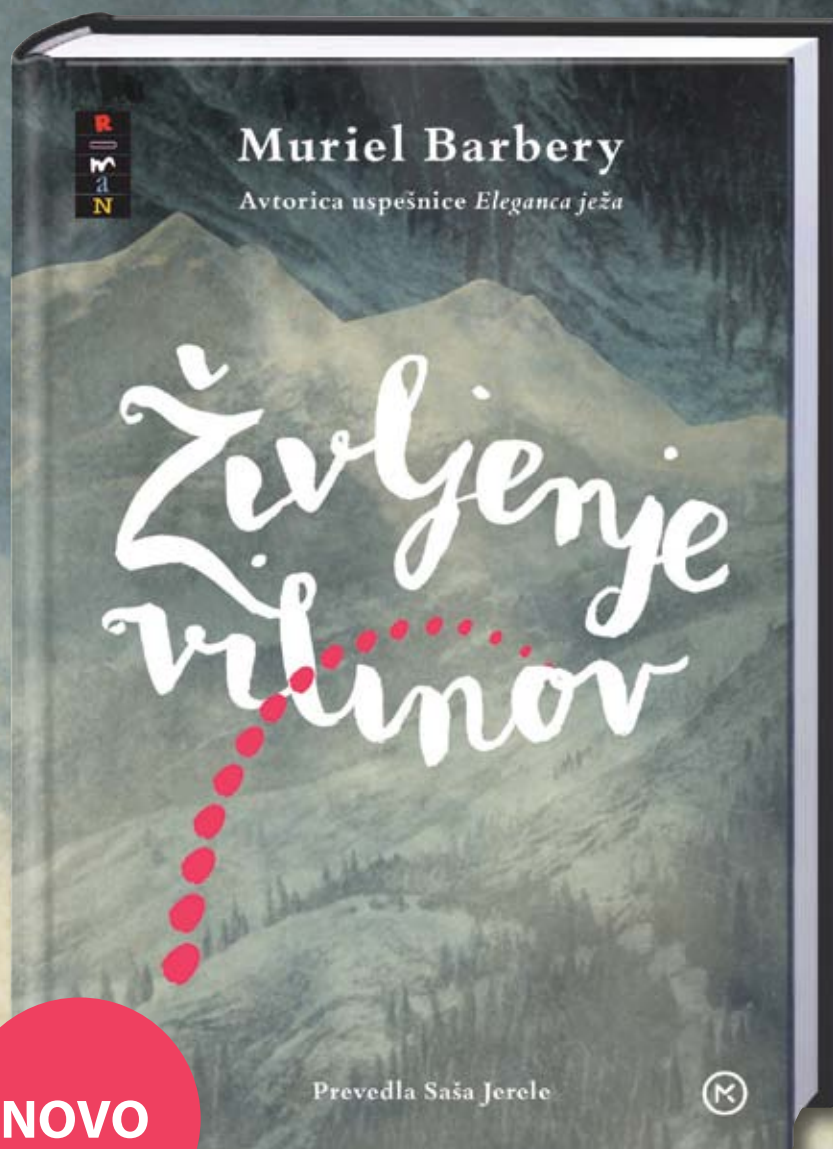
Ljudmila Ullicka: **Sonjica**
prevod: Marjan Poljanec; 120 str., 10,90 €, JAK

Stefan Andres: **El Greco slika velikega inkvizitorja**
prevod: Aleš Učakar; 61 str., 8,90 €

pa je El Greco v dilemi, kako naj portretira bolehnega inkvizitorja. Oder za obračun je torej pripravljen, vendar se stvari na koncu odigrajo precej drugače. Tretjo zgodbo *Slab značaj* je napisal Javier Marías (nedavno mu je pri Cankarjevi založbi izšel prevod roman *Tu začne se zlo*), v tej alternativni verziji zgodovine pa ima glavno vlogo Madridčan za snemanje filma *Acapulco se zabava* (1963), da bi naučil španske izgovarjave nikogar drugega kot Elvisa Presleyja. Slavnega pevca potem odpelje tudi v nočno življenje tega in še kakega mehiškega mesta. Četrta letošnja svila pa je črtica *Sonjica* iz leta 1992, s katero se je prebila ruska pisateljica Ljudmila Ullicka (v slovenščini imamo njen kompleksni roman *Daniel Stein, prevajalec*), potem ko je poprej izgubila službo kot predavateljica genetike, ker je pisateljem posojala pisalni stroj. Zgodba spremlja življenje naslovne junakinje, sicer strastne bralke, a samotarke, ki jo proč od knjižnih polic potegne znani slikar Robert Viktorovič in razburka njeno življenje. > SAMO RUGELJ

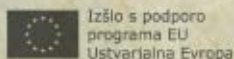

Kaj pa potrebujemo, če hočemo spremeniti resničnost? Zgodbe vendar.

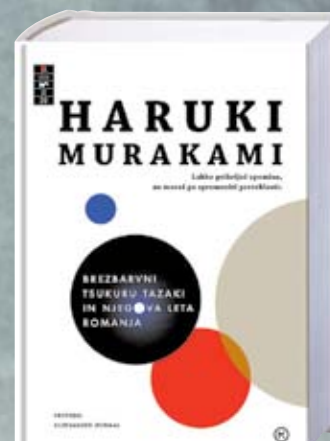

NOVO

Muriel Barbery, avtorica velike uspešnice *Eleganca ježa*, ki je očarala tudi slovenske bralce, se tokrat loteva fantazijskega žanra. Poetična, neklíšejska zgodba je čudovita hvalnica moči narave in umetnosti.

Na svoj seznam **NUJNO**
PREBERI dodajte še:

Najnovejši roman japonskega pisatelja znova očara z zgodbo o odtujenosti in osamljenosti sodobnega človeka.

Zadnji roman slovitega italijanskega pisatelja; svojevrsten posmeh sodobnim družbenim razmeram.

Najhitreje do knjig: v knjigarnah

 www.emka.si

 080 12 05

Brezbarvni Tsukuru Tazaki in njegova leta romanja

Haruki Murakami

prevod: Aleksander Mermal
Mladinska knjiga, zbirka Roman,
2016, t. v., 354 str., 32,96 €

Haruki Murakami

To je Murakamijev za zdaj zadnji roman, ki je v japonščini izvirno izšel leta 2013, potem pa so ga, kot je za avtorjeva dela že v navadi, po njegovem tridelnem romanu *IQ84* pa skoraj nujno, hitro začeli prevajati še v druge jezike. Rahlo sentimentalno in skoraj nič nadnaravno delo ima v osrčju žalostnega naslovnega junaka, projektanta železniških postaj, ki mu je neljub dogodek pred leti za vedno zaznamoval življenje. Naenkrat se mu je namreč odrekla četrterica prijateljev (ki imajo za razliko od njega v priimku vsi neko barvo, od tod tudi naslov romana). To je resignirano sprejel, kljub temu da ni vedel, zakaj točno se je to zgodilo. Zdaj, več kot petnajst let kasneje, ga splet okoliščin, še posebej pa njegova trenutna prijateljica, pripelje do tega, da se odloči raziskati, kaj se je takrat v resnici zgodilo. Ko junak potuje od enega do drugega prijatelja, da bi sestavil mozaik, ki mu je spremenil življenje, Murakami pred nami doživeto razpre njegovo preteklost in dogajanje osvetli z različnimi stranskimi zgodbami, kar se vse steče v dramatični konec tega tekočega romana. > SAMO RUGELJ

mu je neljub dogodek pred leti za vedno zaznamoval življenje. Naenkrat se mu je namreč odrekla četrterica prijateljev (ki imajo za razliko od njega v priimku vsi neko barvo, od tod tudi naslov romana). To je resignirano sprejel, kljub temu da ni vedel, zakaj točno se je to zgodilo. Zdaj, več kot petnajst let kasneje, ga splet okoliščin, še posebej pa njegova trenutna prijateljica, pripelje do tega, da se odloči raziskati, kaj se je takrat v resnici zgodilo. Ko junak potuje od enega do drugega prijatelja, da bi sestavil mozaik, ki mu je spremenil življenje, Murakami pred nami doživeto razpre njegovo preteklost in dogajanje osvetli z različnimi stranskimi zgodbami, kar se vse steče v dramatični konec tega tekočega romana. > SAMO RUGELJ

Heloiza

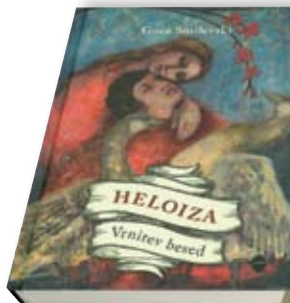
Vrnitev besed

Goce Smilevski

prevod: Sonja Dolžan
Cankarjeva založba,
2016, t. v., 286 str., 24,94 €, JAK

Goce Smilevski

Tragična romanca mladega karizmatičnega filozofa Abelarja, velikega misleca 12. stoletja, in njegove nadarjene učenke Heloize je navdihnili mnoge znanstvenike in umetnike, ki so njuno razmerje in delo ovekovečili na papirju in platnu. Makedonski pisatelj Goce Smilevski (1975) je pod drobnogled vzel njuna legendarna ljubezenska

pisma, ki so nastala po tem, ko so Heloizini sorodniki zaradi nečistovanja zločinsko kastrirali Abelarja, osramočeni par pa je svojega pravkar rojenega sina oddal v rejništvo in si za pokoro nadel redovniška oblačila. Bivala sta vsak v svojem samostanu, na različnih koncih Francije in si pošiljala dolga pisma, polna teoloških razmišljanj in poveljevanj neuslišane srednjeveške ljubezni. Smilevski pa je v teh pismih najbolj pogrešal materinski čut lepe in izobražene Heloize in zato je svojo zgodbo zapeljal v smer iskanja njunega izgubljenega sina Astralaba. Heloiza je postala redovnica na Abelarjevo pobudo, in čeprav je poskušala razumeti njegovo strastno željo po znanju, slavi in uspehu, se v zameno za to ni bila pripravljena povsem odreči njunemu otroku. Tako je dolga leta v samostanu neuslišano hrepenela po svojem sinu in ponovni združitvi svoje družine. > RENATE RUGELJ

NAJBOLJ ODMEVNA SODOBNA KNJIGA O ČLOVEKOVEM RAZMIŠLJANJU!

ANGAŽIRANO

Daniel Kahneman

RAZMIŠLJANJE, HITRO IN POČASNO

KNJIGA DOBITNIKA

NOBELOVE NAGRADE ZA EKONOMIJO

IZID: 12. oktober 2016

»Razmišljanje, hitro in počasno je prelomna knjiga na področju družbenega mišljenja, ki je v isti ligi kot *Bogastvo narodov* Adama Smitha in *Interpretacija sanj* Sigmunda Freuda.«

– NASSIM NICHOLAS TALEB, avtor knjige *Črni labod*

»Življenjsko delo, polno modrosti.«

– STEVEN D. LEWITT, soavtor knjige *Odštekonomija*

»Mojstrovina ... Eden najboljših in najbolj privlačnih vpogledov v človeško razmišljanje, ki sem jih kadarkoli prebral.«

– WILLIAM EASTERLY, *Financial Times*

28,90 € • broširana izdaja z zavihki • 714 strani

Naročila po izidu: po telefonu 01/520 18 39 • po e-pošti knjigarna@umco.si • na spletni strani www.bukla.si
UMco d. d., Leskoškova 12, 1000 Ljubljana • Knjige založbe UMco so na voljo tudi v boljše založenih knjigarnah.

UMco

O zgodbah

Richard Kearney; prevod: Andrej E. Skubic
LUD Literatura, 2016, m. v., 175 str., 25 €, JAK

Potem ko je lani ob koncu leta izšel *Scenarij* Syda Fielda in je spomladi 2016 izšla dopolnjena izdaja knjige *Pisanje kratke zgodbe* Andreja Blatnika, v približno istem času pa smo dobili tudi obsežno monografijo *O izvoru zgodb* Briana Boyda, smo zdaj bogatejši še za eno knjigo s področja nastajanja zgodb. Kearney (1954), profesor filozofije v Bostonu, po rodu pa Irec, v pričujoči monografiji iz leta 2002 po eni strani analizira nastanek (pripovedovanja) zgodb v zgodovinskem kontekstu, od šamanskih pripovedi, s katerimi so ti uročevali poslušalce, saj so naključne dogodke preoblikovali v zapomljivo pripoved, do antike, v kateri se je mitska pripoved sčasoma razvijala v zgodovinsko (Herodot, Tukidid itn.) in fiksijsko (*Pesem o Rolandu*, *Percival* itn.). Po drugi strani pa način in smelost pripovedovanja določenih zgodb analizira tudi na sodobnejših primerih, denimo ob romanu *Schindlerjev seznam* Thomasa Keneallyja in prikazovanju ter pripovedovanju o holokavstvu. Zadnji del je posvečen konstitutivnim nacionalnim zgodbam. Obvezno branje za vse, ki jih kakor koli zanima ustvarjanje zgodb. > SAMO RUGELJ

Kar je Sonce za Luno, to je Rusija za nas

Kaj je socialistični realizem
Drago Bajt

LUD Literatura, zbirka Novi pristopi,
2016, m. v., 407 str., 35 €, JAK

Septembra 1934 so imeli sovjetski pisatelji svoj prvi kongres, na katerem so sprejeli koncept socialističnega realizma, »ustvarjalne metode« sovjetske literature, ki je v naslednjih desetletjih obveljala kot edina uradno dovoljena literarna usmeritev v Sovjetski zvezi. Ta je, na kratko, od umetnika terjala »resnično, zgodovinsko konkretno upodabljanje stvarnosti v njenem revolucionarnem razvoju«. Seveda je ta doktrina v nadaljevanju močno vplivala na literaturo pa tudi na druge veje umetnosti – od slikarstva in kiparstva pa vse do filma. Zaneslo jo je čez meje Sovjetske zveze, tudi v Slovenijo, kjer je sčasoma postala pomemben del uradne literarne doktrine. Tej zgodovinski izpraznjeni literarni smeri je posvečena obsežna monografija literarnega zgodovinarja in prevajalca Draga Bajta (1948), ki je natančno obdelal nastanek in razvoj te literature tako v Sovjetski zvezi kot pri nas, z barvnimi prilogami pa pokazal tudi na ključne oblikovne linije socialističnega realizma, nad katerimi bi se v nekakšni neoretromantiki morda lahko navdušile tudi sedanje generacije vsakovrstnih ustvarjalcev. > SAMO RUGELJ

... natančno obdelan nastanek in razvoj te literature ...

Prostori slovenske književnosti

urejanje: Marko Juvan
ZRC SAZU, 2016, m. v., 354 str., 28 €

V sodobni humanistiki se v okviru literarne vede po tako imenovanem »prostorskem obratu« tudi pri nas uveljavlja raziskovalna smer literarna geografija. Zbornik Inštituta za slovensko literaturo in literarne vede

ZRC SAZU predstavlja dognanja na tem področju pri nas po letu 2011, ko se je pod vodstvom Marka Juvana začel projekt Prostor slovenske literarne kulture. V knjigi se 14 avtorjev in avtoric – dva sta geografa, preostali slovenisti in literarni zgodovinarji – ukvarja z literarnim ustvarjanjem v slovenskem jeziku na slovenskem etničnem ozemlju od konca 18. do srede 20. stoletja. Ta časovni lok sega od objave pesniškega almanaha *Pisanice* v zadnji četrtini 18. stoletja na Kranjskem do razmaha modernizma tik pred drugo svetovno vojno, s prostorsko-statističnimi analizami pa posamezni avtorji osvetljujejo razvoj tiska in založništva, delovanje literarnih društev in gledališč, kraje, ki so prizorišča zgodovinskih romanov itn. > IZTOK ILICH

Zgodbe o(b) zgodbah

Tina Kozin
LUD Literatura, 2016, m. v., 185 str., 25 €, JAK

Zbirka spremnih besed, ki jih je literarna kritičarka, urednica in pesnica Tina Kozin na povabilo avtorjev ali urednikov večinoma napisala k izidom slovenskih romanov v obdobju od 2007 do 2015. Knjižni izbor njenih besedil sega od Mihe Mazzinija (*Trenutki spoznanja* in *Otroštvo*) prek Evalda Flisarja (*To nisem jaz* in *Tam me boš našel*) do Davorina Lenka (*Telesa v temi*). Kljub odsotnosti literarnih težkokategornikov iz tega obdobja, kot so, denimo, Jančar, Skubic in Vojnovič, prinaša tudi širšo analizo literarnih opusov posameznih literatov, s tem pa reprezentativno branje predvsem za sodobne literarne kritike. > SAMO RUGELJ

Zločin in ljubezen je roman o nastajanju romana Zločin in ljubezen.

ZLOČIN in LJUBEZEN

Roman Rozina

IZID 23. september 2016

DRALEC 100

Janez Suhadolc (1942) je upokojeni profesor, arhitekt in publicist. Do zdaj so izšle štiri knjige z načrti in fotografijami njegovih unikatnih stolov ter tri knjige njegovih kolumn, priložnostnih besedil in popotnih zapisov z asketskih obiskov bližnjih dežel. Tja se namreč največkrat odpravi kar s kolesom, včasih pa tudi s čolnom. Suhadolc je bister in iskrih sogovornik; zdi se, da načela, o katerih piše, živi tudi v praksi in ves čas kritično preudarja sodoben način življenja in bivanja, še posebej glede na arhitekturo, ki ga obdaja. V enem od besedil v najnovejši knjigi pred nami koncizno razgrne evolucijo glavnega slovenskega mesta ter glavne poudarke njegove arhitekturne zgodovine, hkrati pa, ko mu predlagam, da bi bilo to smiselno razširiti v samostojno knjigo, ležerno zamahne z roko, češ, tega je že dovolj. Stoli ostajajo njegovo najljubše izrazno sredstvo, tudi zaradi tega, ker od ideje do izdelka ne traja (pre) dolgo: »98 odstotkov svojih načrtov sem realiziral v praksi – za razliko od mojih kolegov, ki rišejo velike hiše in imajo v predalih 95 odstotkov nerealiziranih projektov!« Z njim smo se pogovarjali zadnji popoldan pred odhodom na novo kolesarsko potovanje. Tokrat jo je mahnil proti Neaplju – s kolesom.

»Zmeraj sem imel veliko časa in sem zato lahko kdaj pa kdaj tudi kaj naredil.«

Ljubi se mi ne, smisla nima, nehati ne morem

Janez Suhadolc
Celjska Mohorjeva,
2016, m. v., 348 str., 22 €

Bukla: Najraje berem vaše zapise o potovanjih. Poletje je za nami. Kje ste potovali letos in kako?

Suhadolc: Te dni sem se vrnil s kolesarskega potovanja od Ljubljane čez Hodoš in potem okrog Blatnega jezera in skozi Slavonijo čez Ormož nazaj v Ljubljano. Ker sem se glavnih cest izogibal, je bil izlet dolg nekaj več kot 1000 kilometrov. Na dan sem naredil običajno nekaj več kot 100 kilometrov. Za resne kolesarje to ni kaj posebnega, za dedca v letih, kar gotovo sem, pa je to čisto spodobna razdalja. Bilo je navadno potovanje, nič posebnega se mi ni zgodilo. Na takem potovanju je priložnost, da gre »človek sam vase«, kot radi rečemo. Naredi se bilanca za nazaj in kakšen načrt za naprej. Potovanje je bilo prijetno.

Bukla: No, jaz sem to poletje bral tudi vašo knjigo, ki je izšla nedavno. Začel sem pri kolofonu in opazil, da je v njej, enako kot v prvi knjigi vaših kolumn, uporabljen tudi vaš izvirni font jesenice semi bold (avtor Janez Suhadolc). Ali v zvezi z nastankom tega fonta obstaja kaka posebna zgodba oziroma zakaj se vam je zdelo pomembno ta font zapisati v kolofon?

Suhadolc: Pred leti sem naredil znak za občino Jesenice. Izpeljan je bil iz srednjeveškega simbola za železo. Zaznati ga je mogoče tudi kot začetno črko »J« občine Jesenice. Ta oblika črke je bila potem model za izris celotne abecede, črkovne vrste ali fonta, kot se nekateri radi izražajo. Ta črkovna vrsta se imenuje seveda »jesenice«. Poleg »jesenic« sem naredil vsaj še tri, če ne štiri druge črkovne vrste.

Bukla: Pri vas ima človek občutek, da si za vsako stvar, ki jo počnete, vzamete dovolj časa. Bodisi da gre za pisanje krajšega besedila, oblikovanje knjige ali stola, potovanje s kolesom oziroma s čolnom ali ogledovanje cerkve. Kako ste si organizirali življenje, da imate zmeraj za vse dovolj časa?

Suhadolc: Večkrat sem že zapisal, da sem imel zmeraj veliko časa in sem zato lahko kdaj pa kdaj tudi kaj naredil. To dejstvo štejem za svoj življenjski uspeh. Poznam veliko ljudi, ki bi z veseljem kaj naredili, pa kaj ko nimajo časa. Zadnjič se mi je znanec opravičil: »Oprosti, ne morem, nimam časa, grem na tenis!«

Bukla: Se je v času od vaše prve knjige zapisov kaj spremenilo po njeni zaslugi? Sploh na področju arhitekture in oblikovanja, kjer ste najbolj kritično aktivni?

Suhadolc: Mislim, da ne. Vendar mi nihče ne more zabrusiti: »Za kuga pa nis prej puvedu?« Ta občutek je prijeten

Bukla: Od vaše prejšnje knjige zapisov je minilo deset let. Kaj pa se je v tem času spremenilo v Sloveniji? Je šlo z vaše perspektive tudi kaj na bolje?

Suhadolc: Tako dobro, kot nam gre Slovincem v zadnjem času, se nam ni godilo še nikoli. Življenjski standard ni bil še nikoli v zgodovini Slovencev tako visok, kot je zdaj. To je dejstvo, čeprav je mogoče v časopisih prebrati vsemogoče o revščini na Slovenskem. Ozreti se je treba le na številne nakupovalne centre na obrobju naših naselij. Na tiste, ki že stojijo, in na tiste, ki jih pravkar gradijo. Primerjati kak nakupovalni center z Urbančevo hišo po arhitekturni plati je seveda brez smisla. V načelu novejša stavba ne presegajo vzorcev iz preteklosti. V mislih imam arhitekturno kakovost. To je za mojo stroko bridko spoznanje.

Bukla: Pogosto ste zelo kritični tudi do Ljubljane, pravite celo, da Ljubljana ni lepo mesto. Zakaj?

Suhadolc: Ljubljana je bila ob začetku druge svetovne vojne gotovo mnogo lepše mesto, kot je danes. Podoba Ljubljane gre od takrat naprej skoraj domala z vsakim posegom samo navzdol, pri čemer je treba občutiti Ljubljano od Črnuč do Iga in od Šentvida do Zaloga. Napovedi za prihodnost so temačne. Po vojni se je uničevalo iz političnih razlogov, kasneje predvsem zaradi izbruha osebnega prometa ali avtomobilizma, zdaj mesari po Ljubljani povampirjeni kapital. Seznam ljubljanskih urbanističnih grehov je, žal, zelo dolg. Pred leti je bila, na primer, amputirana prelepa Prešernova cesta, pred kratkim je bil podrt Kolizej, obeta se razdejanje na ljubljanski

tržnici. Stara Ljubljana je postala ena sama goooooostilna in geto ignorantskih turistov. V Stari Ljubljani je aktualen le parter, nadstropja stavb se zmeraj bolj praznijo in se tako stavbe spreminjajo v kulise bivšega mesta. Stara Ljubljana postaja »diznilend« za turiste. Sam doživljam vse naštetost kot krajo srčike mojega rodnega mesta.

Bukla: V enem od zapisov analizirate arhitekturni razvoj Ljubljane skozi zgodovino. V katerem obdobju bi najraje živeli in zakaj?

Suhadolc: Na pogled je bila Ljubljana najlepša v Valvazorjevih časih. O tem ne more biti nobenega dvoma. Je pa tako: če bi bil rojen v tistih časih, ne bi dočakal niti srednjih let. Brez sodobne medicine ne bi dočakal starosti.

Bukla: Usihanje javnega prevoza se vam nasploh zdi velik problem. A v zadnjih 25 letih in več smo javni prevoz sistematično zanemarili, cest pa tudi nismo povsem uredili. Kako vidite prihodnost na tem področju? Bi se po vašem mnenju obstoječi položaj dolgoročno le dalo spremeniti. Kako?

Suhadolc: Včasih so vozili avtobusi v Maribor vsakih 15 minut, zdaj vozita v Maribor na dan dva avtobusa. Na Reko so vozili vlaki vsaki dve uri. Zdaj vozi na dan le en vlak, pa še ta je skoraj popolnoma prazen. Pred dvajsetimi ali tridesetimi leti je bil javni promet sijajno organiziran. To je zgodovina in nihče ga ne bo obudil. Če bi se bencin podražil za trikrat, štirikrat ... desetkrat, če bi se na osebna vozila predpisale velikanske davčine ..., potem bi se široke ljudske množice vrnile na avtobuse in vlake. Takih ukrepov si ne upa uveljavljati nobena vlada, saj bi povzročili vesplošno ljudsko vstajo.

Bukla: V širši javnosti ste znani po oblikovanju stolov, načrti zanje pa so se znašli tudi v knjigah – mislim, da so do zdaj izšle štiri. Koliko različnih stolov ste zrisali do zdaj? Kolikšna je bila največja serija enega modela? Kdaj ste naredili zadnjega? Na katerem najraje sedite sami?

Suhadolc: Razlika med novim modelom in različico kakšnega prejšnjega modela ni jasna. Nekoliko bolj širokogrudno naštevaje vseh mojih stolov, miz, bralnih pultov, stojal in še kakšnega drugega kosa pohištva bi se ustavilo pri številki 350. Največ sem naredil minimalističnih Lajtov. Mnogi moji stanovski kolegi so zadržani glede mojega stolanja, zdi se jim preveč zadržano v preteklost in domačijsko. »Že, že,« pravijo, »ampak to ni to.« Kaj naj bi bilo tisto pravo, ne povedo. No, za stol Lajt pravijo, da je v skladu s sodobnimi arhitekturnimi vidiki. Pravijo, da je to kulturni stol. Mnogi ga imajo v svojih ateljejih na vidnih mestih. V načelu me to ne moti. Jaz sedim dnevno na prototipu stola Lajt iz leta 1991.

Bukla: Dolgo časa ste bili profesor. Ali kaj pogrešate pedagoško delo?

Suhadolc: Življenje v penziji je prijetno. Sam sem večkrat v šali omenjal, da bi izumitelju penzije v Ljubljani postavil spomenik. Poučen sem bil, da si je pojem penzije izmislil in realiziral Otto von Bismarck. Ne vem, če bi se napredna slovenska javnost strinjala s takim spomenikom sredi Ljubljane. Kot pedagog sem naredil lok od naprednega asistenta do konservativnega rednega profesorja. Ta lok se potem nekako logično nadaljuje v penzijo. Ko opazujem, kaj gradijo in delajo moji bivši učenci, imam vtis, da nisem bil posebno uspešen pedagog. No, ja, po malem pripravljam predavanja, ki naj bi ga imel v svoji bivši ustanovi, kjer sem združeval delo, z naslovom »Urbanizem ali iskanje svetega Grala«. V njem bi skušal morebitnemu poslušalstvu dopovedati, da se je najlepša mesta gradilo takrat, ko izraza »urbanizem« sploh ni bilo in obratno.

Bukla: V vaši knjigi pogrešam odmeven zapis iz *Delove Sobotne priloge*, v katerem ste pisali o minimalizmu prehranjevanja. Zakaj ga niste uvrstili v to knjigo?

Suhadolc: »Kuharske knjige za samohranilce« nisem objavil v svoji zadnji knjigi zato, ker je bilo že drugih besedil preveč, še tako je knjiga kar zajetna. Vsekakor ne bo manjkal v naslednji (?) knjigi.

Bukla: Fino. To bo torej vaš naslednji (knjižni) projekt?

Suhadolc: Znanci in prijatelji me, ne brez pomenljivih pogledov, sprašujejo, ali bo izšla tudi peta knjiga o stolah. Težko odgovorim, saj ne vem, če bodo takrat tiskane knjige še v modi in kakšno bo nemara nadomestila elektronska komunikacija. In če bo, ko bo, kakor že bo; kje bo izšla: v nebesih ali na zemlji?

Bukla: Kar računajte na to, da bo to na zemlji in vsekakor v tiskani obliki. Hvala za pogovor.

V imenu dialoga

Dnevniški zapisi

Boris Pahor

Cankarjeva založba,
2016, t. v., 302 str., 29,95 €

Boris Pahor

Boris Pahor se zadnja leta posveča avtobiografskemu in samoreflektivnemu pisanju. Knjigam, kot so *Trikrat ne*, *Tako sem živel*, *Knjiga o Radi*, *In mimo je šel spomin* ter *Rdeči trikotnik*, je pridružil še dnevniške zapise. Začnejo se v letu 2005 s serijo besedil za tedaj živahno dnevniško rubriko v *Sobotni prilogi Dela*.

Toda to je le uvod, glavčina namreč izvira iz leta 2013 (od 1. januarja do 22. decembra), ko je Pahor praznoval častitljivo stoletnico. Zaradi intenzivne medijske pozornosti je bilo to tudi eno najbolj burnih let v pisateljevem življenju, kar se pozna v korespondencah s prijatelji, znanci, bralci, politiki, zgodovinarji ter mlajšimi sodobniki – iz Slovenije in od drugod. Fronta je široka. Odgovarja jim nepokroviteljsko, toda jasno in neposredno, brez ovinkov, zlasti ko gre za vprašanja, povezana s ključnimi temami iz avtorjevega opusa in izkustva – od trpkega življenja Slovencev pod italijanskim fašizmom do Edvarda Kocbeka ter povojne Jugoslavije z mačehovskim odnosom do »kapitalističnih« zamejcev. Knjigo sklene kratek dodatek, ki vključuje izbrana besedila iz let 2014–2016. > ŽIGA VALETIČ

Bog pravi drugače ...

(Verske zmote in nesmisli v luči Božje besede)

Vinko Ošlak

KUD Apokalipsa, zbirka Posebne izdaje,
2016, m. v., 207 str., 15 €

»Na zamisel tega 'leksikona' verskih zmot in nesmislov sem prišel, ko sem še delal v rimsko-katoliški cerkvi in zanj – in sicer prav po zaslugi te cerkve, saj sem pri izvajanju njenih naročil vse pogosteje opažal, da to, kar govorijo, pišejo in delajo njeni voditelji, ni v skladu z njenim lastnim naukom, izraženim v Katekizmu, koncilskih dokumentih in papeških okrožnicah, toliko manj pa z Božjo besedo, zapisano v *Bibliji*.« Tako v uvodu zapiše esejist Vinko Ošlak, ki se v kratkih in ostrih razpravah oddalji od katoliške ikonografije in mnogih bibličnih osebnosti (vključno z Jezusovo materjo Marijo) ter se najpogosteje osredotoči na Jezusovo besedo. Podrobno secira religijsko doktrino, versko življenje in stanje slovenskega katolicizma, morda najbolj lucidno pa izrazi stališča ob pogledu na Charlesa Darwina, s katerim so se ponesrečeno skušali okoristiti totalitaristi, Cerkev pa ga še danes zavrača ravno toliko, kolikor so Darwinovi biografi radi zamolčali njegovo vero v Stvarnika. > ŽIGA VALETIČ

www.bukla.si
knjigarna

Kraški kruh

Vas Kopriva – njeni kamnolomi in kamnarji

Božidar Premrl

ZRC SAZU, 2016, t. v., 432 str., 39 €

Nova knjiga Božidarja Premrla o pre-malo znanih in cenjenih kamnoseških in zidarskih mojstrih s Krasa je po monografijah in izčrpnih poglavjih v tematskih zbornikih o delovanju rodovin Pup(p)is, Guštin in drugih njegovo najboljše in najtemeljitejše delo. Vas Kopriva z bližnjimi Brjami je bila s svojimi kamnolomi eno najpomembnejših žarišč te obrti, zato jo avtor predstavlja na več ravneh. Najprej se posveča zgodovini, arhitekturi in kamnoseškimi znamenitostim obek vasi; nato piše o obratovanju in zgodovini njunih kamnolomov; v tretjem sklopu niza zgodbe Ukmarjev, Guličev, Lavrenčičev in drugih razvejenih kamnarskih rodbin iz Koprive in Brij pa tudi mnogih od drugod, ki so delali v njihovih kamnolomih; četrti sklop predstavlja dela iz koprivskih kamnov in izdelke koprivskih kamnarjev – portone in druge sestavine kmečkih domačij, spomenike, nagrobnike, pile, kapelice, zvonike itn. – drugod po Primorski in Sloveniji. Knjiga s takšno zasnovo in vsebino,

... vas Kopriva z bližnjimi Brjami je bila s svojimi kamnolomi eno najpomembnejših žarišč te obrti ...

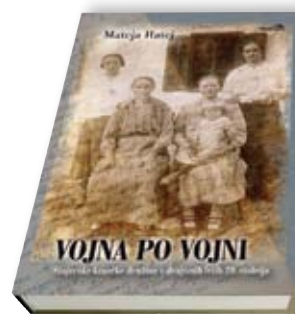
z raznovrstnim slikovnim gradivom, obsežnim slovarjem narečnih in žargonskih besed in drugimi razlagami na koncu kot svojevrsna tematska enciklopedija velikega dela Primorske daleč presega raven krajevnih monografij. > IZTOK ILIČ

Vojna po vojni

Štajerske kmečke družine v dvajsetih letih 20. stoletja

Mateja Ratej

Modrijan, 2016, t. v., 157 str., 12,50 €

Knjiga *Vojna po vojni* je študija štirih umorov, ki so jih zagrešili vojaki kmečkega stanu na slovenskem podeželju po prvi svetovni vojni. To, kar današnja psihologija klasificira kot »posttravmatski sindrom«, je bilo izrazito prisotno skozi vso preteklost. Po vrnitvi vojakov s fronte ali ujetništva so primeri nasilja v partnerskih zvezah skokovito narasli, in čeprav so bili povodi različni, je bil razlog za ta dejanja grozljivo razčlovečenje, ki ga je vojna vzbudila v posameznikih. Prvi primer govori o odnosu, polnem preprirov, drugi o ljubezenskem trikotniku med moškim in dvema sestrama, tretji o razočaranju, ker je žena med vojno rodila dva otroka hlapcu na domačiji, četrti pa o ljubosumju ter maščevanju. Vse zgodbe kažejo tudi na to, da je družba tem vojakom največkrat prisodila nižje kazni od predpisanih za takšne zločine. Zgodovinarica Mateja Ratej je z dramatično razčlemba starih primerov ponovno aktualizirala košček preteklosti, vse te zgodbe pa vsebujejo skrite nastavke za zgodovinsko kriminalno TV-serijo. > ŽIGA VALETIČ

Slovenski lingvistični atlas 2

Kmetija; 2.1 Atlas, 2.2 Komentarji

urejanje: Jožica Škofic, Mojca Horvat, Karmen Kenda-Jež

ZRC SAZU, 2016, t. v., 452 + 210 str., 110 €

Od načrta za *Slovenski lingvistični atlas*, temeljno delo nacionalne geolingvistike in eno ključnih del slovenskega jezikoslovja, ki ga je leta 1934 zastavil profesor Fran Ramovš, je do terenskih raziskav Tine Logarja minilo dobro desetletje, še 66 let pa do objave prvega zvezka, *Človek*. Pet let pozneje je izšel drugi zvezek v dveh enotah s povezovalnim naslovom *Kmetija*. Jožica Škofič, vodja dialektološke sekcije na Inštitutu za slovenski jezik ZRC SAZU, je projektno vodila delo desetih avtorjev in v njem sodelovala tudi kot avtorica. Pri *Atlasu*, ki vsebuje tematske, leksične in druge karte, sta bili sourednici Mojca Horvat in Karmen Kenda - Jež, pri zvezku s komentarji pa Matej Šekli. V *Slovenskem lingvističnem atlasu* je danes zajetih 417 krajevnih govorov, po prvem načrtu deloma posodobljena vprašalnica pa obsega 3065 za tovrstne raziskave prirejenih besednih in gramatičnih vprašanj in podvprašanj. V tem drugem zvezku je zajetih 89 vprašanj, v 417 krajih v Sloveniji in zamejstvu zbrani, tudi z etnološkega vidika osvetljeni odgovori nanje pa obravnavajo besedje, ki poimenuje hišo, prostore in opremo v njej, gospodarska poslopja ter nekatera domača opravila. Jezikoslovno raziskovanje izjemne pestrosti slovenskih govorov je tudi dragocen prispevek k ohranjanju tega dela naše žive kulturne dediščine. > IZTOK ILIČ

Novosti v založbi Uradni list RS

Sodne takse, odvetniška tarifa, notarska tarifa

3., spremenjena in dopolnjena izdaja

Cena: 33,00 €

Zakon o prekrških (ZP)

neuradno prečiščeno besedilo, z uvodnimi pojasnili Suzane Gril in Rafaela Viltušnika

Cena: 56,00 €

Stvarnopravni zakonik (SPZ) s komentarjem

dr. Miha Juhart, dr. Matjaž Tratnik, dr. Renato Vrenčur

Cena: 218,00 €

www.uradni-list.si/zalozba • informacije po tel.: 01/200 18 38 • e-naslov: prodaja@uradni-list.si

Bornovi v Trziču

Pričevanja o življenju trziških baronov

Bojan Knific

Narava, 2016, t. v., 409 str., 29,90 €

Plemiška družina judovskih in nemških korenin, ki se je ob koncu 19. stoletja naselila v Trziču, je bila ena tistih, ki so svojo odprtostjo in angažiranostjo pripomogle k razvoju kraja in regije. Baron Julius Born je bil močan podjetnik in bančnik, nasledila pa sta ga sinova, močno vpeta v lokalno dogajanje – ne le na ravni politike, temveč še mnogo bolj pri praktičnih izzivih tedanjega časa: v gozdarstvu, ribolovu, trgovini, elektriki, železnici, žagi, pri prvih avtomobilih, ter, na drugi strani, s saniranjem posledic naravnih ujm in drugih nesreč. Carl Born je po očetu podedoval grad sv. Katarine v Jelendolu, ko je nastopila vojna, pa je moral zbežati. Zaradi judovskega porekla se je skrival pred Nemci, zaradi plemiškega stanu pa pred partizani; starost je dočakal na Dunaju. Bogato opremljena in obsežna monografija je delo kustosa v Trziškem muzeju, zgodovinarja Bojana Knifica. > ŽIGA VALETIČ

... bogato opremljena in obsežna monografija ...

... bogato opremljena in obsežna monografija ...

Moja doživetja z bojnega pohoda proti Prusiji leta 1866

Karl Kastl

prevod: Angelika Hribar

ZRC SAZU, 2016, m. v., 170 str., 19 €

Karl Kastl (1848–1920), visoki avstrijski topniški častnik, je dobro polovico življenja preživel v Ljubljani, kjer si je ustvaril družino. Pred poldrugim stoletjem se je kot 18-letni kadet udeležil bitke pri Kraljevem Gradcu na Češkem, ki je odločilno vplivala na avstrijski poraz v vojni s Prusi. Osebno pretresen je opisal zmedo in velike žrtve, ki jim je bil priča kot topničar sredi bojnega meteža. Njegov rokopis se je izgubil, a se je na srečo ohranil prepis hčere Elze. Tega je pozneje pretipkala pravnukinja Karin Woschitz, druga pravnukinja, Angelika Hribar, pa je napeto pričevanje prevedla v slovensščino. V knjigi sta objavljena nemški prepis in slovenski prevod, zgodovinsko ozadje opisanih dogodkov pa so osvetlili še urednik Mihael Preinfalk ter Rok Strgar in Miha Šimac. Prevaljka je na koncu dodala nekaj fotografij iz družinskega arhiva in prispevala življenjepisni portret svojega pradedca, njegove družine in javnega delovanja v Ljubljani. > IZTOK ILICH

Kresovi

Med pehom in prospelhom

Damir Črnčec

Celjska Mohorjeva družba in Inštitut za globalno upravljanje IGLU, 2016, t. v., 356 str., 25 €

Dr. Damirja Črnčeca poznamo kot politologa in vojaškega svetovalca, predvsem pa kot dvakratnega direktorja Obveščevalno-varnostne službe. Knjiga *Kresovi* nadaljuje njegove učbenike in znanstvene monografije, ki se ukvarjajo z obveščevalno dejavnostjo in varnostnimi študijami, tu pa so zdaj na enem mestu zbrani članki, kolumne in intervjuji iz *Reporterja*, *Družine*, *Večera*, *Slovenske vojske* in *Radia Ognjišče* (2013–2016). Tiha rdeča nit so sodobno vohunstvo, špijonaža in ovadustvo ali, kot jih z eno besedno zvezo poime, avtor – »druga najstarejša obrt«. Sporočila so poravnana s skrajnim diskurzom slovenske politične desnice, ki je, v grobem povzeto, »protikomunističen«, protibegunski in oster do islama. Takšni so tudi zapisi s Twitterja, s katerimi Črnčec dopolni svojo knjigo. > ŽIGA VALETIČ

... tiha rdeča nit so sodobno vohunstvo, špijonaža in ovadustvo ...

... tiha rdeča nit so sodobno vohunstvo, špijonaža in ovadustvo ...

... tiha rdeča nit so sodobno vohunstvo, špijonaža in ovadustvo ...

Naj ti šepnem, da si ...

- # lep
 - # cveteč
 - # cvetoč
 - # lepčkan
 - # lepušast
 - # lepušen
 - # pogleden
 - # všečen
 - # zal**
 - # zavber
 - # čeden
 - # bešter
 - # brdek
 - # brhek
 - # cicast
- # čedkan
 - # fleten
 - # fletkan
 - # lušten
 - # luštkan
 - # pipi**
 - # šikoven
 - # krasen
 - # čudovit
 - # krasoten
 - # prelep
 - # sprelep
 - # velikolep
 - ...

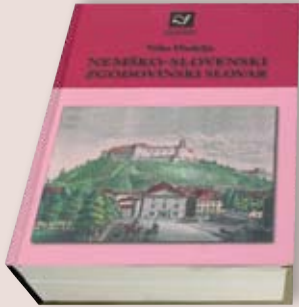

Sinonimni slovar slovenskega jezika

Lahko povem drugače.

Niko Hudelja je bil vrsto let lektor nemškega jezika na Oddelku za zgodovino na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani. Ker je želel svojim študentom ponuditi čim več, je začel zbirati in urejati starinske nemške izraze ter jim iskati ustreznice v slovenskem jeziku. Svoje delo je opravljal zaneseno in temeljito in tako se je iz študijskih priročnikov (Nemški teksti I, II in III za študente zgodovine) sprva razvil Nemško-slovenski zgodovinski glosar (2010), ta pa je nato prerasel v slovar, ki v današnji obliki obsega okoli 40.000 gesel.

»Iskanje izgubljenega časa«

Nemško-slovenski zgodovinski slovar

Niko Hudelja

Znanstvena založba filozofske fakultete,
2016, t. v., 1091 str., 39 €

Bukla: Od kod ideja, da se boste lotili ustvarjanja slovarja? Kdaj ste se odločili za to in zakaj?

Hudelja: Lektorati nemškega jezika za nefilologe na Filozofski fakulteti v Ljubljani so imeli ob začetku mojega službovanja na tej ustanovi leta 1983 za seboj že dolgoletno tradicijo, žal pa ob tem področno usmerjenih študijskih pripomočkov za študente tedaj še ni bilo. Kot lektor nemškega jezika za nefilologe (zgodovinarje, umetnostne zgodovinarje in etnologue) sem se od vsega začetka soočal z nalogo študentom čim bolj sistematično posredovati osnove nemškega jezika in jih pri tem obenem intenzivno vpeljati v jezik stroke. Tako sem delo za pričujoči *Nemško-slovenski zgodovinski slovar* v določenem smislu načrtoval že ob pripravi študijskih priročnikov.

Bukla: Kateri viri so služili pri pripravi slovarja – stari dokumenti, ustno izročilo ...?

Hudelja: Besede v slovarju izvirajo iz številnih virov, od katerih naj tu navedem zlasti sodobno in starejšo strokovno literaturo, pisano in tiskano arhivsko gradivo, državne in deželne zakonike ter nemško in slovensko časopisje. Gradivo sem zbiral doma (strokovna literatura, digitalizirani arhivski dokumenti in časopisi) in »na terenu« (gradivo v arhivih).

Bukla: Slovarje po navadi izdeluje ekipa ljudi, vi pa ste se ga lotili kar sami. Kako to?

Hudelja: No, saj nisem bil čisto sam. Pri reševanju terminoloških problemov so mi z dragocenimi nasveti pomagali številni strokovnjaki (tudi moji bivši študenti), za kar se jim na tem mestu še enkrat iskreno zahvaljujem.

Bukla: Kako ste se odločili, katero besedo uvrstiti v slovar in katere ne?

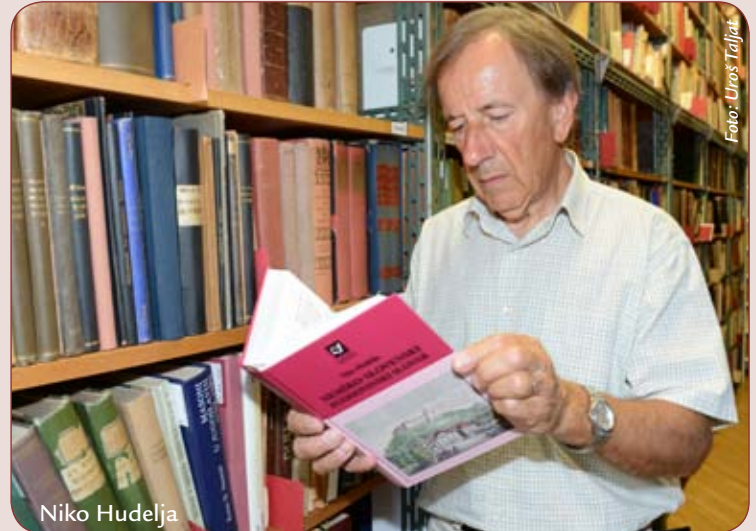
Hudelja: Vaše vprašanje zadeva eno od mojih najtežjih odločitev. Pri presoji glede uvrstitve posameznega izraza v geslovnik za slovar sem se načeloma ravnal po merilu pogostosti in relevantnosti posameznih besed, vendar pa sem vanj vključil tudi nekatere manj pogosto rabljene besede, saj so ravno takšne besede lahko odločilnega pomena za razumevanje besedila. Slovar poleg zgodovinske terminologije vključuje tudi besedje, ki bi ga bodisi zaradi determinologizacije bodisi zaradi širše rabe lahko opredelili že kot splošno. Na tem mestu velja poudariti, da je težko, skorajda nemogoče, razmejiti zgodovinsko terminologijo od terminologije zgodovini sorodnih disciplin, prav tako pa pogniti jasno mejo med zgodovinsko terminologijo in splošnim besedjem.

Bukla: Glede na to, da ne gre za popolnoma klasičen slovar, nas zanima, kako ste določili sistem navajanja in opisovanja pojmov?

Hudelja: V pomenskem razdelku geselskega članka pri številnih geslih opozarjam na večpomenskost, različne pomena pa med seboj ločujem s številkami. Praviloma navajam najprej splošni in nato še preneseni pomen. Z velikim veseljem sem v slovar pogosto vključil in z zvezdico označil arhaične slovenske prevodne ustreznike (npr. pri geslu *Lustzug* *zabavni vlak – za izletniški vlak). Znak \diamond zamejuje geselsko besedo in hkrati opozarja, da geselski besedi sledijo podgesla (primeri rabe, kolokacije, stalne besedne zveze, zveze s funkcijski glagoli).

Bukla: Katere besede so bile trd oreh pri prevajanju oz. s čim ste si pomagali pri prevajanju?

Hudelja: Pri prvem oblikovanju slovarsko zasnovanega dvojezičnega priročnika je bilo treba premagati številne težave, včasih kar trmasto vztrajati

Niko Hudelja

Foto: Urša Tajnik

in se pri sopostavitvi slovenskih ustreznikov nemškim sprijazniti z dejstvom, da slovenski enojezični razlagalni slovar za področje zgodovine žal še ne obstaja in da strokovno izraze posledično v marsikaterem primeru še ni poenoteno. Slovar se osredotoča na besedišče preteklih treh stoletij, zato veliko število gesel tvorijo historizmi in arhaizmi, pa tudi že izginate besede. Pri geslih, za katera v sodobni slovenščini nisem našel ustreznikov, sem bil prisiljen uporabiti arhaične oblike (npr. pri geslu *Pflastermaut* – *städtische Pflastermaut* – *mestna tlakovnina). Uporabnik slovarja iz razlage v oklepaju izve, da gre za dajatev, ki so jo pobirali od voženj, ki so vodile v mesto. Slovenske ustreznike, h katerim sem se moral pogosto zateči in se danes ne uporabljajo več, sem našel npr. v prevodih zakonskih besedil in slovenskem časopisju tistega časa.

Bukla: Komu je slovar namenjen?

Hudelja: Pri pripravi vseh študijskih priročnikov me je vodila predvsem skrb za to, da bi študenti dobili ustrezno, področno usmerjeno znanje nemščine, ki je še posebej zaradi narave zgodovinske znanosti v našem okolju potrebno pri študiju zgodovine. Ker je slovar z vidika pomenskih polj dosegel visoko stopnjo raznovrstnosti, upam, da ga bodo razen poklicnih in ljubiteljskih zgodovinarjev lahko koristno uporabljali tudi predstavniki drugih zgodovinskih sorodnih disciplin.

Bukla: Iz vaših besed lahko sklepamo, da delo pri slovarju zahteva izjemno sistematičnega človeka. Kako je videti vaš delovni dan?

Hudelja: Moj delovni dan se kljub upokojitvi začneja v zgodnjih jutranjih urah. Po ogledu jutranjih poročil na različnih tujih televizijskih postajah se po navadi odpravim bodisi v Zgodovinski arhiv Ljubljana ali Arhiv Republike Slovenije bodisi v Narodno in univerzitetno knjižnico v Ljubljani. Branje arhivskega gradiva ali starih časopisov (predvsem v nemškem jeziku) mi omogoča podoživljanje preteklih dogodkov, je neke vrste »iskanje izgubljenega časa«. Zaradi svoje profesionalne »deformiranosti« sem manj pozoren na zgodovinska dejstva kot na jezikovna izrazna sredstva. Izraze, ki jih izpisujem dopoldne, popoldne doma vnašam v geslovnik, razmišljam o primernosti slovenskega prevodnega ustreznika in preverjam zgodovinska dejstva (marsikatero geslo namreč dopolnjujejo stvarni enciklopedični podatki). Zadnje leto pred izidom slovarja je bilo zelo turbulentno zaradi nenehne korigiranja, dopolnjevanja, predvsem pa zaradi vedno znova porajajočih se dvomov. Izid slovarja pomeni vrnitev v strukturo dneva, kjer je nekaj več prostora tudi za druge prostočasne aktivnosti. Z delom bom seveda nadaljeval. V posebni datoteki se že kopirajo nova gesla ...

Mandale; Tajni vrtovi razsvetljenja

Zmago Šmitek

Beletrina, zbirka Koda, 2016, t. v., 537 str., 39 €, JAK

Zmaga Šmitka (1949), kulturnega antropologa in etnologa ter nekdanjega rednega profesorja na Filozofski fakulteti, smo do zdaj poznali predvsem po njegovih odmevnih knjižnih izdajah v zvezi s slovenskimi miti (*Mitološko izročilo Slovencev*, 2004, ter *Poetika in logika slovenskih mitov*, 2012, obe sta izšli v zbirki *Koda*), v katerih je eruditsko analiziral slovenske arhetipske vsebine in usedline. S svojo najnovejšo knjigo *Mandale*, ki morda predstavlja njegovo ključno življenjsko delo, pa je na področju primerjalne religiologije, kjer je uveljavljen tudi širše v svetu, napisal izjemno študijo. V njej tako s praktičnega kot tudi teoretičnega vidika analizira oblikovno zasnovanost, vlogo in pomen, funkcionalnost in sporočilnost ter religiozno in filozofsko ozadje mandal v vseh večjih azijskih kulturah, od indijske prek kitajske in tibetanske do japonske.

Šmitkova monografija v slovenskem prostoru predstavlja prvi reprezentativen poskus celostne umestitve mandal – te so v ikonografskem smislu povezane z dvodimenzionalnim sožitjem dveh osnovnih geometričnih likov, kroga in kvadrata, ki skupaj simbolizirata veselje –, ki bo navdušil tudi širšo bralsko občinstvo. Poleg obsežne (zahodnjaške) literature o mandalah, ki jo je avtor uporabljal v skladu z vedenjem v času njenega nastanka, je knjiga, povsem primerna tudi za prevod v tuje jezike, opremljena z obsežnim grafičnim in fotografskim gradivom, ki ga je pogosto posnel kar avtor knjige. To samo še dodatno priča o tem, da gre pri *Mandalah, tajnih vrtovih razsvetljenja*, za dolgo načrtovani in avtorju ljub projekt, ki je z izidom knjige končno dosegel svoj namen. Knjižni kulturnoantropološki presežek tega leta! > SAMO RUGELJ

Filozofija narave; Filozofska kozmologija

Jože Hlešč

Celjska Mohorjeva, 2016, m. v., 454 str., 35 €

Ddr. Hlešč (rojen 1938), po izobrazbi biolog in filozof/teolog, vse od leta 1970 živi in dela v Salzburgu. Premisa *Filozofija narave* je razlikovanje med znanstveno izkušnjo narave ter duhovnim, metafizičnim in filozofskim dojemanjem le-te. Avtor razume prvega kot izvor različnih ideoloških izpeljank, drugega, v katerem je narava več kot le narava, saj za njo stoji težko določljivo počelo, pa želi raziskati prek knjige. Razlikovanje utemeljuje na tezi, da je pri naravoslovcih izgubilo zanimanje za filozofijo, zaradi česar je nastal »scientizem«, na univerzah pa naj bi filozofijo narave zamenjala filozofija naravoslovja. V drugem delu se posveti naravi in njenemu »bistvu« ter prikaže zgodovino relevantnih idej in mislecev. V tretjem delu pride na vrsto kozmos, ki ga razume kot »čisto določeno formalno kvaliteto bivajočega«, nekakšno »vesoljstvo stvari«. *Filozofija narave* se ogradi od številnih znanstvenih odkritij, in čeprav ne zanika pomena znanosti, vzpostavlja načrtno distanco do dokončnosti njenih odkritij. > ŽIGA VALETIČ

livo počelo, pa želi raziskati prek knjige. Razlikovanje utemeljuje na tezi, da je pri naravoslovcih izgubilo zanimanje za filozofijo, zaradi česar je nastal »scientizem«, na univerzah pa naj bi filozofijo narave zamenjala filozofija naravoslovja. V drugem delu se posveti naravi in njenemu »bistvu« ter prikaže zgodovino relevantnih idej in mislecev. V tretjem delu pride na vrsto kozmos, ki ga razume kot »čisto določeno formalno kvaliteto bivajočega«, nekakšno »vesoljstvo stvari«. *Filozofija narave* se ogradi od številnih znanstvenih odkritij, in čeprav ne zanika pomena znanosti, vzpostavlja načrtno distanco do dokončnosti njenih odkritij. > ŽIGA VALETIČ

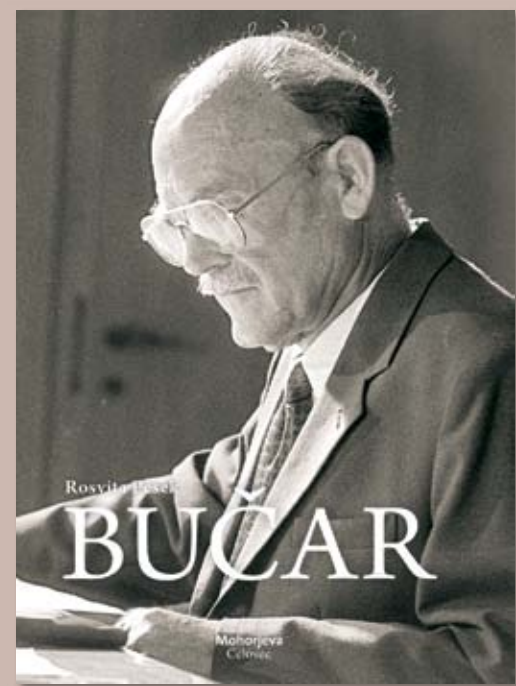
Filozof in volk

Pouk iz divjine o ljubezni, smrti in sreči

Mark Rowlands; prevod: Janez Penca

Penca in drugi, 2016, m. v., 222 str., 23,90 €

V slovenščini seveda obstaja že veliko knjig o psih. Prav tako obstaja tudi veliko knjig, ki so jih napisali filozofi. Ne vem pa, če smo do zdaj že imeli kako knjigo, v kateri bi filozof pisal o volku. Kajti volkovi so v primerjavi s psi tisto, kar so v primerjavi z odraslimi psi njihovi mladiči, trdi ameriški filozof Mark Rowlands, avtor ducata v mnoge jezike prevedenih knjig. V svojem morda najbolj znanem delu *Filozof in volk* iz leta 2008 nas prefinjeno popelje v nov svet, v katerem človek predstavlja le eno od živih bitij na našem planetu. Z inteligentno mešanico spominov na življenje z volkom Breninom (ki mu je zagrenil in hkrati razsvetlil mnoge vsakdanje trenutke, volkovi niso poceni, nas pouči že kmalu na začetku), esejistične razprave in znanstvenih dejstev Rowlands namreč raziskuje živalski svet, iz vsakdanjih pripetljajev z Breninom vleče filozofske sklepe, primerja inteligenco primatov in človeka na eni strani ter volka na drugi ter navaja neobičajne razloge za različne poti evolucije v obeh primerih. Z vsem tem pred nami splete presenetljivo zgodbo o živalskem stvarstvu in človekovi vlogi v njem. Doživeto. > SAMO RUGELJ

Rosvita Pesek

Bučar

Zbirka

Kako so gradili državo
3. knjiga

658 strani, trda vezava, € 41,90

Rosvita Pesek v svoji tretji knjigi v zbirki »Kako so gradili državo« o pomembnih osebnostih slovenske osamosvojitve oriše dr. Franceta Bučarja od rojstva do smrti. France Bučar je za Slovence eden od velikih treh 20. stoletja, poleg E. Kocbeka in D. Pirjevca, je prepričan mislec Tine Hribar. Tlakoval je pot novi ustavi Republike Slovenije in velja za njenega očeta.

»Bil je svojeglav, nepopustljiv, trmast, discipliniran in bojevit. Izvrsten mislec širokih obzorij. Taktik in analitik. Kristjan. Velik Slovenec in prepričan Evropejec.«

Rosvita Pesek

Aleš Lokar

Sekularna miselnost,
znanstvene domneve,
prerokovanja in
podjetništvo kot
iskrice Božjega

276 strani
mehka vezava
€ 21,90

Kadar trči znanost ob vero. Aleš Lokar esejistično analizira pomanjkljivosti sodobne znanosti na področjih, kjer bi pričakovali njeno prevlado. Prikazuje tudi hude posledice, kadar se ljudje udinjajo raznim psevdoznanstvenim modelom mišljenja in delovanja. Zares razmišljanje o Bogu in svetu.

NAROČILA:

www.mohorjeva.com - zalozba@mohorjeva.at

Družina d.o.o. - Krekov trg 1 - Ljubljana

tel: (01) 360 28 28 - narocila@druzina.si

V jesenskih dneh, ki vodijo k novembrskemu Slovenskemu knjižnemu sejmu, spet stopajo v ospredje različne književne in splošnokulturne nagrade. Poleg tega, da javnost opozarjajo na dosežke v kulturi in da prejemnikom vsaj za kratek čas prinašajo prepoznavnost in kajpada moralno zadoščenje, imajo v zadnjih letih tudi poudarjeno pragmatično vlogo: postale so že skoraj nujne priloge k prošnjam kulturnikov za subvencije, štipendije ali pravico do plačevanja socialnih prispevkov iz državnega proračuna. Tudi zato v krogih književnih prevajalcev pogosto slišimo pritožbe, da je nagrad premalo, saj vsakoletna pečica nagrajencev nikakor ne odzrcali dejanskega števila kakovostnih prevodov, ki so nastali v enoletnem obdobju. Sklenili smo raziskati, katere nagrade so prevajalcem pravzaprav dostopne, in prišli do zanimive ugotovitve: nagrad je na prvi pogled presenetljivo veliko, toda v praksi so zlasti splošnokulturna priznanja za prevajalce praviloma samo gradovi v oblakih.

Nada Grošelj

NAGRADE ZA PREVAJALSKO DELO

V nadaljevanju predstavljamo nagrade, razdeljene v dve skupini: stanovske nagrade, tj. nagrade, ki jih podeljuje Društvo slovenskih književnih prevajalcev, in nagrade drugih organizatorjev. Slednje se spet delijo v tiste, ki so namenjene in redno zagotovljene prevajalcem, in splošnokulturne nagrade. (Za vsako dopolnilo ali popravek bomo bralcem seveda zelo hvaležni.) Ob prvem branju se seznam zazdi kar obsežen:

NAGRADE DRUŠTVA SLOVENSkih KNJIŽEVNIH PREVAJALCEV

1. Najstarejša prevodna nagrada, ki jo podeljuje DSKP, je Sovretova nagrada, priznanje za posebno uspešne prevode leposlovnih besedil iz tujih jezikov v slovenščino. Poimenovana je po slovenskem klasičnem filologu in prevajalcu Antonu Sovretu, med drugim avtorju prvega integralnega prevoda *Iliade* in *Odiseje*. Prvič je bila podeljena leta 1963, doslej pa je Društvo podelilo že 79 nagrad, nazadnje leta 2015 Mojci Kranjc.

2. Sovretova nagrada sprva ni bila predvidena le za prevode leposlovja, ampak tudi za prevode družboslovja in humanistike. Ker pa so ti kljub velikemu pomenu in zahtevnosti po navadi ostali praznih rok, je DSKP zanje leta 2013 vpeljalo **Jermano nagrado**. Podeljuje se za posebno uspešne prevode družboslovnih in humanističnih besedil iz tujih jezikov v slovenščino, imenuje pa se po uglednem filozofu in prevajalcu Franetu Jermanu. Prvič je bila podeljena leta 2015, ko jo je prejel Matej Hriberšek.

3. Nagrado Radojke Vrančič DSKP podeljuje za posebno uspešne prevode leposlovnih, humanističnih in družboslovnih besedil iz tujih jezikov v slovenščino, in sicer prevajalcem do vključno 35. leta starosti. Nagrada je bila ustanovljena leta 2002; najprej se je imenovala **priznanje za mladega prevajalca**, od leta 2013 pa se imenuje po ugledni prevajalki in mentorici mladih prevajalcev Radojki Vrančič, najbolj znani po prevodu Proustovega romana *Iskanje izgubljenega časa*. Društvo je doslej podelilo 15 nagrad, nazadnje leta 2015 Andreji Kalc.

4. Lavrinova diploma, priznanje za pomemben prispevek na področju posredovanja slovenske književnosti v druge jezikovne kulture, je v nasprotju z drugimi nagradami oz. priznanji, ki jih DSKP podeljuje za posebno uspešne prevode umetniških in humanističnih besedil iz tujih jezikov v slovenščino, namenjena prevajalcem iz slovenščine. Ustanovljena je bila leta 2003. Imenuje se po Janku Lavrinu, uglednem prevajalcu, literarnem zgodovinarju, esejistu, pisatelju in zaslužnem profesorju Univerze v Nottinghamu. Zadnji v vrsti nagrajenih posrednikov oziroma ambasadorjev slovenske literature in kulture je bil Pablo Juan Fajdiga leta 2015.

NAGRADE DRUGIH ORGANIZATORJEV

1 Prevajalske nagrade

1.1 Veleposlaništvo Kraljevine Španije v Ljubljani je pred leti na pobudo tedanje španske veleposlanice ustanovilo nagrado **esAsi** (Španija v Sloveniji) za najboljši prevod iz španščine v slovenščino: vsako drugo leto je podeljena najboljšemu prevodu knjižnega dela iz španščine v slovenščino, torej pretežno uveljavljenim prevajalcem, v vmesnih letih pa je namenjena dosežkom mladih prevajalcev. Od uveljavljenih prevajalcev je

nagrado nazadnje prejela Vesna Velkoverh Bukilica (2014), od mladih pa Sara Marina Virk (2015).

1.2 Lirikonov zlat je priznanje za vrhunske revijalne prevode poezije 21. stoletja v slovenščino (vsako liho leto) in za prevode slovenske poezije 21. stoletja v tuje jezike (vsako sodo leto), ki ga od 2006/2007 podeljuje revija *Rp. Lirikon21* na mednarodnem festivalu Lirikonfest. Leta 2015 sta ga prejela Daniela Kocmut in Andrej Pleterski.

1.3 Mednarodna nagrada IBBY Honour List – častna lista IBBY IBBY, International Board on Books for Young People – Mednarodna zveza za mladinsko književnost, je bila ustanovljena leta 1953 v Zürichu. Danes ima sedež v Baslu in povezuje 72 nacionalnih sekcij. Vsaki dve leti sestavi častno listo in nanjo uvrsti izbor novejših mladinskih knjig, ki izstopajo v eni od treh kategorij: pisec, ilustrator in prevajalec. Kandidate predlagajo nacionalne sekcije; vsaka lahko predlaga po eno knjigo za vsako izmed treh kategorij. Od slovenskih prevajalcev so se doslej uvrstili na listo Vasja Cerar (2006), Milan Dekleva (2010), Boštjan Gorenc - Pižama (2012) in Tina Mahkota (2016).

2 Splošnokulturne nagrade

2.1 Državni nagradi: Prešernova nagrada in nagrada Prešernovega sklada

Prešernove nagrade in nagrade Prešernovega sklada, poimenovane po Francetu Prešernu, so najvišja priznanja Republike Slovenije za dosežke na področju umetnosti. Prve nagrade so bile podeljene leta 1947 na dan kulturnega praznika. Sprva so bile namenjene tako umetniškim kot znanstvenim dosežkom, toda že leta 1956 je zakon ta znanstvena področja natančneje opredelil, največja sprememba pa je bila sprejeta leta 1961. Odtlej so nagrade namenjene samo še umetniškemu delu, razdeljene pa so na Prešernove (t. i. »velike Prešernove«) nagrade in nagrade Prešernovega sklada. Število nagrad se je spreminjalo vse do sprejetja zakona konec leta 1981, s katerim je bilo omejeno na največ tri Prešernove nagrade in največ deset nagrad sklada. Zakonska sprememba iz leta 1991 jih je še dodatno oklestila na največ dve Prešernovi nagradi in največ šest nagrad sklada.

Večkrat slišimo, da je bil prvi in edini prevajalec, ki je prejel Prešernovo nagrado izrecno za svoje prevajalsko delo, Janez Gradišnik, vendar to ni točno: do leta 1961, torej do vpeljave dveh kategorij nagrad, najdemo na seznamu Vladimirja Levstika (1949 »za dobre prevode, zlasti za prevod Gogoljevega *Tarasa Bulbe* ter De Costerjevega *Ulenspiegel in Lam Dobrin*«), Antona Sovreta (1950 za prevod Homerjeve *Iliade*, 1956 za prevod *Pisem mračnjakov* in Platonove trilogije *Poslednji dnevi Sokrata*) in Mileta Klopčiča (1951 za prevod Puškinovih pesmi, 1961 za »pesniško in prevajalsko delo«). Res pa je po letu 1961 po polstoletnem premoru prejel »veliko Prešernovo« samo Janez Gradišnik (2008), in sicer »za življenjsko delo na področju književnosti, književnega prevajanja, pisateljstva in jezikoslovstva«. Podeljena je bila še več uglednim prevajalcem, npr. Milanu Jesihu, Janezu Menartu ali Miri Mihelič, vendar tudi ali kar predvsem po zaslugi njihovih izvirnih leposlovnih del.

Po drugi strani je nagrade Prešernovega sklada po letu 1961 dobilo več prevajalcev: Janez Gradišnik, Kajetan Gantar, Radojka Vrančič, Branko Madžarevič, Aleš Berger, Niko Košir, Drago Bajt, Marija Javoršek, Marjan Strojan. Opozarjamo pa, da sta jo po letu 1991, ko je bilo število teh nagrad omejeno na največ šest, dobila le dva prevajalca (Javoršek, 2013, in Strojan, 2015).

2.2 Župančičevo nagrado podeljuje Mestna občina Ljubljana (MOL) tistim ustvarjalcem s svojega območja, ki z izjemnimi stvaritvami pomembno oblikujejo kulturno življenje v MOL. Vsako leto se v prvi polovici junija lahko podelijo štiri nagrade. Ker na spletnem seznamu skoraj pri nobenem nagrajencu ni navedeno, za kaj jo je dobil, je težko ugotoviti, koliko nagrajencev jo je prejelo izrecno za prevode, vendar med imeni lahko izpostavimo Janka Modra (1967), Draga Bajta (1985) ali Aleša Bergerja (1993); bera je torej precej pičila.

2.3 Nagrada Dominika Smoleta se podeljuje za izvirno dramsko besedilo na tekočem Borštnikovem srečanju ali za prevod, dramtizacijo, jezikovno priredbo, lektorski dosežek itd. Ni podeljena vsako leto. Prejeli so jo npr. Aleš Berger (2007), Marko Marinčič (2009) in Tina Mahkota (2010).

2.4 Nagrada Zlata ptica je priznanje ustvarjalcem in poustvarjalcem za izjemne dosežke na različnih področjih kulturnega ustvarjanja. Prvič je bila podeljena za leto 1975 pod okriljem Zveze socialistične mladine Slovenije (ZSMS). Od leta 1994 jo je podeljevala Liberalna akademija – združenje politično angažiranih intelektualcev –, nazadnje leta 2014 za leto 2013. Prejeli so jo maloštevilni prevajalci, npr. Branko Madžarevič (1977), Suzana Koncut (1997), Marko Marinčič (2000), Gašper Malej (2010).

2.5 Zlata hruška je projekt Pionirske – centra za mladinsko književnost in knjižničarstvo, ki je del Mestne knjižnice Ljubljana. Od leta 2004 uredniški odbor, ki pripravlja *Priročnik za branje kakovostnih mladinskih knjig*, ovrednoti izdana otroška in mladinska dela ter tistim, ki izstopajo, podeli znak (nalepko) zlata hruška, da bi spodbudil branje ter širil in uveljavljal kakovost mladinske knjige. Ta nagrada seveda ni podeljena izrecno prevajalcu, vendar je pri tujih delih prav gotovo pomemben kriterij tudi kakovost prevoda.

Ko natančneje preučimo impresivni seznam možnih nagrad, se tako izkaže, da so splošnokulturne nagrade za prevajalce bolj izjema kot pravilo. Pa tudi pri izključno prevajalskih pogrešamo večjo diferenciranost: nevzdržno je, denimo, da se pri ocenjevanju za Sovretovo nagrado lahko znajdejo v isti vreči prevodi modernistične poezije, reglementirane antične poezije, romana iz 19. stoletja in še kake renesančne drame. Lahko torej samo upamo na večje prilive, ki bi omogočili večje število nagrad in s tem pravičnejše vrednotenje prevodov.

O ljubezni

Umberto Galimberti

prevod: Matej Venier

Modrijan, 2016, m. v., 156 str., 18,90 €, JAK

Galimbertija (1942), italijanskega misleca in filozofa, v slovenščini že dobro poznamo po dveh dobrih in odmevnih knjigah, *Grozljivem gostu*, ki je govoril o nihilizmu in mladih, ter provokativnem delu *Miti našega časa*, ko je avtor ob izidu tudi obiskal Ljubljano. Če bi si morda mislili, da je tema ljubezni v tretjem tisočletju nekaj, o čemer se ne da povedati nič novega, Galimberti naredi prav to: ljubezen s svojim eruditskim, neposrednim in pogosto presenetljivim pogledom izvirno analizira ravno v kontekstu preteklega in sodobnega

človekovega življenja. S poglavji, kot so Ljubezen in sram, Ljubezen in spolnost, Ljubezen in zapeljevanje, Ljubezen in denar, Ljubezen in strast, Ljubezen in sovraštvo itn., poskuša mnogoplastno osvetliti »zapleteni skupek dogajanj, imenovan ljubezen«, pri čemer sprva obdela množstvo različnih pojavnih oblik ljubezni, v nadaljevanju pa še duševne procese, znotraj katerih pri ljudeh poteka ljubezensko dogajanje. Obvezno branje za vse, ki imajo kakor koli opraviti z ljubeznijo! > SAMO RUGELJ

Umberto Galimberti

... ljubezen izvirno analizira v kontekstu preteklega in sodobnega človekovega življenja ...

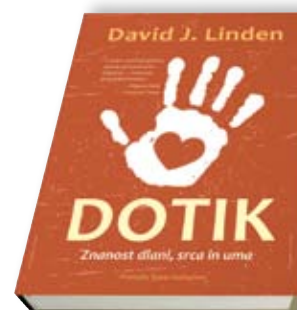
Dotik

Znanost dlani, srca in uma

David J. Linden

prevod: Špela Vodopivec

UMco, zbirka Preobrazba, 2016, m. v., 318 str., 24,90 €, JAK

David J. Linden (1961) je nevroznanstvenik in profesor na oddelku za nevroznanost Univerze Johns Hopkins, ene najbolj eminentnih medicinskih univerz na svetu. Že dolgo raziskuje delovanje možganov in njihovo okrevanje po poškodbah, svoje delo pa je do sedaj objavil v treh knjigah. Prvi dve sta bili *Naključni um* in *Kompas užitka*, *Dotik* pa je njegova najnovejša knjiga, ki je izšla leta 2015 in si prislužila mnoge pohvalne kritike. V njej Linden analizira nujnost in vseprisotnost dotika kot primarne oblike človeškega stika z njegovo okolico, ki temeljno določa naš fizični, duševni in duhovni odnos do sveta ter je s tem bistveno pomembnejšo čutilo, kot si morda mislimo v vsakodnevem premisleku. Avtor skuša pokazati ne samo to, da je dotik in dotikanje dobrodejno, pač pa skozi vso knjigo in preko raznih primerov dokazuje, kako zapleteni sistem tipnega zaznavanja (koža, živčne celice in možgani) pogosto deluje povsem drugače, kot bi pričakovali, zaradi tega pa ima povsem nepričakovane učinke. Določene posebnosti različnih dotikov tako odločilno vplivajo na naše življenje in odločitve, s tem pa tudi na njegov potek. S povezovanjem psihološke vedenjske teorije na eni strani ter telesno fizioloških zakonitosti na drugi, nam Linden ponuja izviren, hkrati pa znanstveno dognan odgovor našega odzivanja na to, kar čutimo. Dolgoletne raziskave, ki jih je Linden vključil v knjigo *Dotik*, tako denimo pokažejo, da lahko otrok, ki se rodi slep ali gluho, odraste v čustveno stabilno in zdravo osebo, medtem ko bo otrok, ki ni bil deležen toplega dotika v zgodnjem otroštvu, imel ne le čustvene in psihološke težave, temveč tudi telesne posledice, kot so npr. debelost, sladkorna bolezen, razne srčne bolezni in imunske motnje. Dotik in dotikanje radikalno po Lindnu torej vplivata ne le na individualni razvoj, ampak ustvarjata in tudi utrujeta medsebojne vezi, navdihujeta zvestobo, omogočata sodelovanje ter sta pomembna tudi za človekovo ustvarjanje na vseh področjih od umetnosti do znanosti. Osupljivo branje o pogosto spregledanem čutilu čutenja, tipanja in dotikanja. > SAMO RUGELJ

David J. Linden

... osupljivo branje o pogosto spregledanem čutilu čutenja, tipanja in dotikanja ...

12. julija 2016 (na praznik svetnikov in družbinih zavetnikov Mohorja in Fortunata) je Mohorjeva družba v Celovcu vabila na svoj drugi poletni sprejem. Večer je potekal v znamenju njene 165. obletnice ustanovitve. Leta 1851 so škof Anton Martin Slomšek, mestni kaplan Andrej Einspieler in učitelj Franc Janežič sklenili ustanoviti družbo.

Ob 165-letnici s pogledom v svetlo prihodnost

Direktor Franc Kelih (ki je tudi vodja založbe) je kot goste pozdravil med drugim ministra Gorazda Žmauca, veleposlanika Andreja Rahtena, generalnega konzula Milana Predana, koroškega deželnega svetnika Christiana Bengerja, predstavnike Cerkve, mesta Celovec ter drugih deželnih in mestnih uradov, zastopnike sestriških Mohorjevih družb iz Celja in Gorice ter poslovne partnerje. Monika Novak - Sabotnik in glavni urednik splošnega programa Hanzi Filipič sta orisala zgodovino Mohorjeve družbe v Celovcu od ustanovitve, stiske med prvo svetovno vojno in predvsem v času nacizma med drugo svetovno vojno ter težak ponovni začetek po vojni. Kvintet bratov Smrtnik je s svojimi pesmimi olepšal večer.

Direktor Karl Hren je v svojem govoru med drugim dejal: »Dolgo zgodovino te ustanove sta zaznamovala predvsem dva dejavnika: vztrajanje in razvoj. Večkrat v zgodovini Mohorjeve družbe so razni dejavniki ogrožali in začasno celo onemogočili delovanje družbe. Tako je morala Mohorjeva tiskarna v času koroškega plebiscita z vsemi stroji zbežati iz Celovca. Nacisti pa so kasneje sploh prepovedali delovanje družbe in jo razlastili. Po vseh neugodnih okoliščinah se je družba vedno znova morala postavljati na nove temelje, kar ji je uspelo le z izjemno vztrajnostjo in predanostjo ciljem družbe. Ti cilji, namreč zavzemanje za slovenski jezik in identiteto še posebej na Koroškem ter izobraževanje ljudi na krščansko-socialnih temeljih, so ostali vseskozi nespremenjeni in so vodilo družbi tudi v prihodnje. Pomemben pa je bil v vsej tej zgodovini tudi razvoj oziroma inovativnost. Upoštevanje družbenih trendov in tržnega razvoja je nujno potrebno za razvoj tudi Mohorjeve. Vlaganje v novo opremo v Mohorjevi tiskarni, sodobna opremljenost izobraževalnih ustanov Mohorjeve, nove vzgojne in izobraževalne ponudbe so pogoj za dober razvoj.

Kot nova direktorja, ki sva v aprilu 2014 prevzela operativno vodenje družbe (Karl Hren in Franc Kelih, op. ur.), sva skušala uspešne dejavnike nadgrajevati in na tistih področjih delovanja družbe, kjer so

bile težave, najti tudi nove odgovore. Tako je potekala v prvem polletju leta 2016 obsežna sanacija študentskega doma Korotana na Dunaju. Ta je sicer v lasti Republike Slovenije, a Mohorjeva je upravljavka hiše in je skupaj z lastnikom izvedla sanacijski projekt.

V okviru matične hiše v Celovcu bo nastal knjižni in kulturni center, ki je nadgradnja dosedanje knjigarne in bo omogočal bolj intenzivno povezovanje s podobnimi knjižnimi središči v Trstu in Ljubljani.

Še posebej razveseljiv je bil v zadnjem letu razvoj pri prijavih v naši ljudski šoli in povezano z njo tudi v našem varstvu. Ker prijave v tem delu naše dejavnosti stalno rastejo, smo delno že adaptirali prostore in jih bomo morali v prihodnje še dodatno razširiti. Podobno velja tudi za našo domovsko dejavnost, kjer imamo redno več prijav, kot imamo razpoložljivih mest za dijakinje in dijake.

Čakajo nas pa tudi še veliki izzivi. Tako opazujemo vedno trše tržne razmere na področju tiskarstva in Mohorjeva tiskarna je medtem edina slovenska tiskarna na Koroškem. Z novimi rešitvami bomo skušali biti kos bodočemu razvoju in tako tudi na tem področju naše dejavnosti omogočiti uspešen razvoj.

Poleg lastnih dejavnosti pa se Mohorjeva družba kot pomemben dejavnik v življenju koroških Slovencev skuša vključevati tudi v razvoj manjšine nasploh in pri tem odigrati pozitivno vlogo v prid dobremu razvoju manjšine.

V hiši Mohorjeve družbe v Celovcu imajo svoje sedeže poleg Mohorjeve same še številne organizacije koroških Slovencev. Hiša je torej pravi »one stop shop«, kjer domuje znaten del manjšinskih struktur, kar pozitivno vpliva tudi na medsebojno sodelovanje in medsebojno komunikacijo.

Za prihodnost tako ostaja tudi veliko novih izzivov, ki pa pomenijo tudi možnost za nadaljnji razvoj in širitev Mohorjeve družbe. Kot družba, ki je s svojimi sodelavci, odborniki in poverjeniki po dvo-

jezičnih vaseh predana svojim ciljem in nalogam, bomo tudi v prihodnje skušali skupaj s partnerji iz podjetništva in z društvi ter v sodelovanju z javnimi strukturami prispevati k pozitivnemu razvoju naše regije in naših ljudi. Vodilo enega mojih predhodnikov, prelata dr. Janika Hornböcka, »Mohorjeva je en kup dobrih idej« naj bi torej veljalo tudi v bodoče!«

Na sliki z leve: direktor in predsednik celovške Mohorjeve Karl Hren in Ivan Olip, koroški deželni svetnik za kulturo Christian Benger, veleposlanik Andrej Rahten, direktor Franc Kelih minister za Slovence v zamejstvu in po svetu Gorazd Žmauc in bivši predsednik celovške Mohorjeve Jože Kopeinig

Foto: Franc Opetnik

NADALJEVANJE GANLJIVE USPEŠNICE JOJO MOYES **OB TEBI**

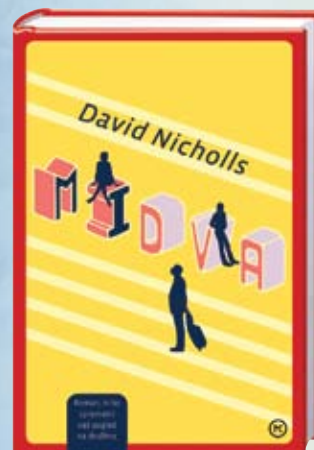
Končno tukaj!

Kako živeti naprej, potem ko si izgubil najljubšega človeka? Louisa se v svetu brez Willa ne znajde najbolje. A nekega dne se na njenem pragu pojavi nekdo, ki prinese novo upanje ...

Najhitreje do knjig:
v knjigarnah
www.emka.si
o8o 12 05

Svetovne uspešnice: berljive, duhovite, ganljive, zabavne, iskriče.

Optimistična zgodba o krhanju neke ljubezni – in družine.

Drugi navdušujoč roman avtorja uspešnice *Mož z imenom Ove*.

Klub ljubiteljic čokolade

Carole Matthews

prevod: Anja Bakan

Hiša knjig, Založba KMŠ,

2016, m. v., 541 str., 12,99 €

Lucy, Autumn, Nadia in Chantal prihajajo vsaka s svojo zgodbo iz povsem različni svetov, poveže pa jih strastna ljubezen do čokolade. Ta lahko ozdravi vse: strto srce, glavobol, razočaranje, obup. Kadar koli in kjer koli se lahko vedno zanesejo druga na drugo in tudi na opojno sladko pregreho, zato ustanovijo Klub ljubiteljic čokolade. Ko nastopi kriza, se srečajo v kavarni Čokoladna nebesa, v sladkem zatočišču, kjer se ubadajo z večnimi ženskimi težavami. Nezvesti fant, spogledljivi šef, hazardirane zasvojenega moža, usahli zakon brez ljubezni: tem za pogovor in iskanje rešitev jim nikoli ne zmanjka. Vedno pa je na dosegu rok sladka in odrešilna prva pomoč: čokolada. Štiri čokoladoholičarke vas bodo najbrž spomnile na Carrie in njene tri prijateljice iz televizijske nadaljevanke *Seks v mestu*, le da so tam odrešitev predstavljale moda, glamurozne zabave in še kaj ... včasih tudi čokolada! > **SONJA JUVAN**

... poveže pa jih strastna ljubezen do čokolade ...

O tisti noči

Julie James

prevod: Matjaž Kotnik

Hiša knjig, Založba KMŠ,

2016, m. v., 461 str., 12,99 €

Kyle, računalniški genij in bogataš, je po grdem razhodu dekletom, ki ga je varalo in to objavilo na družbenem omrežju Twitter, le-tega ugasnil za dva dni. Ko je po hudem mačku v

Mehiki prišel k sebi, se je moral soočiti z nepričakovanimi posledicami in zaporom. Tako se njegova pot križa s tožilko Rylann Pierce, žensko, ki jo je srečal pred leti in je ni nikoli pozabil. Med njima se znova obudijo iskricke, a kljub močni privlačnosti je Rylann v dvomih, saj ji kot odvetnici v pisarni javnega tožilstva dejstvo, da je v intimni zvezi z bivšim kaznjencem, lahko uniči kariero. Bo dovolj pogumna, da se bo soočila z morebitnimi posledicami? > **KLARA JARC**

Tvoja do torka

Neveste za vsak dan, knj. 5

Catherine Bybee

prevod: Anja Radaljic

Hiša knjig, Založba KMŠ,

2016, m. v., 493 str., 12,99 €

Judy Gardner je zagledana v Ricka Evansa, bivšega marinca in varnostnika svojega slavnega brata, že odkar ga je pred kakim letom prvič videla. Ko se s prijateljico po končanem študiju arhitekture preselita v bratovo hišo, začne Ricka videvati veliko pogosteje, Rick pa ima končno priložnost, da nabrito deklo spravi na zmenek. Nekega dne med vračanjem iz službe Judy napade neznanec in jo hudo pretepe. Rick je po napadu tisti, ki ji je v največjo oporo, in se s prijateljskim krogom poda na lov za storilcem. Odločni so, da ne bodo odnehali, dokler ne bo napadalec za rešetkami ali pa mrtev. > **KLARA JARC**

Njegov vražji sloves

Madeline Hunter

prevod: Petra Brecelj

Učila International, zbirka Žepna knjiga,

2016, m. v., 357 str., 10,90 €

Eva Russel živi v majhnem kraju, jer so si vaščani začeli »izposojati« različne stvari iz zapuščene gosposke hiše. Da bi Eva preživljala sebe in mlajšo sestro, je začela kopirati slike velikih mojstrov, ki jih je našla na podstrešju sosednje zapuščene hiše, in z njimi pri bližnjem papirničarju nekaj malega zaslužila. Ko se pojavi Gareth Fitzfallen, novi lastnik zapuščene posesti, pa se nenadoma stvari spremenijo. Nihče zares ne pozna njegove skrite misije: išče dragocene izgubljene slike, ki naj bi jih njihovi gosposki lastniki pred vojno skrili v bližnjem dvorcu. Ko Gareth v Londonu najde Evine kopije, ki se prodajajo kot originali, ki jih išče, se najprej zdi, da je našel tatu, nato pa se pojavijo pravi krivci, ki ugrabijo Evino sestro, in zgodba se začne zapletati. > **KLARA JARC**

Samov kodeks

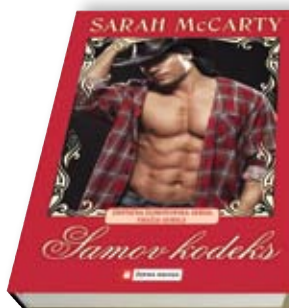
serija Vražja osmica

Sarah McCarty

prevod: Lidija Krefc

Učila International, zbirka Žepna knjiga,

2016, m. v., 304 str., 10,90 €

Teksaški ranger Sam MacGregor je član razvpite Vražje osmice na Divjem zahodu. Nekega dne na požganih vozovih odkrije mlado, odločno in jezikavo Isabello, ki beži pred zloglasnim Tejalom. Ta jo hoče za svojo ženo, zelo verjetno pa bi jo potem, ko bi dosegel svoje, ubil. Čeprav Isabella Sama spravlja ob živce s svojeglavostjo, se vendarle odloči, da jo bo pomagal spraviti na varno. Med potjo se Isabella in Sam nekajkrat pomerita z zasledovalci, predvsem pa se zbližata in ugotovita, da je med njima več kot le strast. Kombinacija vesterna, ljubezensko-erotičnega in zgodovinskega romana je pri nas bolj redka, serija *Vražja osmica* pa je morda odličen začetek, da bralke vzljubijo tudi ta podžanr. > **KLARA JARC**

Samo poljubi štejejo

Romance iz Fool's Golda, knj. 4

Susan Mallery

prevod: Barbara Golubovac Golob

Učila International, zbirka Žepna knjiga,

2016, m. v., 313 str., 10,90 €

Si predstavljate, da bi v nekem mestu primanjkovalo prebivalcev moškega spola in potem bi velika televizijska hiša prišla prav tja snemat romantično resničnostno oddajo, ki mladim parom obljublja slavo in denar. Simpatične prebivalke Fool's Golda so bile prav zadovoljne s svojim življenjem in prihod živahnih mladcev in razdražljive televizijske ekipe jih je rahlo vrgel iz ustaljenega ritma. Še posebej tridesetletno Dakoto, ki bi, po navodilih županje, morala skrbeti, da med snemanjem ne bi preveč uničili ugleda njihovega lepega mesta. Tekmovalce je še nekako obvladala, saj so bili res mladi, ampak kaj ko se je v mestu pojavil tudi Finn, robati pilot iz Aljaske, ki je na vsak način hotel svojima mlajšima bratoma dvojčkoma prepričati nastop v tej oddaji. Dakotino življenje se je postavilo na glavo in jasno ji postane, da so srečni konci v pravem življenju veliko redkejši, kot to prikazujejo na televiziji. > **BETI HLEBEC**

Življenje vilinov

Muriel Barbery; prevod: Saša Jerele

Mladinska knjiga, zbirka Roman, 2016, t. v., 255 str., 24,94 €

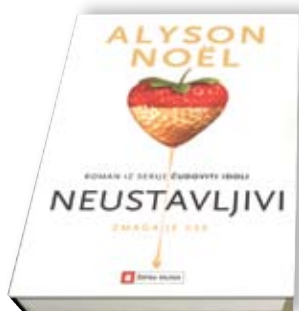

Simpatična francoska pisateljica in profesorica filozofije, ki se je v septembrskih dneh ponovno družila s slovenskimi bralci, se nam je z *Eleganco ježa*, filozofskim romanom, ki je dolgo zasedal vrhove knjižnih lestvic doma in po svetu, prvič predstavila že leta 2010. Tokrat nam v branje ponuja zgodbo v malo drugačnem žanru, a njen slog ostaja enako prefinjen, jezik pa blag in hkrati izjemno barvit. Fantazijska pripoved o dveh deklicah, Mariji in Clari, sirotah, ki sta se rodili neke snežne novembrske noči in odraščali v nenavadnih okoliščinah, že po nekaj straneh daje slutiti, da

ne gre za običajnega predstavnika tega žanra. Nežna lirčna pripoved časti čudežno moč narave in vseh živih bitij. Maria, ki na idiličnem podeželju odrašča pod skrbnim nadzorom izkušenih zdravilk in dobrosrčnih vaščanov, sčasoma spozna, da je prav ona tista, ki njihovi deželi prinaša neobičajno blagostanje. Medtem pa se Klara poskuša znajti v spletkah urbanega Rima, kamor so jo pripeljali, da bi izpili njen nadnaravni talent za glasbo, posebej za igranje klavirja. Ne pozna še svojih moči, a čuti, da ji glasba pripoveduje zgodbe in jo popelje v svetove, ki so čisto takšni, kot bi v resnici obstajali. Pod skrbnim nadzorom Petrusa, čudnega rimskega sluga, spoznava resnico o sebi in odgovorno sprejme svojo nalogo, da bo prek igranja vzpostavila stik z Mario. Kdo so skrivnostni vilini, ki sestankujejo in nekaj naklepajo, in kaj sploh maestro in premožni rimski patriciji pričakujejo od deklet? Ali bosta Maria in Clara kos težki nalogi, bosta družno zmogli premagati zlonamerne sile ter ustaviti bližajočo se vojno? S paletto neobičajnih likov, ki živijo v mestu, na vasi ali pa v kompleksnih vzporednih svetovih, je *Življenje vilinov* prvi del navdihujoče zgodbe o umetnosti, naravi, sanjah, ljubezni in iskanju svetlobe, v prihodnjem letu pa naj bi mu že sledilo tudi nadaljevanje. > RENATE RUGELJ

Muriel Barbery

Neustavljivi; Čudoviti idoli, knj. 1

Alyson Noël; prevod: Urška Willewaldt

Učila International, zbirka Žepna knjiga, 2016, m. v., 342 str., 10,90 €

Prvi roman iz nove serije *Čudoviti idoli* nas popelje na hrupne ulice Hollywooda, kjer vsi sanjajo o bleščeči karieri na filmski ali glasbeni sceni. To dobro izkorišča Ira, kralj losangeških nočnih klubov, ki vabi mlade promotorje, da bi s svojimi svežimi idejami v njegove klube privabili čim več ljudi, za nagrado pa bi poleg denarja spoznali še nekaj slavnih ljudi in si morda tudi sami utrli pot med zvezde. Tommy dela v trgovini z glasbilo in sanja, da bo nekoč postal slaven pevec in kitarist, razvajena Aster kljubuje svojim bogataškimi staršem in si želi postati filmska igralka, prikupna motoristka Layla, ki za rumene medije z gnusom popisuje zvezdniško življenje, pa si resno želi študirati novinarstvo. A zmaga lahko samo eden, tisti, ki mu bo uspelo v Irov klub pripeljati slavno filmsko igralko, Madisonn Brooks. Kaj vse so za zmago in uresničitev svojih sanj pripravljeni storiti ti trije mladi ustvarjalni ljudje? Napeto branje je prežeto z glasbenimi motivi, vsako poglavje pa nosi naslov kakšne od popularnih pesmi. > BETI HLEBEC

Cvet

Elizabeth Craft, Shea Olsen; prevod: Katja Mikelič

Učila International, zbirka Žepna knjiga, 2016, m. v., 224 str., 10,90 €

Osemnajstletna Charlotte Reed se najbolj od vsega na svetu boji, da ne bi tudi sama stopala po maminih in sestričnih stopinjah, ki sta se morali zaradi prezgodnjega materinstva odpovedati vsem življenjskim sanjam. Prav zato se ves čas prizadevno uči, saj bi rada uspešno maturirala in se vpisala na prestižno univerzo Stanford. Zdi se, da je ne more na poti do zastavljenih ciljev prav nič ustaviti, ko nekega dne v cvetličarno, kjer trikrat tedensko dela po šoli, vstopi sanjski Tate Collins. Privlačni rokovski pevec, ki vedno dobi, kar želi, ji svet v hipu obrne na glavo. Še več, zaradi njega se je pripravljena celo odpovedati svojim sanjam. Pa se bo vse skupaj dobro končalo? Ljubezenska zgodba vse do zadnjega pušča marsikaj odprto. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

Hiša knjig prijaja

Elizabeth Lowell

Neukročena

Srednjeveška trilogija 1

Catherine Bybee

Nerazdružljiva do nedelje

Neveste za vsak dan 6

K. A. Tucker

Ena majhna laž

GRATIS
dostava nad 25 €
za naročila
romanc založbe
Hiša knjig!

Učni pripomočki za šolarje

poučne izdaje za poglobitev učne snovi

Distribucija Avrora

e: info@galarna.si

t: 040 922 521

Ko se mačke ženijo

Martin Kuchling

Mohorjeva Celovec,

2016, m. v., 164 str., 19,90 €

Nepeta in do konca, kot se za kriminalko spodobi, negotova pripoved izpod peresa že uveljavljenega slovenskokoroškega avtorja Martina Kuchlinga bralcu razkriva dve zgodbi, pravzaprav dva svetova. Prvi je ves podrejen razkrivanju krvavega umora, ki ga sprva naprtijo nedolžnemu, čeprav na prvi pogled najbolj motiviranemu sosedu ubitega, samotarskemu Petru Brevcu, drugi pa prikazuje družbeno ozadje dogodka, pritajeno napete odnose na dvojezičnem avstrijskem Koroškem. V vasi, kjer se vse zgodi, po avtorjevih besedah vladajo zvrte jezikovne razmere, v katerih večina govori samo nemško, preostali pa praviloma spregovorijo slovensko le, kadar bi jim to lahko koristilo ali vsaj ne škodovalo. Da je ubiti, premožni kmet Potokar, zagrizen nemčur, osumljeni pa zaveden Slovenec, torej ni brez pomena. Na srečo pa to za slednjega ni usodno, saj se na njegovo stran poleg svaka, celovškega policista, postavi tudi na pogled nadvse zoprni inšpektor Tscheinigg. > **IZTOK ILICH**

Triindvajseti potnik

Sebastian Fitzek

prevod: Petra Anžlovar

Učila International, zbirka Žepna knjiga,
2016, m. v., 372 str., 10,90 €

Če ste do zdaj sanjali o križarjenju na prestižni čezoceanki, boste po tej neverjetno napeti psihološki srhljivki morda podvomili o bleščavosti tovrstnih potovanj. Prodorni nemški avtor mlajše generacije je namreč zgodbo zgradil na resničnih dejstvih: vsako leto na opisanih potovanjih izgine več ducatov potnikov in večine od njih nikdar ne najdejo. Takšna usoda je doletela tudi policijskega psihologa Martina Schwartzta, glavnega junaka te napete srhljivke: pred petimi leti je na čezoceanki Sultan morij izgubil svojo ženo in sina. Zdaj je prejel skrivnostno obvestilo, da se je od neznano kje na isti križarki pojavila deklica Anouk, ki je skupaj z mamo veljala za pogrešano že osem tednov. Ko so jo našli, je v roki držala medvedka, ki je nekoč pripadal Martinovemu izginulemu sinu. Berlinski psiholog se takoj poda na križarko, kjer začne z ladijsko zdravnico Eleno iskati sledi, ki ju vodijo do srhljivih odkritij. In tako začnejo temačne skrivnosti izpod palube počasi polzeti na plan ... Napeto branje od prve do zadnje strani v prepoznavnem avtorjevem slogu! > **VESNA SIVEC POLJANŠEK**

Kamnita srca

Simon Scarrow

prevod: Irena Furlan

Učila International, zbirka Žepna knjiga,
2016, m. v., 472 str., 12,90 €

Simon Scarrow

Simon Scarrow si je predvsem z episkimi romani iz rimskega cesarstva pridobil številne privrženice, tokrat pa se je usmeril v drugo svetovno vojno. Natančneje v grško odporiško gibanje na otoku Lefkas, ki ga vodi mladi Andreas, glavni protagonist tega vojnega romana. Večji del knjige spremljamo natančno opisane podvige in akcije odporiškega gibanja, okvir dogajanja pa avtor vzpostavi skozi odnos med Andreasom, njegovim mladostnim prijateljem Petrom Mullerjem (sin nemškega arheologa, zdaj pa nemški vojak na otoku) ter lepo Grkinjo Eleni, v katero sta bila oba fanta pred vojno zaljubljena. Preteklost se prepleta s sedanostjo, v kateri ostarela Eleni pripoveduje zgodbo svoji vnukinji Anni, ki je učiteljica zgodovine, njo pa je poiskal Petrov vnuk Dieter z željo, da bi razumel dedkovo vlogo v vojni. > **ŽIGA VALETIČ**

Ultimat

Anders de la Motte

prevod: Danni Stražar

Učila International, zbirka Žepna knjiga,
2016, m. v., 429 str., 12,90 €

Ultimat je drugi del diptiha o kriminalističnem inšpektorju Davidu Saracu (preveden je tudi prvi del *Dvojna igra*). Avtor bralcu ne prizanaša, saj ga že na začetku šokira z opisom natančno razkosanega trupla z izmaličenim obrazom. Primer prevzame pametna in odločna Julia Gabrielsson, ena najboljših detektivk, ki se s pomočnikom Amantejem poda v zelo nevarne vode. Hkrati s preiskavo umora se odvija tudi zgodba Davida Saraca, ki ga po nasilnem obračunu pesti posttravmatski sindrom, zato se zdravi v psihiatrični bolnišnici. Odločenega, da si bo vzel življenje, premami ponudba skrivnostnega tujca, ki mu želi pomagati oprati njegovo ime. Začne se napet lov za morilcem, ki Julio in Amanteja privede v svet hladnokrvnih in preračunljivih posameznikov, ki v boju za oblast ne izbirajo sredstev. Lov za storilcem se zato kmalu sprevrže v boj za lastno življenje. Najboljša švedska kriminalka leta 2015. > **KRISTINA SLUGA**

Trije knjižni vpogledi v svet psihoterapije

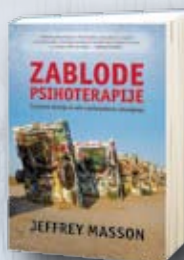
zbirka Preobrazba

Irvin D. Yalom
**RABELJ
LJUBEZNI**
in druge
psihoterapevtske
zgodbe

»Ko beremo Yaloma, on bere nas.« – dr. Manca Košir

Jeffrey Masson
**ZABLODE
PSIHOTERAPIJE**
Čustvena terapija in
mit o psihološkem
zdravljenju

»Knjiga, ki demistificira ...«

P. Watzlawick,
J. Weakland, R. Fisch
**NA DRUGAČEN
NAČIN**
Načela definiranja in
razreševanja problemov

»Prava izbira za vsako psihološko knjižnico.«

Naročila: po telefonu 01/520 18 39 • po e-pošti knjigarna@umco.si • na spletni strani www.bukla.si • Knjige založbe UMco so na voljo tudi v boljše založenih knjigarnah.

Moje življenje v pasjih šapah

Wendy Hilling

prevod: Slavica Jesenovec Petrovič in Borut Petrovič Jesenovec

Učila International, zbirka Žepna knjiga, 2016, m. v., 281 str., 10,90 €

O tem, kdo je človekov najboljši prijatelj, ni treba veliko razpravljati, ta čast še vedno pripada kosmatim štirinožcem, ki ne glede na to, ali varujejo hišo, tekajo po parku ali pa se crkljajo z otroki na domačem kavču, ustvarijo poseben odnos s svojim lastnikom in družino, pri kateri bivajo. Da pa so psi sposobni še veliko več kot to, izvemo iz resnične zgodbe ženske z redko kožno boleznijo, ki so ji njeni pasji pomočniki omogočili bolj normalno in samostojno bivanje, eden pa ji je več kot le enkrat dobesedno rešil življenje. Pogumna Wendy Hilling se že v svojem otroštvu ni sprijaznila s telesno oviro, izjemno občutljivo kožo, ki se je ob vsakem drgnjenju vnela in se lupila. Vedno znova je poskušala početi take reči kot drugi otroci, čeprav je njena občutljiva koža pogosto odstopala in se mehurla ob vsakem pritisku. Ko je odrasla in si uredila družino, je izurila Teda, inteligentnega zlatega prinašalca, ki je s svojimi spretnostmi navdušil tudi profesionalne trenerje psov. Ted je postal njen uradni pasji pomočnik in ji pomagal tako pri oblačenju kot pri popravljanju perila, spremljal pa jo je lahko tudi pri nakupih v trgovini in v restavraciji. Pogumna osebnoizpovedna zgodba se končuje z besedami: »Ni mi mar, kaj ljudje mislijo o meni. Če sem v redu v njegovih (Tedovih) očeh, potem sem v redu tudi v svojih ... Imam zvestega, ljubečega, lojalnega, veselega prijatelja, o katerem lahko z vsoto gotovostjo rečem, da ima moje življenje v svojih šapah. Jaz imam njegov povodec, on pa moje srce.« > RENATE RUGELJ

Pod istim nebom

Potovanje mladega brezdomca od stradanja v Severni Koreji do rešitve v Ameriki

Joseph Kim, Stephan Talty

prevod: Andrej Turk

Družina, 2016, m. v., 296 str., 24,90 €

Ko najeda lakota

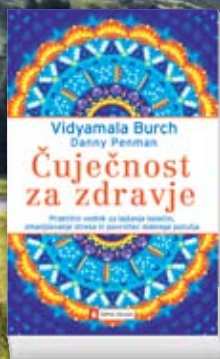
»Lakota človeka do konca poniža. Lakota je zlo.« V knjigi *Pod istim nebom* Popi, kot so ga klicali doma v Severni Koreji, opisuje korejski »boj na požiralniku«. Rojen leta 1990 je bil nenehno lačen, življenje družine je bilo v celoti podrejeno neprestanemu iskanju hrane. Če tudi je njegov oče zaradi službe, bil je meščanski uradnik, užival ugled v širši družini, jim to v času velikih lakot ni kaj dosti pomagalo. Knjiga je polna podrobno opisanih načinov, kako preživeti, krasti, beračiti, se seliti od sorodnikov do sorodnikov, od hrane do hrane. Oče, pošten, visoko etičen delavec, predan režimu in vodji, ji je podlegel. Mama, depresivna ženska, ki so jo občasni zagoni podjetništva metali iz ene skrajnosti v drugo, je končala v zaporu. Sestro, ki jo je imel rad, je pretihotapila na Kitajsko in jo prodala za gospodinjsko in seksualno sužnjo. Njegovo pisanje je informativno, odkriva brezvladje in krutost ene najbolj zaprtih in skrivnostnih držav na svetu. Predvsem pa brutalnost, ki jo povzroča lakota. Ob redkih čustvenih opisih očeta, sestre in matere začutimo, da ga preveva ena sama ljubezen. Neravnovesje dobrin, osnovnih pogojev, je seveda opazil šele v Ameriki. Po objavi prvenca na mnogih nastopih ljudi informira in ozavešča o življenju v Severni Koreji. Preprosta in pretresljiva zgodba o preboju z dna Severne Koreje do obljubljenе Amerike. Vse skupaj nima kaj dosti opraviti z različnimi -izmi. Za hrano in preživetje gre. > JEDRT JEŽ FURLAN

NOVOSTI iz zbirke

ŽEPNA KNJIGA

UČILA

10,90 EUR

10,90 EUR

12,90 EUR

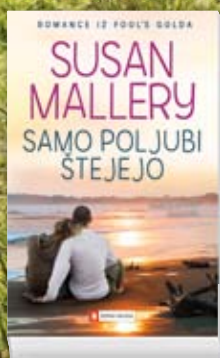
12,90 EUR

10,90 EUR

10,90 EUR

10,90 EUR

10,90 EUR

12,90 EUR

10,90 EUR

12,90 EUR

10,90 EUR

Papeži

Odgovori na vsa vprašanja

Rupert Matthews

prevod: Irena Trenc Frelih, Seta Oblak

Cankarjeva založba,

2016, t. v., 320 str., 44,96 €

Razkošna in vsebinsko dodelana monografija, ki predstavi vseh dosedanjih 266 papežev (pomembnejšim sta namenjeni dve strani, drugi imajo po eno ali pol strani), je sestavljena iz petih poglavij. Prvo poglavje predstavlja papeže od 1. do 4. stoletja (torej v poznem Rimskem cesarstvu) in po uvodu začne s prvim papežem, sv. Petrom (papež v obdobju 33–64), enim od najbližjih učencev Jezusa Kristusa, ki je – in to je bilo bistvenega pomena za papeštvo – rekel svojim učencem: »Na tej skali (tj. Petru) bom postavil svojo Cerkev in vrata pekla bodo nemočna pred njo.« Papeštvo v Petrovem času še ni bilo povsem definirano, prav tako kar nekaj časa ni bil sprejet primat rimskih škofov. V smislu nasledstva službe, ki od danes sega vse nazaj do začetkov krščanstva, pa je odigral ključno vlogo drugi v dolgi vrsti papežev, sv. Lin. Njegov čas, papeževal je v obdobju 64–76, je bil za krščansko skupnost relativno miren, saj je Neronovo preganjanje kristjanov trajalo le nekaj časa, med njim pa je mučeniško umrl sv. Peter. Drugo poglavje knjige pokriva obdobje srednjega veka od 5. do 9. stoletja, tretje srednji vek od 10. do 13. stoletja, četrto novi vek od 14. do 16. stoletja, zadnje poglavje pa pregled papežev zaokroži vse do danes, vključno s Frančiškom I. Dobro ilustrirana, z dodatnim časovnim trakom opremljena monografija kar vabi k branju, kot je pri takih knjigah značilno, pa se listanje po navadi začne od zadaj, torej s papeži, ki jih poznamo v času našega bivanja. Priporočamo! > SAMO RUGELJ

Bojevanje

Velika slikovna enciklopedija

R. G. Grant; prevod: Mojca Vodušek

Mladinska knjiga, 2016, t. v., 360 str., 49,98 €

Po enciklopedijah o 1. in 2. svetovni vojni je *Bojevanje* še tretja knjiga, ki jo lahko umestimo v ta vsebinski okvir. V zvezi s človeškim bojevanjem, predvsem 5000 in več let nazaj, ko je bilo orožje še precej preprosto, se še vedno vnamajo razprave o dejanski človekovi naravi: je ta v osnovi miroljubna in so bili prvobitni človeški spopadi, ko so ti živeli v manjših združbah, bolj obredne narave ter usmerjeni k minimumu žrtev; ali pa je človek v osnovi nasilno bitje, in je redno napadal sosednja plemena – kot denimo Maori med poletjem – ter se jih trudil tudi povsem iztrebiti in/ali zaslužniti? Antropologi si tu niso enotni; Maori, ki so si tekmece po zmagi včasih privoščili tudi kot slastno jed, trnke za lovljenje rib pa naredili iz njihovih kosti, pa kažejo, da je človek v osnovi lahko precej nasilno bitje. Zgodovina vojskovanja in bojevanja, skupaj z navedbo največjih vojskovodij od antike do modernih časov ter tehnološkega razvoja orožja, ki ga imajo nekateri za eno od gonil razvoja naše civilizacije, je osrednja tema te enciklopedije, ki jo seveda odlikuje grafično in slikovno gradivo, ki nam predstavi največje bitke in vojne v znani zgodovini človeštva. Pri tem je knjiga polna različnega informativnega gradiva, od geografske in časovne umestitve posameznih oboroženih spopadov, ključnih razvojnih stopenj v razvoju orožja ter taktike vojskovanja, do družbenega okvira, ki je pripeljal do bojevanj itn. Bojevanja kot specifičen, a pomenljiv pogled na zgodovino človeštva. > SAMO RUGELJ

INTERAKTIVNI STRIP

CELJSKA MOHORJEVA DRUŽBA
Prva slovenska založba

www.mohorjeva.org

Guinnessova knjiga rekordov 2017

prevod: Katja in Peter Berden et al.

Učila International, 2016, t. v., 19,99 €

Nova izdaja priljubljene *Guinnessove knjige rekordov* priča, da je bilo tudi preteklo leto bogato v postavljanju novih rekordov po vsem svetu, naklonjeno pa je bilo celo nekaterim novim domačim tekmovalcem. Tokratna izdaja je prav vesolska, saj je njena glavna tema veselje in rekordi, povezani z njim. Poleg izbora klasičnih presežkov, nekaterih tudi zelo bizarnih ali nevarnih, novih ilustracij in stotin prvič objavljenih fotografij so v knjigi poleg starih rekorderjev svoje mesto našli tudi nekateri novi domači predmeti, dogodki in ljudje. Za najstarejše glasbilo na svetu so razglasili neandertalčevo koščeno piščal iz Divjih bab, s štirimi luknjami v stegenici jamskega medveda (43.000 pr. n. št.), čokoladnica Cukrček je spomladi 2016 v Radovljici pripravila največjo čokolado s površino 142,32 m². Na fotografiji v notranjosti vidimo delavko, ki zaključuje pripravo orjaške slaščice. Pripadla pa nam je tudi ena manj tradicionalna čast, in sicer največ sorojencev na mednarodni tekmi ragbija. Bratje Archie, Jack, Frank, George in Max Skofič (vsi iz Slovenije) so na evropskem prvenstvu v parku Šiška v Ljubljani slovenske barve branili proti Bolgariji. Skupno prinaša knjiga za leto 2017 več kot 4000 rekordov, ki odražajo stalno spreminjajoči se svet okoli nas, in vključuje tudi številne nove neverjetne in popularne rekorde z neobičajnih področij, na katerih premikajo meje. Knjiga rekordnih dosežkov za otroke in odrasle je poučna, zabavna in navdihujoča! > RENATE RUGELJ

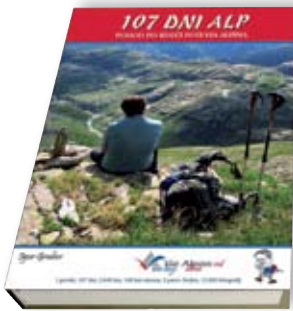
107 dni Alp

Pohod po rdeči poti Via Alpina

Igor Gruber

Celjska Mohorjeva družba in K. Gruber,
2016, t. v., 304 str., 38 €

Via Alpina je planinska transverzala, ki poteka tako rekoč čez celotne Alpe in čez osem držav. Dolga je več kot 2600 kilometrov, ob tem pa ima kar 140.000 višinskih metrov vzpona, saj se večinoma vije na višini od tisoč do tri tisoč metrov. Vse to predstavlja izjemen izziv za vsakega pohodnika, ki je več kot primerljiv z najdaljšimi pohodnimi potmi v Severni Ameriki. Na Vio Alpino se je poleti 2015 podal Igor Gruber, ki je v 107-dnevni hoji po njej uničil kar pet parov čevljev, z nje pa poleg nepozabnega doživetja prinesel kar dvanajst tisoč fotografij, ki jih je zdaj razporedil v obsežno fotomonografijo. Ta prinaša utrinke z vsakega dela te poti, knjiga, oblikovana s poudarki na vizualnem prikazu prehojene pustolovščine, pa poleg tega nudi vzporedno avtorjevo zgodbo ter utrinke njegovih najbližjih, ki so ga spremljali na tej poti. Ob tej iskreno izpisani in svojevrstno oblikovani knjigi je izšel tudi dvd z dokumentarnim filmom. Pohodni in knjižni podvig! > SAMO RUGELJ

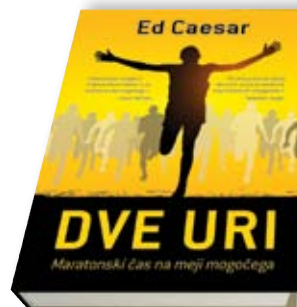

Dve uri

Maratonski čas na meji mogočega

Ed Caesar

prevod: Sandi Kodrič
UMco, zbirka Preobrazba,
2016, m. v., 260 str., 21,90 €

Nekaj kilometrov, tudi deset kilometrov in več, lahko danes preteče maršikdo. Večina običajnih rekreativnih tekačev približno tudi ve, koliko minut porabijo za posamezen kilometer, ta čas pa se giba v okolici šestih minut. Najboljši maratonce tega sveta pa marsikdaj tečejo tudi dvakrat hitreje in to vso maratonsko razdaljo. Zato vsakega rekreativca vsaj malo zanima, kako je to sploh mogoče, saj sami v tako hitrem tempu komajda zmorejo kak kilometer in v čem se ti tekači tako bistveno razlikujejo od njih. Če je bil včasih človekov prvovrsten športno vzdržljivostni cilj osvojitve Mount Everesta, najvišje gore na svetu, se sedaj na vztrajnostnem področju že nekaj časa kaže izziv preteči maraton v času pod dvema urama. Britanski novinar in publicist ter avtor mnogih odmevnih zgodb, Ed Caesar, si je zadal raziskati ozadje tega športnega, a tudi človeškega izziva. V maniri raziskovalnega novinarja je nekaj let potoval po vsem svetu, se družil z najhitrejšimi maratonce našega planeta, preučeval njihove tekaške navade in življenje, govoril z njihovimi trenerji, tekaškimi menedžerji in športnimi strokovnjaki ter se ob tem ves čas spogledoval tudi s tekaško zgodovino in v tej iskreni, informativni in navdušujoče spisani knjigi obdelal maraton kot športni, a tudi sociološki in globalni fenomen ter ga pred bralcem razkril v vsej njegovi raznolikosti. Je v njej nedvomno odgovoril na osnovno vprašanje: kdaj in kako se bo zgodil dvourni preboj? Po eni strani da, po drugi pa tudi ne. Caesar namreč ugotavlja, da je v sedanjem času tak športni rezultat še vedno tako kompleksen izziv, da ga v kontekstu klasičnih organiziranih množičnih tekov najbrž še nekaj let ne bo možno realizirati. Po drugi strani pa z upoštevanjem vseh psihofizičnih značilnosti potencialnega dvournega prebojnika lepo pokaže tudi to, da tak izziv ni nemogoč, še posebej, če se mu bo v več pogledih prilagodila tudi logika organiziranja teka za naskok na ta magični čas. *Dve uri* je knjiga, ki informira, obenem pa s skoraj literarnim žarom tudi inspirira vsakega, ki ima v sebi vsaj nekaj športnega in/ali tekaškega duha. > SAMO RUGELJ

Plezališča brez meja

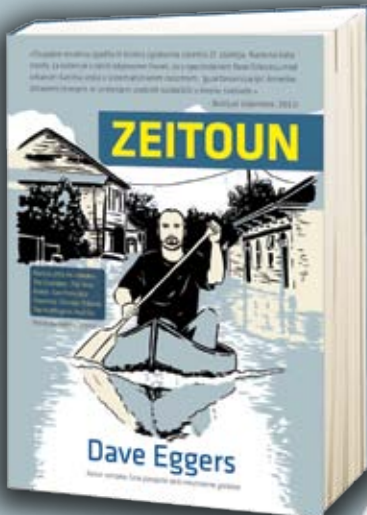
Trst – Slovensko primorje – Istra
Luciano Frezzolini, Janez Skok,
Dorianto Perhat

Sidarta, 2016, m. v., 400 str., 29,90 €

Nekateri se v italijansko, slovensko in hrvaško, torej istrsko primorje ne odpravljajo plavat, temveč plezat v tamkajšnje stene. Zanje je izšel pričujoči plezalni vodnik, ki zainteresiranim s fotografijami, na katerih so natančno izrisane posamezne smeri v stenah, z osupljivimi tehničnimi podrobnostmi ter v petih jezikih (poleg slovenščine še v hrvaščini, italijanščini, nemščini in angleščini) predstavljajo to plezalno področje, njihovo zgodovino in najlaže dostope do teh naravnih plezališč. Obvezen vodnik za vse plezalce, ki jih navdušujejo ti kraji! > SAMO RUGELJ

Nekateri se v italijansko, slovensko in hrvaško, torej istrsko primorje ne odpravljajo plavat, temveč plezat v tamkajšnje stene. Zanje je izšel pričujoči plezalni vodnik, ki zainteresiranim s fotografijami, na katerih so natančno izrisane posamezne smeri v stenah, z osupljivimi tehničnimi podrobnostmi ter v petih jezikih (poleg slovenščine še v hrvaščini, italijanščini, nemščini in angleščini) predstavljajo to plezalno področje, njihovo zgodovino in najlaže dostope do teh naravnih plezališč. Obvezen vodnik za vse plezalce, ki jih navdušujejo ti kraji! > SAMO RUGELJ

Dave Eggers

ZEITOUN

Knjiga *Zeitoun* je zgodba o dveh največjih polomijah ameriške politike v tretjem tisočletju: o vojni proti terorju in odzivu na orkan Katrina. Prejela je številne nagrade. Med drugim je bila razglašena za knjigo leta s strani časopisnih hiš The Guardian in The New Yorker, obeta pa se ji tudi filmska različica.

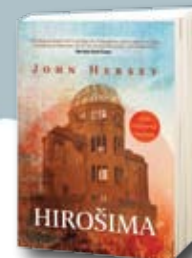
Dave Eggers (1970) je avtor šestih knjig, med katerimi je bil v slovenščino preveden kritičsko hvaljen roman *Srce parajoče delo neizmerne globine* s katerim je postal tudi finalist Pulitzerjeve nagrade. Kasneje je Eggers svoj talent razvijal v različnih smereh, od odmevnih knjižnih uspešnic *Krog do izjemnih neleposlovnih reportažnih biografij*, položnih na resnične dogodke, kot je *Zeitoun*.

v zbirki tudi:

Boštjan Videmšek:
NA BEGU

John Hersey:
HIROŠIMA

- prevedla Helena Marko
- **24,90 €** (izide septembra)
- broširano z zavihki • 349 strani

Naročila po izidu: po telefonu 01/520 18 39 • po e-pošti knjigarna@umco.si • na spletni strani www.bukla.si

UMco d. o. o., Leskoškova 12, 1000 Ljubljana • Knjige založbe UMco so na voljo tudi v boljše založenih knjigarnah.

Rastlina je sveta, od korenin do cveta

Tradicionalno znanje o rastlinskem svetu na Slovenskem

Vlasta Mlakar

samozaložba, 2015, t. v., 495 str., 39 €

Ta izvirna, obsežna, s fotografijami in risbami bogato opremljena ter lepo oblikovana knjiga bralca nadvse poglobljeno seznanja s tradicionalnim znanjem o rastlinskem svetu na Slovenskem. Odpira vpogled v večstoletno bogato dediščino izkustvenega znanja naših prednikov o najrazličnejših in najpogostejših načinih uporabe rastlin v prehranske, zdravilne, estetske, religiozne in ne nazadnje v gospodarske namene. Avtorica, po stroki etnologinja, poišče tudi povezavo z nadnaravnim svetom, prek katerega je človek usmerjal svoje duhovno, družbeno in gmotno dožemanje sveta, naravnih pojavov in sebe samega. Poljudnostrokovno monografijo o slovenskem etnobotaničnem izročilu dopolnjuje več kot 80 dokumentarnih fotografij iz fototeke Slovenskega etnografskega muzeja. Priročnik, ki bo zagotovo obogatil vsak slovenski dom. > **SONJA JUVAN**

Skrivno življenje dreves

Kaj čutijo drevesa, kako se sporazumevajo – odkrivanje skritega sveta

Peter Wohlleben

prevod: Petra Piber

Narava, 2016, m. v., 179 str., 19,90 €

V zadnjih letih beležimo porast izdanih knjig, ki nam naravo predstavljajo na nov in presenetljiv način, saj nam na podlagi najnovejših znanstvenih dognanj nudijo vpogled v zakulisno življenje takšnih ali drugačnih prebivalcev naravnega kraljestva. *Skrivno življenje dreves*, presenetljiva nemška uspešnica, je še ena od njih, njen avtor, dolgoletni gozdar, ki vodi gozdarstvo na območju gorovja Eifel, pa nam v mešanici eseja in doživete izpovedi razkriva neznana dejstva iz življenja dreves. Čeprav se drevesa in gozd nepoučenemu opazovalcu zdijo dokaj statični in pasivni, nam Wohlleben v kratkih tematskih poglavjih učinkovito razkriva, da gre v resnici za zelo dinamične in v drevesnih časovnih okvirih zelo burne življenjske procese. Ti so pri drevesih polni medsebojne (socialne) podpore, tako mladim kot starejšim drevesom, boja proti zunanjim napadalcem z različnimi (inteligentnimi) sredstvi, učnja ob spopadanju z zunanjimi nevarnostmi, denimo sušo itn., kar vse drevesa postavlja v veliko bolj razgiban in prijaznejši življenjski ustroj, kot smo si mislili do zdaj. Knjiga, ki bo popestrila vaše gozdne sprehode! > **SAMO RUGELJ**

Zrnate stročnice

Pridelava in uporaba

Darja Kocjan Ačko, Anamarija Ačko

Kmečki glas, 2016, m. v., 190 str., 17 €

Kaj imajo skupnega grah, bob, volčji bob, soja, fižol, vinja, leča, čičerka in arašidi? Spadajo v skupino devetih najpomembnejših zrnatih stročnic na svetu. Avtorici nadvse koristnega in s podatki, nasveti in izvirnimi predstavitvami bogatega priročnika, opisujeta pridelavo in uporabo zrnatih stročnic. Te so imele v zgodovini in prehrani človeštva že tisočletja zelo pomembno vlogo. Z različnimi načini priprave in uporabe so hranile vse sloje prebivalstva, moč jih je bilo posušiti

Podeželske sladice

Zbrani recepti podeželskih žena in deklet urejanje: Barbara Remec; foto: Polona Bartol
Kmečki glas, 2016, m. v., 176 str., 12,50 €

Vsi vemo, da babice spečejo najboljše štrudelj in breskve. Morda je čas, da se v umetnosti domačih slaščic poskusite tudi sami. V knjigi *Podeželske sladice* boste našli nekaj klasičnih dobrot, nekaj takih z bolj tradicionalnimi sestavinami, značilnimi za določena območja Slovenije, pa tudi sladice, ki so prav sodobne in bi jih v izložbo z veseljem postavila vsaka slaščičarna. Razvrščene so v nekoliko dugačne kategorije, kot smo jih navajeni: Sladka jutra in večeri, Ob čaju ali kavi, Sadno, sočno in osvežilno, Sladko iz pekača ter Recepti naših babic. Kje boste začeli? > **KLARA JARC**

Potice

Andrej Goljat; foto: Cveto Sonc

Kmečki glas, 2016, t. v., 112 str., 12,50 €

Ena od najbolj izvirnih slovenskih slaščic, v osnovi sestavljena iz kvašenega testa, ki ga zavijemo in z nečim nadevamo, je kot »ambasadorka Slovenije« poznana marsikje po svetu. Poznamo jo že od Valvazorjevih časov, o njej je pisal tudi Valentin Vodnik, pa vendar bi težko rekli, da za to kulinarčno posebnost obstaja enostaven ali enoten recept. Vsaka slovenska pokrajina, da ne rečemo vsaka vas ali celo vsaka družina, jo pripravlja malo drugače. Nekateri zamenjajo testo (od belega sladkega do slanega, od koruznega ali ajdovega do rženega), dodajo čisto svojevrsten nadev (od orehov z rozinami, maka, pehtrana, lešnikov, rožičev, kokosa, skute, medu, zelišč, slanine in ocvirkov do suhih sliv, banan, jabolk in smetane) ali pa jo zavijejo malo drugače (od okroglih modelov do zvitek in podolgovatih štruc). Dvojezična kuharica izkušnega kuharskega mojstra Andreja Goljata vas bo potegnila v pisani svet potic in branje se ne more končati drugače, kot da si zavežete predpasnik in se preizkusite tudi vi. > **RENATE RUGELJ**

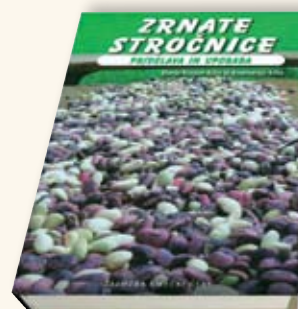
Simpl sladice

Eva Žontar; foto: Franci Štupar, Eva Žontar
Planet, 2016, m. v., 178 str., 25 €

V lično oblikovani knjigi so zbrani recepti za sladice, sestavljeni iz 100 % polnovrednih rastlinskih sestavin in primerni za vegane in alergike na mleko ali jajca, večina slaščic pa je tudi brez glutena. Poleg boljše prebave, občutka lahkotnosti, manj boleznih in več energije je pri teh slaščicah pomembna tudi enostavnost njihove priprave. Izgledajo okusno in velja poskusiti. > **BETI HLEBEC**

in shraniti za tiste letne čase, ko ni bilo na voljo veliko drugih hranil. V sodobni prehrani so zelo cenjene in priljubljene pri vegetarijancih in veganih, ki s stročnicami uspešno nadomestijo meso in druga živila, ki so jih izločili iz svoje prehrane. Tudi avtorici ponujata številne recepte in druge nasvete v zvezi s pripravo stročnic. Izjemno pregleden in uporaben priročnik tako za gospodinjske vrtičkarje, priložnostne kuharje kot tudi za gostinstvo in strokovno javnost. > **SONJA JUVAN**

Povej, stric Willi

Anselm Grün, Andrea J. Larson
prevod: Robert Kralj, Marijan Peklaj
Družina, 2016, t. v., 231 str., 19,90 €

Priljubljeni benediktinski menih Anselm Grün (v slovenščino je prevedenih več kot osemdeset njegovih knjig) je s svojimi številnimi nastopi, osebnimi pogovori in predavanji o bivanjski sreči, duhovnih poteh in bogatem krščanskem življenju navdušil milijone bralcev po vsem svetu. V pričujoči knjigi si izmenjuje pisma s svojo nečakinjo Andreo, materjo treh otrok, ki jo je ljubezen odnesla v Ameriko, kjer si je ustvarila dom. Andrea, sicer tudi soavtorica knjige o odnosu med materjo in hčerjo, *Vidim se v tebi*, svojega strica še vedno kliče po njegovem krstnem imenu, Willi, kar je okrajšava za Wilhelm, in ne po njegovem redovnem imenu, ki ga je prevzel, ko je devetnajstleten stopil v samostan. Sprašuje ga o tem, zakaj je postal redovnik, poizveduje o njegovih mladostnih odločitvah, idealih in sanjah, o njegovem vsakdanjiku, življenjskem slogu, prestajanju samote, pomenu uspeha, o častihlepu, nesebičnosti, ljubezni in hvaležnosti. Zanimajo jo tudi razna filozofska vprašanja in iskanje »ženskega« Boga, pa premaganje krize in prenašanje kritik. Stric Willi (Anselm) ji odkritosrčno in umirjeno razlaga o svojem življenju, dvomih, preizkušnjah in hrepenenjih, citira znane mislece in pred nečakinjo (in bralcem) razgrinja svojo življenjsko zgodbo in svoje nazore. »Mislim, da se je na poti spoznanja samega sebe nekaj v meni že spremenilo. Postal sem ponižnejši. Ne upam si izrekati velikih besed, saj vem, da velikokrat presegajo svojo resničnost ...« V sklepnih mislih ugotovita, da sta si kljub različnemu življenjskemu slogu v svojem bistvu precej podobna, oba želita razdajati ljubezen ter v vsakem trenutku odkrivati sebe – on kot menih in ona kot mama. > RENATE RUGELJ

Kdo je tu nor?

101 predlog, kako preživeti norosti na delovnem mestu
Albert J. Bernstein
prevod: Irena Pan
Chiara, zbirka Knjiga kot zdravilo,
2016, m. v., 260 str., 24,60 €

V mladi, novonastali zbirki *Knjiga kot zdravilo* je na voljo že nekaj priročnikov, ki nam pomagajo v stresnih situacijah in pri soočanju z napornimi ljudmi v naši okolici. Med drugimi tudi uspešnica *Delo s teboj me ubija*, ki je bila lani izbrana za najboljšo poslovno knjigo leta. V zbirki je tudi Bernsteinovo delo *Čustveni vampirji* o ljudeh iz našega vsakdana, ki nam neprekinjeno črpajo čustveno energijo. Medtem ko je Bernstein, sicer klinični psiholog in uspešen poslovni svetovalec, v *Čustvenih vampirjih* obravnaval široko skupino ljudi, se je v tej knjigi podrobneje lotil odnosov na delovnem mestu. Knjigo je razdelil v pet delov; v prvem so pod drobnogled vzeti lažnivci, ki izkrivljajo resnico, da bi dosegli svoj cilj. V drugem avtor govori o neizogibnem: vsak zaposleni tu in tam izgubi živce. Vprašanje pa je, kako se lahko na to odzovemo, ne da bi se zmešalo tudi nam. Tretji del se dotika neizogibnih pravil, četrti pa predstavlja najhujše možne scenarije, ki se nam lahko zgodijo v službi. Zadnji del je izbor trikov, ki nam bodo pomagali uspeti na delovnem mestu, če ne to, pa vsaj preživeti. Z modrostjo, milino in pravšnjivo mero humorja iz te knjige vam morda ne bo uspelo preprečiti vseh nesmislov, ki prežijo na vas v delovnem okolju, vendar vam bo pomagalo, da ne boste še sami sčasoma ob pamet. > VANJA JAZBEC

... vam bo pomagala,
da ne boste še sami
sčasoma ob pamet ...

... tam izgubi živce. Vprašanje pa je, kako se lahko na to odzovemo, ne da bi se zmešalo tudi nam. Tretji del se dotika neizogibnih pravil, četrti pa predstavlja najhujše možne scenarije, ki se nam lahko zgodijo v službi. Zadnji del je izbor trikov, ki nam bodo pomagali uspeti na delovnem mestu, če ne to, pa vsaj preživeti. Z modrostjo, milino in pravšnjivo mero humorja iz te knjige vam morda ne bo uspelo preprečiti vseh nesmislov, ki prežijo na vas v delovnem okolju, vendar vam bo pomagalo, da ne boste še sami sčasoma ob pamet. > VANJA JAZBEC

Pustolovščina osebne preobrazbe 3

Ljubica Uvodić-Vranić
prevod: Vesna Rojina
eBesede, zbirka Terapevt,
2016, m. v., 218 str., 19,90 €

Avtorica priročnika, priznana hrvaška psihologinja in psihoterapevtka, se je v svoji najnovejši knjigi lotila trpke problematike, ki spremlja vsako ločitev: v ospredje svojih raziskav je postavila otroke, ta občutljiva bitja, ki jih razhod staršev najbolj prizadene. Kljub težki situaciji pa vse skupaj vendarle ni brezizhodno, že takoj na začetku v svojem blagem in toplem tonu prigovarja avtorica knjige. V spodbudo postreže s primeri, vzetimi iz dolgoletne prakse, s katerimi prikaže, kako lahko ločena zakonca z gledno in v sodelovanju vzgajata otroke. A ker življenje v primeru ločitve vendarle piše več trpkih kot uspešno zaključenih zgodb, avtorica dobršen del priročnika v nadaljevanju nameni »problematičnim« primerom, do katerih, kot prikaže, privedejo najrazličnejši vzroki, od tipičnih, kot so denimo prešuštvo, alkohol in različne oblike nasilja, do manj pogostih, a zato ne nepomembnih, kot so pasivnost, naveličanost v zakonu, vojne in druge travme ter podobno. Vse opisane primere avtorica opremi z najpogostejšimi vprašanji, ki se ob ločitvah staršev porajajo v otroških glavah, nato pa prikaže še najboljše možne rešitve v danih situacijah. Priročnik, ki v zadnjem delu postreže še z obilico drugih praktičnih nasvetov na temo ločitve, je dragoceno branje tako za ločene zakonce kot tudi vse druge, ki si prizadevajo, da bi grenka življenjska izkušnja na nežnih otroških dušah pustila čim manj posledic. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

Priročnik nujnih preživetvenih tehnik v najbolj brezobzirnem okolju sodobnega časa: korporativni džungli.

Napovedujemo novo uspešnico avtorja uspešnice *Čustveni vampirji*

101 PREDLOG, KAKO PREŽIVETI NOROSTI NA DELOVNEM MESTU

KDO JE TU NOR?

dr. ALBERT J. BERNSTEIN

avtor uspešnice *Čustveni vampirji*

24,60 EUR

Založba Chiara
Naročila: www.zalozba-chiara.si
T: 01/ 534 12 52 • E: prodaja@zalozba-chiara.si

ZALOŽBA CHIARA

KNJIGA KOT ZDRAVILLO

Kako videti angele

Vodič k privabljanju
nebeških bitij, ki zdravijo,
vodijo in navdihujejo

Theresa Cheung

prevod: Mateja Malnar Štembal

Učila International, zbirka Žepna knjiga,

2016, m. v., 298 str., 10,90 €

Vera v angele, ta čudovita nebeška bitja, ki varujejo, zdravijo, vodijo in navdihujejo, je najbrž stara toliko kot človeštvo. V (težkih) situacijah in bolečih preizkušnjah, ko si ne znamo ali zmoremo razložiti vzroka in namena tega, kar se nam dogaja, jih kličemo na pomoč. Želimo si razumevanja, ljubezni, svetlobe, utehe in prisotnosti nekoga, ki nas razume in sprejema.

... vodnik po svetu
nebeškega in
izkustvenega ...

V knjigi avtorica ponuja odgovore na vprašanja, kdo so pravzaprav angeli, ta nenavadna svetlobna bitja, kako, zakaj in kje se nam razkrivajo. Kako lahko prepoznamo prisotnost angela v svojem življenju in kako naj razumemo njegova sporočila za sprejemanje življenjskih odločitev? Delo odlikujeta posebna magičnost in stvarnost hkrati, je obenem prijetno branje ter vodnik po svetu nebeškega in izkustvenega. > SONJA JUVAN

V knjigi avtorica ponuja odgovore na vprašanja, kdo so pravzaprav angeli, ta nenavadna svetlobna bitja, kako, zakaj in kje se nam razkrivajo. Kako lahko prepoznamo prisotnost angela v svojem življenju in kako naj razumemo njegova sporočila za sprejemanje življenjskih odločitev? Delo odlikujeta posebna magičnost in stvarnost hkrati, je obenem prijetno branje ter vodnik po svetu nebeškega in izkustvenega. > SONJA JUVAN

V dom - zakaj pa ne?

Metka Klevišar

Celjska Mohorjeva družba,

2016, m. v., 95 str., 15 €

Metka Klevišar je širši slovenski javnosti znana kot upokojena zdravnica, ki je delala na Onkološkem inštitutu

v Ljubljani ter sodelovala pri ustanavljanju Karitas in pozneje še Slovenskega društva hospic. Že kot študentki so ji diagnosticirali multiplo sklerozo, s katero je uspešno »sobivala« do pred nekaj leti. Je avtorica številnih knjig in zgodb, ki jim je skupen odprt, realen, svetel pogled na življenje, čas in ljudi. V svoji novi knjižici ponuja pozitivne odgovore na vprašanja, kdaj se preseliti v dom starejših in zakaj. Sama ali v družbi svoje dolgoletne prijateljice Julke že tri leta živi v Domu sv. Jožef v Celju. S svojimi zgodbami širi pogled na bivanje v domu, osebe v njem, na oskrbovance, njihove svojce in na neizprosni konec, smrt. Na staranje je treba misliti najkasneje v srednjih letih, kajti način življenja in mišljenja vpliva na starost in odločitev, kako jo bomo sprejeli in odživel. > SONJA JUVAN

Prisotnost

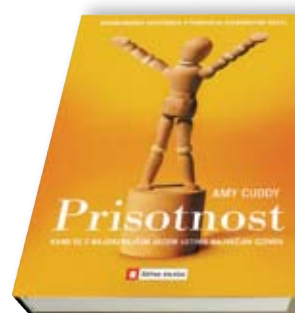
Kako se z najdrznejšim jazom
lotimo največjih izzivov

Amy Cuddy

prevod: Samo Kuščer

Učila International, zbirka Žepna knjiga,

2016, m. v., 336 str., 10,90 €

Se vam zdi, da daste pri delu ali pa v zasebnem življenju vse od sebe, pa vendarle ne žanjete uspehov, po kakršnih hrepenite? Imate občutek, da zapravite še tisto zadnjo priložnost, s katero bi lahko opozorili nase in življenje obrnili na bolje? Ne obupajte, nič še ni izgubljeno, prijazno prigovarja avtorica te mednarodne uspešnice s področja osebne rasti in ob tem že takoj na začetku iskreno pove, da se je tudi sama kar nekajkrat znašla v situacijah, ko je popolnoma odpovedala. Ko bi morala opozoriti nase in bi se ji s tem odprla vrata do novih poklicnih priložnosti, je ostala brez besed. Seveda se jih je spomnila kasneje, a priložnost je že odplavala stran. Pa vendarle tudi v takšnih, povsem razumljivih situacijah ni nič izgubljeno, dodaja! Začnite živeti tukaj in zdaj, za sedanjí trenutek, zavedajte se vsega, kar se dogaja okrog vas, ter se vsak dan večkrat postavite v tako imenovano močno držo, posebno držo telesa, s katero boste um, telo in podzavest spodbudili k večji prisotnosti in s tem tudi k večji učinkovitosti na vseh področjih. Tako preprosto, da je to? Preberite knjigo in vse nanizane napotke ter se podajte v zadovoljniji vsakdanjik! > VESNA SIVEC POLJANŠEK

Moli in delaj

Krščansko življenjsko pravilo

Fidelis Ruppert, Anselm Grün

prevod: Vlasta Deželak

Družina, zbirka Sol zemlje,

2016, m. v., 93 str., 14,90 €

Dva duhovnika, avtorja številnih knjig priljudne teologije, sta v tem jedrnatem besedilu skušala ugotoviti, kako se teze, ki jih je pred tisoč petsto leti zapisal opat Benedikt Nurijski v delu *Pravilo*, obnesejo v današnjem svetu. Ključno spoznanje je, da se načelo »Moli in delaj« ne samo obnese sredi izzivov, ki jih prinaša sodobnost, temveč da fizično, praktično delo dopolnjuje duhovno aktivnost, jo pogloblja in na svoj način tudi osmišlja. Toda delo naj ne bo beg, temveč izkušnja, ki sledi zadovoljevanju temeljnih potreb, med katerimi je tudi veselje do življenja. Čeprav je knjiga v prvi vrsti namenjena kristjanom (»Moli in delaj pomeni, da se naša molitev tako zaraste z delom, da pri določenih dejavnostih kot samoumevno izgovarjamo določene molitve.«), so njene ideje koristne tudi v širšem smislu. > ŽIGA VALETIČ

zbirka Angežirano

Robert N. Proctor

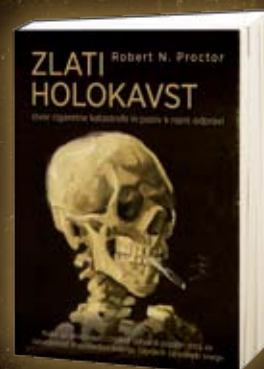
ZLATI HOLOKAVST

Izvor cigaretne katastrofe in poziv
k njeni odpravi

*Kako so proizvajalci cigaret ustvarili popoln
stroj za zasvojenost in posledice kajenja
napravili za »lanski sneg«*

»Mogočna obsodba najsmrtonosnejše industrije na svetu.«

– John R. Seffrin,
predsednik ameriškega
zdrženja za boj proti raku

Naročila po izidu: po telefonu 01/520 18 39 • po e-pošti knjigarna@umco.si • na spletni strani www.bukla.si

UMco d. d., Leskoškova 12, 1000 Ljubljana • Knjige založbe UMco so na voljo tudi v boljše založenih knjigarnah.

UMCO

Na tesnobi

Damjana Bakarič

Mladinska knjiga, zbirka Upanje,
2016, pt. v., 255 str., 22,95 €

Damjana Bakarič

Pred nami je iskrena izpoved novinark, tekstopiske in urednice, Damjane Bakarič, ki se je več let neuspešno spopadala s tesnobo. Nenadni napadi panike so ji ob različnih priložnostih (med pogovorom za službo, med po-

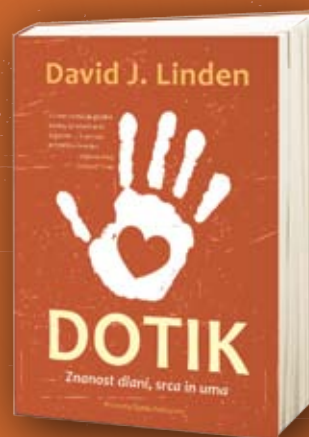
membnim sestankom, pa tudi med čisto običajnimi pogovori ...) neprijetno grenili življenje. Nenapovedano ji je zmanjkalo zraka, v prsih jo je dušilo, izgubila je nit pogovora itd., in čeprav je sprva od problemov bežala in težave znikala, je z leti in s trudom prišla na pot samospoznanja in soočenja s seboj. Po poglobljenem raziskovanju lastnih težav, pogovorih s terapevti ter številnih prebranih knjigah in člankih se je odločila, da na glas (in s knjigo) pove svojo zgodbo, oplemenitila pa jo še z desetimi pripovedmi posameznikov, ki so se med pisanjem knjige pogumno javili na njen razpis na Facebooku. Za svojo deseterico pripovedovalcev pravi, da kljub svoji inteligenci, empatičnosti in srčnosti v tem kaotičnem, hladnem in noro hitrem svetu nekako niso zdržali in so se zlomili, so si pa za razliko od mnogih to upali priznati. Prepričana je, da je takih težav med ljudmi več, kot si mislimo. »Med novinarji, oglaševalci, menedžerji, direktorji, različnimi delavci, ki opravljajo odgovorne funkcije, je tega ogromno,« pravi. V knjigi so ključne prav pripovedi teh drugih ljudi, ki nakazujejo, da tesnoba, anksiozne motnje in panični napadi niso nič neobičajnega in tako ta problem destigmatizirajo in detabuizirajo. Junaki v knjigi kar kričijo: »Poglejte, koliko nas je! Niste sami! To je ključno za strah.« Damjanina izpoved je seveda najbolj podrobna in se kot rdeča nit vleče skozi knjigo, in ko sem jo vprašala, ali misli, da se je morda preveč razkrila in preveč odkrito spregovorila o svojih težavah, je rekla: »V resnici nisem imela izbire. Strah pri tesnobi in paničnih napadih, ravno to, da se skrivaš pred drugimi, te vsako sekundo bolj tlači dol, v temo. Trepetaš. Neprenehoma si obremenjen. In kamor koli pogledam, vidim trpeče oči ljudi, ki si ne upajo spregovoriti. Spremljajo me vse življenje. Vsi, ampak res vsi, imamo težave. Takšne in drugačne. « Kaj pa tesnoba v odnosih? »V odnosih se porajamo in k njim se vselej vračamo,« je zapisala terapevtka mag. Avberšek v spremni besedi, v knjigi pa lahko beremo, da je Damjana nekoč rada in zlahka spoznavala nove ljudi, to ji je omogočal tudi poklic novinark, veliko je hodila ven in se družila, a ti odnosi so bili površinski. Ko so se pojavile njene težave, je začela ostajati doma, se zapirati vase in postopoma drseti iz družabnih mrež. In danes Damjana o odnosih pravi: »Osnova vsakega odnosa je iskrenost, brez nje ni razvoja, brez nje se vse slej ko prej sesuje v prah in bolečino. Še vedno se učim, a zdaj znam postavljati meje. Če ne takoj, pa malo kasneje, vendar znam. Prej nisem znala.« In kako je s strahovi za naprej? So ti po knjigi še prisotni? »Seveda,« se nasmehne, »veliko stvari se še bojim, tudi odzivov na knjigo.« Govorili sva še o počasnem, a zanesljivem ubijanju duše, o mladostnikih, ki imajo zaradi paničnih napadov že pri petnajstih letih predpisane tablete. Damjana ne more pogledati stran, pravi, da je to hinavsko, in zato je s knjigo vse skupaj potegnila na dan. S problemom strahu se je namreč treba ukvarjati, o tem je treba govoriti. In kot je zapisala na naslovnici, »huda tesnoba in panični napadi niso največje prekletstvo, ki se vam zgodi, čeprav mislite, da umirate«. Kljub vsem opisanim težavam je njena knjiga svetla, pozitivna in tesnoba je njena prijateljica, ki jo je prišla opozoriti, da nekaj ne dela prav in zdaj bi Damjana to zgodbo rada povedala naprej. > RENATE RUGELJ

... pot
samospoznanja in
soočenja s seboj ...

David J. Linden

DOTIK

Znanost dlani,
srca in uma

318 strani, 24,90 €

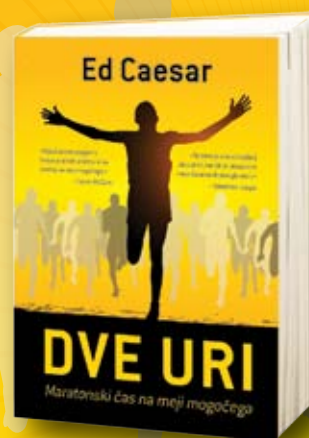
»Linden raziskuje globino dotika, od srbečice do orgazma ... in ponuja prepričljivo branje.«

– Orlando Bird, Financial Times

Ed Caesar

DVE URI

Maratonski čas
na meji mogočega

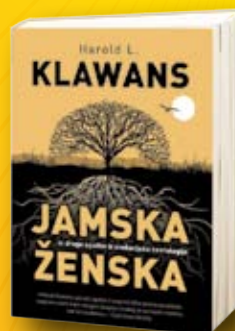
256 strani, 21,90 €

»Fascinanten vpogled v življenja elitnih atletov, ki so zmerja na robu mogočega«

– Colum McCann

PRIPOROČAMO TUDI OSTALE KNJIGE IZ ZBIRKE:

316 strani, 24,90 €

560 strani, 28,90 €

323 strani, 24,90 €

420 strani, 24,90 €

Naročila sprejemamo: • 01/520 18 39

• knjigarna@umco.si • na spletni strani www.bukla.si

UMco, d. d., Leskoškova 12, 1000 Ljubljana

Knjige založbe UMco so na voljo tudi v boljše založenih knjigarnah!

25. septembra ob 21.00 bodo na Prvem programu Televizije Slovenija iz soboškega Gledališča Park prenašali podelitev 20. večernice, pomembne slovenske nagrade za izvirno otroško in mladinsko književnost, za katero se po izboru petčlanske žirije poteguje pet del, izdanih v preteklem letu. Avtorji letošnjih nominirank so priznani slovenski avtorji in avtorica, dobitnik ali dobitnica večernice pa bo letos prvič ostal/-a skrivnost vse do podelitve na tradicionalnem srečanju mladinskih pesnikov in pisateljev Oko besede v Murski Soboti.

Komu bo zasijala 20. VEČERNICA?

Večerniško peterico je letos izbrala žirija v sestavi: predsednik dr. Igor Saksida, Maja Logar, Erica Johnson Debeljak, Tone Obadič in Petra Vidali ter nominirala zbirko zgodbic *Kdo je danes glavni* Nataše Konc Lorenzutti (ilustracije Tanja Komadina), zbirko *Pesmi in pesmičice* Vinka Möderndorferja (ilustracije Suzi Bricelj), *Predpravljuje in popovedke* Andreja Rozmana Roze (ilustracije Zvonko Čoh), zbirko nonsensnih živalskih zgodb *Kako zorijo ježevci* Petra Svetine (ilustracije Damijan Stepančič) in roman *Kurent* Aleša Štegra (ilustracije Tina Dobrajc). Razen Aleša Štegra, ki kot doslej znan avtor leposlovja (proze in poezije) za odrasle z romanom *Kurent* premierno vstopa na področje mladinske književnosti, so bili Nataša Konc Lorenzutti, Vinko Möderndorfer, Andrej Rozman Roza, Peter Svetina že nominirani za večernico.

V tehtnejši premislek je žirija vzela vsega skupaj 25 knjig

Sicer pa dr. Igor Saksida o delu žirije in leposlovni beri preteklega leta pravi: »Vsako leto ugotovljamo, da je kljub velikemu številu knjig, ki se izdajo, nabor res kakovostnega mladinskega leposlovja, torej presežnega, tako za najmlajše kot starejše, v resnici majhen. V tehtnejši premislek je žirija letos vzela vsega skupaj 25 del. To ni malo, pa tudi veliko ne. Žirija je ta dela prebrala, vsak je napisal tudi obrazložitev, nakar smo slednje na sejah predebatirali. Seje komisije namreč niso glasovanje z dvigovanjem rok ali izpolnjevanjem glasovnic, ampak temeljite razprave o knjigah. In šele nato sledi glasovanje. Menim, da smo letos dobili pet zelo dobrih finalistov. Zelo zanimiva je raznovrstnost besedil, tako po temeljni drži do sveta, otroštva, jezika, tematike kot tudi žanrsko. Najdemo pa najrazličnejše besedilne vrste: od poezije, nonsensnih zgodbic, realizma ...«

Nataša Konc Lorenzutti: *Kdo je danes glavni* (Miš, 2015)

Pisateljica je zbirko sestavila iz drobnih zgodb, ki so nastajale več let in jih je objavljala v revijah *Ciciban* in *Cicido*. »Ko se je teh nabralo že zelo veliko, sem sklenila, da jih povežem v daljšo prozo, primerno za otroke, stare štiri, pet, šest let, kajti ravno za to starost, se mi zdi, manjka knjižnih del, ki jih otroku bere večer za večerom in so tudi ilustrirana.

Zamisli za črtice niso vedno vzete iz resničnih dogodivščin. Res je, da imam pet otrok (najmanj enemu izmed njih zdaj ne morem več reči otrok) in da sem vedno in povsod na poti z beležnico. Toda zamisel mi kapne tudi čisto mimo njih, recimo: Napisati moram nekaj o tem, kaj majhni deklici pomeni »kliklica« ali: Če bi bila jaz otrok, bi si nabrala polne žepe tehle kamenčkov.«

Dr. Igor Saksida o knjigi: »Zbirka kratkih realističnih zgodbic *Kdo je danes glavni* je zbirka »fotografij« iz vsakdana štiriletne deklice Nike, ki doživlja veliko pustolovščino odraščanja. Ta velika pustolovščina je npr. pravilno izgovarjanje črke R, imeti »normalne« odnose z

Nataša Konc Lorenzutti

brati in sestrami ter očetom in mamo ... Odraščanje spremljamo skozi rojstne dneve vseh članov družine. Del odraščanja pa je seveda tudi kakšen nesporazum. V ozadju je zaslutiti tudi kakšno problemsko temo, kot je brezposelnost očeta. Za avtorico je sicer zelo značilen poseben način dojemanja otroškega sveta. Nataša Konc Lorenzutti vse doživlja skozi svetlobo, smeh. V tej zbirki ni prostora za temne, negativne, boleče občutke, gre za radost sobivanja v krogu družine. To je izrazito sproščujoča knjiga.«

Vinko Möderndorfer: *Pesmi in pesmičice* (Mladinska knjiga, 2015)

Vinko Möderndorfer pesmičico v odgovoru za *Buklo* primerja z »drobno ptičico«, ustvarjeno iz besed, zaradi katere je njemu kot bralkam in bralcem na svetu lepše. »Zato razmišljam in bivam skozi pesem, skozi pesmičico. Najprej je nastala zbirka *Drevesni ljudje*. V njej so bile bolj pripovedne pesmi. Pesmi zgodbe. Potem pa je urednica Irena Matko Lukan prišla na odlično idejo, da bi v zbirko vključil še druge pesmi, tudi kakšne lirične utrinke, bolj razpoloženske pesmice, pa nagajive pesmice domisljice in podobno. In sem. Vse skupaj sem premešal in zamešal in so nastale *Pesmi in pesmičice*. To je zelo osebna zbirka. Kaj to pomeni? Da sem v njej ves JAZ, bolj kot drugje. Včasih sem mislil, da živim zato, da pišem. Danes vem, da pišem zato, da sploh še živim. *Pesmi in pesmičice* so posledica tega spoznanja.«

Dr. Igor Saksida: »*Pesmi in pesmičice* so za Vinka Möderndorferja zelo značilna pesniška zbirka, ki vsebuje nekaj novih in nekaj v prejšnjih zbirkah objavljenih besedil. Naslov je igriv kot nekoliko simboličen v vzpostavljanju nasprotja med pesmijo in pesmičico, torej bistveno manjšo pesmijo. Tako se nam zastavlja vprašanje: v čem pa se pesmičica razlikuje od pesmi? Morebiti po formatu ali po sporočilnosti? Avtorjeva poezija uspe v obsežnejših pesmih pripovedne narave in govori predvsem o realnem svetu, podobno kot tudi v pesmičicah, v katerih uspe izpostaviti teme, ki so ključne za sodobno slovensko poezijo. Te teme so odraščanje, znotraj odraščanja tudi otroški problemi, stiske, razočaranja, potem prve ljubezni in tudi neka posebna drža do sveta, čutenje z vsem in ljubezen do vsega. S tem pa zajame podobe letnih časov, tudi govorico dreves, s čimer zajame globoko polje lirskega občutenja sveta. Nekatere pesmi so izrazito medbesedilne in nagovarjajo tudi odraslega bralca.«

Peter Svetina: *Kako zorijo ježevci* (Miš, 2015)

Tudi Peter Svetina je navdih za zbirko dobil od otroka: »Nečak Luka mi je nekega lepega dne narisal ježevca in pod njim napisal ime Helge. Potem me je prosil, če mu lahko napišem kakšno besedilo, da bi on naredil strip. Nekako pol leta me je spraševal, če sem že kaj napisal, morda

Vinko Möderndorfer

Peter Svetina

še dlje in sem res začel s pisanjem besedil, v katerih je nastopal ta ježevce Helge. Vendar je nato nastalo toliko besedil, da se je Luka, ko sem mu jih prinesel, prijel za glavo in vzkliznil: »To je pa preveč zame!« Zato sem vse skupaj dal na kup in nesel na založbo. In to je zgodba teh ježevcev.«

Dr. Igor Saksida: »Knjiga *Kako zorijo ježevci* je prav prijetno presenečenje. Sicer prinaša like in prijeme, ki jih poznamo že iz nekaterih avtorjevih prejšnjih del. Gre za nonsens, ki je princip, način oblikovanja pesniške ali pripovedne, tudi dramske stvarnosti, v tem primeru pripovedne, in je hkrati tudi temeljna drža do sveta. Nonsens pri Petru Svetini zajema marsikaj. Zgodbe so povsem nelogične, ravnanje likov je povsem neverjetno, kdaj pa kdaj je dobesedno dojeta kakšna stalna besedna zveza, Svetina se poigrava tudi s strukturo stavkov. Novost te zbirke pa je v tem, da je za to skrajno domiselno igro z živalmi, ki so zelo nenavadne (oposumi, ježevci, zobri ...),

zaznati skrajno subtilne, zastrte teme. Recimo humoren prikaz želje najšibkejšega junaka, ki bi rad vse povozil in pomendral in tukaj gre za nekakšno pravljlično zmago najšibkejšega. *Kako zorijo ježevci* je prese-netljivo delo, zagotovo eno najboljših del, tudi v opusu Petra Svetine.«

Aleš Šteger: *Kurent* (Mladinska knjiga, 2015)

Aleš Šteger je lik *Kurenta* izpisal že v scenariju, ki je bil leta 2012 uprizorjen v koprodukciji Mestnega gledališča Ptuj in Lutkovnega gledališča Maribor. »Moji zgodnji otroški spomini že nosijo spomin na kurenta, na zvenenje njegovih zvoncev, in to je neki dvojni spomin: po eni strani velika fascinacija s to tujo prisotnostjo, po drugi strani pa seveda skrit otroški strah. In ta dvojnost me je potem spremljala skozi leta. Sam nikoli nisem bil preoblečen v kurenta, vedno sem jih gledal z distance, s spoštovanjem in odraščal s premislekom o tem, kaj se dogaja s tem likom v teh sodobnih časih, ko moč mitologije in moč kulturnega izgubljata pomen in se tudi kurent seli na smučišča, razne tekme, celo na poletne olimpijske igre. Po drugi strani pa je kurent skozi različne upodobitve v besedni in likovni umetnosti vedno znova doživljal preobrazbe in to me je fasciniralo in na neki način postalo moja zgodba.«

Dr. Igor Saksida: »Roman *Kurent* je primer fantastične pripovedi daljšega obsega, kjer gre za dogajanje na dveh ravneh. Imamo neke vrste stvaren, realen svet, podoben naši zunanji resničnosti, in iz tega vstopa, iz neke oddaljene, mitske stvarnosti, izročilni lik kurenta, ki prinaša nova sporočila. Zame je ta roman neverjetno presenetljiv, svež, izjemno luciden. Ne le v odrešilni in hkrati strašljivi vlogi kurenta, luciden je tudi zaradi avtorjeve samoironije in samodistance, in kar je najbolj neverjetno: vseskozi ohranja temeljno, rekel bi težko, skorajda morečo poetičnost. Po perspektivah, tonih in razpoloženjih je to izjemno kompleksen roman in velik presežek sodobne slovenske mladinske književnosti, po tem delu pa bodo z velikim užitek-om posegli tudi odrasli bralci.«

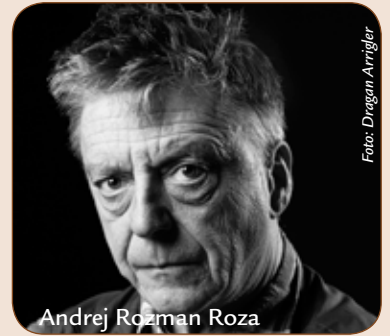

Aleš Šteger

Andrej Rozman Roza: *Predpravljice in popovedke* (Mladinska knjiga, 2015)

Tudi Andrej Rozman Roza je predpravljice in popovedke že objavljaj, in sicer v *Cicibanu*, kot pravi sam, v svojem »prozem« obdobju. »Nekatere so bile izbrane za gledališče in sem jih pripovedoval tudi na literarnih nastopih in so se tako še malo 'izboljšale'. V bistvu bi se morale imenovati 'popravljice', ker so bile ene malo popravljene, in 'prepovedke', to pa ne bi šlo. Torej jih nisem pisal izključno za knjigo.« Rozini bralci in bralke nadvse obožujejo tudi lik Gospoda Šilčka in o njem Roza pove: »Gospoda Šilčka sem naredil z mislijo na skrajnega negativca, ki trpinči ženo in vidi le samega sebe. Kot kaže, je res zelo popularen.«

Dr. Igor Saksida: »*Predpravljice in popovedke* prinašajo poseben tip izročila, gre za poigravanje z žanrom razlagalne pripovedke oziroma povedke in poigravanje s pravljico. Andrej Rozman Roza se na prvi pogled poigrava že z jezikom, uporablja dosledno kratki nedoločnik, hkrati pa se igra z imeni (npr. Grozobruh, Ognjeblišk ...) in skuša aktualizirati izročilo v tonu, kot sem rekel, igrivega pristopa. Seveda na način, da ne deluje mitsko, še manj strašljivo, ampak pravzaprav humorno. Rekel bi, da gre za primer nonsensne medbesedilne igre, kar je tudi sicer za Andreja Rozmana Roza zelo značilno. Pravljico spreminja v predpravljico, povedko pa v popovedko. Že v naslovu je igra povsem jasna.«

Andrej Rozman Roza

Še spomin na nastanek VEČERNICE

Večernico od leta 1997 v sodelovanju s prekmurskim Podjetjem za promocijo kulture Franc-Franc in strokovno revijo *Otrok in knjiga*, ki izhaja pod okriljem Mariborske knjižnice, podeljuje Časopisno-založniško podjetje Večer. Petra Vidali, članica žirije in urednica kulturnih strani pri časniku *Večer*, se ustanovitve nagrade spominja: »Večernica se je rodila leta 1997. *Večer*, Franc-Franc, ki je eno leto prej začel srečanje mladinskih pesnikov in pisateljev *Oko besede*, in *Otrok in knjiga* so sklenili, da bi veljalo imeti medijsko podprto nagrado za mladinsko književnost. Sklepamo lahko, da je bil *Delov* kresnik dober zgled, res pa medijske nagrade za 'romane za odrasle' poznajo tudi drugod, medijska nagrada za mladinsko književnost pa je, kolikor vem, kar unikatna. Vsaj v kombinaciji medija za odrasle in knjig za otroke in mlade. Kakor koli, medtem ko so nekateri drugi, poznejši poskusi medijskih nagrad (recimo fabule, ki jo je podeljeval *Dnevnik*) ne prav slavno propadli, je večernica ostala, in to kljub temu da se je pozneje pojavila še društvena desetnica.«

In še namig za branje doslej nagrajenih »večernic«

1997 Tone Pavček: <i>Majnice in fulaste pesmi</i>	2007 Irena Velikonja: <i>Poletje na okenski polici</i> in Majda Koren: <i>Eva in kozel</i>
1998 Desa Muck: <i>Lažniva Suzi</i>	2008 Ervin Fritz: <i>Vrane</i>
1999 Janja Vidmar: <i>Princeska z napako</i>	2009 Janja Vidmar: <i>Pink</i>
2000 Polonca Kovač: <i>Kaja in njena družina</i>	2010 Bina Štampe Žmavc: <i>Cesar in roža</i>
2001 Feri Lainšček: <i>Mislice</i>	2011 Mate Dolenc: <i>Maščevanje male ostrige</i>
2002 Matjaž Pikal: <i>Luža</i>	2012 Dim Zupan: <i>Hektor in zlata hruška</i>
2003 Marjana Moškrič: <i>Ledene magnolije</i>	2013 Peter Svetina: <i>Ropotarna</i>
2004 Slavko Pregl: <i>Srebro iz modre špilje</i>	2014 Vinko Möderndorfer: <i>Kot v filmu</i>
2005 Igor Karlovšek: <i>Gimnazijec</i>	2015 Vladimir P. Štefanec: <i>Sem punk čarovnica, Debela lezbijka in ne maram vampov</i>
2006 Dušan Dim: <i>Distorzija</i>	

Roald Dahl, le kdo ga ne pozna? Mojstra peresa, velikega zaveznika otrok, »najboljšega otroškega pisatelja«, pisatelja, ki je s prodajo svojih knjig, velikansko priljubljenostjo med mladimi bralci (malo manj pa med nekaterimi strogimi in purističnimi cenzorji!) po vsem svetu rušil rekorde prodaje in branosti kakovostnih mladinskih knjig. Postal je prava blagovna znamka, in to še pred pojavom čarovnika Harryja Potterja pisateljice J. K. Rowling, ki je tudi z izdatno pomočjo mogočne reklamne industrije obnorel svet ...

Darja Lavrenčič Vrabec

ROALD DAHL – »PRVAK SVETA« Praznujemo 100. obletnico rojstva Roalda Dahla!

RUBRIKO PRIPRAVLJA:

S svojimi kratkimi, občasno srhljivimi zgodbami, v katerih je ubesedoval zlasti temne strani človekove narave in značaja, si je pridobil svoje zveste bralce tudi med odraslim bralskim občinstvom. Precej njegovih del je bilo prenešenih na filmski medij in s tem doživelo še eno, novo življenje ter pritegnilo še druge, ne le njegove bralce.

Če Roalda Dahla še ne poznate ali pa ne še dovolj, ker še niste prebrali vseh njegovih najpomembnejših literarnih del, ali pa si želite sproti vstopiti v njegov domišljjski svet, potem je sedaj skrajni čas in naj bo september – mesec praznovanja njegove stoletnice – več kot primeren čas za to!

Kakšen človek in ustvarjalec je bil?

Predstavljamo si ga lahko kot **Velikega dobrodušnega velikana**, tako kot ga je poimenovala tudi njegova hči Lucy (*»Moj oče Roald Dahl je bil moj VDV«*), ko je obujala spomine na otroštvo, ki so se ji vzbudili na obisku v filmskem studiu, ob snemanju filma *VDV*, ki ga je posnel veliki režiser (*»VPR, Veliki prijazni režiser«* Steven Spielberg). Mimogrede, film si je mogoče ogledati tudi pri nas. Priporočamo, da preverite kinospored!

Roald Dahl

Zakaj že Veliki dobrodušni velikan (VDV)?

Takšen je tudi naslov ene njegovih večnostnih knjig, o prijateljstvu med VDV-jem in siroto Zofi (Zofko).

Ker je pisatelj nanj spominjal že po svoji fizični podobi, velikosti, kot skoraj dvometrski možki, hkrati pa je tudi velikan na področju mladinske književnosti. Njegova literarna dela so zimzelena, čas jim ne škodi, z njimi se srečujejo vedno nove in nove generacije mladih bralcev. Za vedno bodo ostala zapisana v zgodovino svetovne mladinske književnosti.

Dobrodušnost je bila pisateljeva pomembna človeška vrlina, ki se je oblikovala med njegovim razburljivim in nelahkim življenjem. Samo spomnilo se njegove velikodušnosti in dobrotelosti: ustanovil je dobrodelno Fundacijo Roalda Dahla (The Roald Dahl Charitable Trust), v katero se steka denar od prodaje avtorskih pravic. Z zbranimi sredstvi pomagajo bolnišnicam, ustanovam in družinam z otroki z možganskimi, krvnimi in bralnimi težavami.

13. septembra 2016 bo ves svet, sploh pa njegovi domovini, Velika Britanija (Wales) in Norveška (domovina njegovih staršev in hkrati tudi njegova druga domovina), praznoval **100. obletnico njegovega rojstva**. (Splošne informacije o praznovanju obletnice so na spletni strani www.roalddahl.com in na twitterju @Roald_Dahl.)

Njihovo praznovanje Dahlove obletnice je dober zgled, kaj vse je lahko »kapital«, tudi kulturni turizem, kaj vse lahko »zraste« iz takšnega jubileja, na katerega so se premišljeno in povezovalno (celo na nacionalni ravni) začeli pripravljati že pred nekaj leti v obeh omenjenih državah.

Kako ponosna je nanj Norveška, pa dokazuje tudi veliko praznovanje njegove obletnice v Sarpborgu blizu Osla, rojstnem kraju njegovega očeta Haralda, .

S ponosom pa lahko povemo, da bomo praznovali tudi pri nas!

Pa ne le 13. 9., temveč so se praznovanja po zaslugi Kinodvora začela že konec avgusta, na Kongresnem trgu v Ljubljani z javnim predvajanjem animiranega filma *Čudoviti lisjak*, posnetega po njegovi knjigi. Trajala bodo ves september, lahko pa se »razvlečejo« še dlje. Nič ni narobe, če mentorji Dahlu posvetijo kar celo bralno sezono in šolsko leto. Njegov pisateljski opus je bogat in raznolik. Beremo lahko prevode književnih del, ki so jih v slovenščino »presadili« različni prevajalski mojstri. Velja se preizkusiti tudi v branju izvirnikov, si ogledati filmske upodobitve književnih del ... Naj bo september posvečen druženju z Dahlom, naj olajša začetek šolskega leta, naj nudi veliko prijetnih druženj in doživetij!

Pri praznovanju Dahlove obletnice v Sloveniji smo združili svoje kreativne moči, znanje in sinergijo različne slovenske ustanove in društva, ki se ukvarjamo s področjem mladinske književnosti, knjižničarstva, branja, založništva, s promocijo branja – **Kinodvor, Slovenska kinoteka, Mestna knjižnica Ljubljana, Bralno društvo Slovenije, Slovenska sekcija IBBY, Vodnikova domačija Šiška, založba Mladinska knjiga, Hiša sanjajočih knjig na Trubarjevi ulici v Ljubljani** –, in pripravile za javnost veliko raznolikih dogodkov, na katere vabimo tudi vse bralce revije *Bukla*. Založniki so poskrbeli tudi za nove in prenovljene izdaje njegovih knjig. K branju vas še prav posebej vabi jubilejni komplet največjih Dahlovih uspešnic in pa sveža, s filmsko naslovnico okrašena verzija *VDV-ja*, ki sta lahko tudi imenitni knjižni darili.

Vsi »vpleteni« v praznovanje častitljive obletnice smo pripravili skupno zbiranko, pregled vseh dogodkov pa najdete na naslednjem spletnem naslovu: <http://www.mladinska.com/roald-dahl>.

Na tem spletnem naslovu najdete nabor dogodkov – zagotovo kakšnega po svoji meri. Pa še veliko lahko izveste o razburljivem in drznem avtorjevem življenju in njegovih »fanfarašičnih knjigah«. Na voljo vam je tudi veliko »fanfarašičnih in hopsasajastih zabav«. Bodite pogumni in preglejte to bogato pripravljeno gradivo, ki je namenjeno vam, dragi bralci.

In še ena pomembna informacija: pisatelju Roaldu Dahlu bo posvečena oktobrska Vesela šola revije Pil.

Velike in male ljubitelje fantastičnih svetov, »dahloljubce«, vabimo tudi v Mestno knjižnico Ljubljana na dogodke, ki jih pripravljamo za vse vas:

Sreda, 21. 9., ob 18.00; Knjižnica Prežihov Voranc

Ozvezdja knjig

Poglobili se bomo v dela Roalda Dahla, svetovno znanega pisatelja za otroke, ki pa ni pisal samo zanje. Pisal je tudi leposlovje za odrasle in celo filmske scenarije. Večer bo vodila pisateljica Maia Pleiades.

Četrtek, 22. 9., od 14.00 do 19.00; Železna cesta, Severni mestni park

»To je knjiga iz knjižnice!«

Matilda, Charlie, VDV in še kdo nas čakajo v zabavnih igrah, nagradnem kvizu in ob branju knjig na popoldnevu s knjižnico na prostem.

September; Vrtci, šole, knjižnice

Bralna spodbujevalnica, pripravili smo jo MKL, Pionirska – center za mladinsko književnost in knjižničarstvo ter Slovenska sekcija IBBY

S seznanji Dahlovih knjig spodbujamo branje vseh bralcev ob različnih priložnostih ter povezovanje knjige in filma. Seznanu smo v sodelovanju s Slovensko sekcijo IBBY dodali tudi nekaj spodbud za dejavnosti ob branju. Izčrpno gradivo najdete na spletni strani MKLJ-a, namenjeno je predvsem vsem pedagoškim delavcem, ki delajo v vrtcih in šolah različnih stopenj, da otroke in mlade pospremi v svet kakovostne literature, še posebej v Dahlove magične fantastične svetove.

Naj vas povabimo še na septembrsko izposojevalno razstavo na mladinskem oddelku KOŽ, enoti MKL, na Kersnikovi 2 (2. nadstropje). Smo vas prepričali?

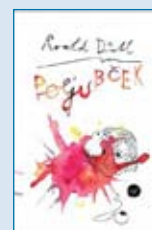
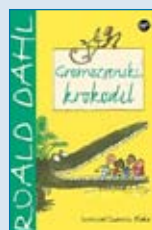
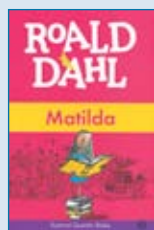
Vsekakor pa se srečamo še na enem dogodku, »hopsasajevski zabavi« v soboto, 17. 9., ob 11. uri pri Prešernovem spomeniku v Ljubljani. Ja, čisto prav ste prebrali! Čisto pravi dahlovski žur na prostem. Med drugim vas bo z odvrtnimi rimami in zverinami grdinami pital Boštjan Gorenc - Pižama. O, pa še marsikaj se bo dogajalo! Kar pripravite se in pridite!

*»Doživeli boste veličastne stvari!
Čakajo vas prijetna presenečenja!«
(Čarli in tovarna čokolade)*

In še eno Dahlovo misel si za vedno zapomnite kot popotnico na vaši življenjski poti in se po njej tudi ravnajte:

*»Če imate lepe misli, bodo sijale iz vašega obraza
kot sončni žarki in zmeraj boste videli čudovito.«
(Gravža)*

Vse najboljše, Roald Dahl! In HVALA ZA VSE!

Teci!

Igor Karlovšek

Miš, zbirka Z(o)renja+,
2016, t. v., 248 str., 28,95 €

Karlovšek (1958) celjski pisatelj in odvetnik, v svojem ustvarjalnem opusu kombinira knjige za mladino na eni strani ter trši, tudi kriminalni žanr za odrasle, ki ga po navadi umešča tudi družbeno aktualno (nazadnje njegov roman *Odvetnik* iz leta 2014), na drugi strani. V svojem najnovejšem mladinskem romanu *Teci!* pa je ta dva žanra povezal v napeto zgodbo o Barbari, talentirani dijakinji in atletski tekačici na srednje proge. Ta doživi spolni napad Planinca, lokalnega političnega in poslovnega veljaka, ki se – kot poprej že na kaka druga dekleta njene starosti – nasilno znese nad njo. Vendar pa se Barbara, skupaj z materjo, sicer na pomembnem delovnem mestu že dolgo časa zaposlena pri Planincu, odloči, da te zlorabe ne bo pogoltnila, temveč jo bo razkrila. Odločitev jo popelje na težavno pot skoraj donkihotskega boja proti pomembnežu, ki načrtuje preboj v politiko na državnem nivoju. Barbarina prijava storilca seveda ne ostane brez širših posledic za njeno življenje. Planinc jo prek svojih zvez suspendira iz atletskega kluba, kjer trenira, pred vrati pa je državno atletsko prvenstvo ... Dovolj kompleksno zastavljen in spretno napisan je roman *Teci!* dober primerek mladinskega romana, po katerem lahko posežejo tudi odrasli bralci. > **SAMO RUGELJ**

Beysonova in Yarina usoda

Begunska zgodba dveh otrok

Ana Koritnik

Mohorjeva Celovec,
2016, t. v., 152 str., 19,90 €

Ano Koritnik, slovenistko in raziskovalko na področju didaktike mladinske književnosti, najmlajši bralci in mladostniki bolj poznajo kot pisateljico. Namenila jim je večino svojih knjig, obiskuje pa jih tudi na šolah. Zvesto bralstvo znova nagovarja v tej knjigi z izmišljenimi osebami in dogodki, ki pa bi lahko bili tudi resnični. V ospredje postavi otroka iz najhujše prizadetih držav, Baysona iz Sirije in Yaro iz Iraka, ki s svojima družinama bežita iz objema vojnih grozot v Evropo, kjer si množice beguncev obetajo najti mir in človeka vredno življenje. Na nevarni poti izgubita stik s svojimi, se v stiski spoprijateljita, pogumno, vztrajno in s pomočjo dobrih ljudi nadaljujeta pot, a ju tik pred ciljem usoda spet loči. Pa ne za vedno: požrtvovalne prostovoljke jima pomagajo najti svojce, nazadnje pa si v Berlinu spet planeta v objem. Srečni konec prinaša nekaj optimizma, še pomembnejše pa je avtoričino sporočilo, da se morajo tudi otroci v svojem okolju upreti nasilju, sovraštvu in nestrpnosti. > **IZTOK ILICH**

Angel v soseski

Kristín Steinsdóttir

ilustracije: Halla Sólveig Thorgeirsdóttir
prevod: Tadeja Habicht, Kristina Jurkovič
Malinc, 2016, t. v., 110 str., 25 €

Islandija je dežela, ki je v naših predstavah mi(s)tična, prežemajo jo starodavne modrosti in miti, narava v svoji enkratnosti pa govori zgodbe pradednega časa. Tudi knjiga *Angel v soseski* priznane islandske pisateljice starejše generacije je nekako drugačna od literature za mlade in okolja, katerem živimo mi. V kratkih poglavjih prvoosebne pripovedi (nekakšnega dnevnika) spoznavamo dečka Askurja z bogato domišljijo, ki verjame tako v volkodlake kot v angele – tudi pisateljica nam v knjigi približa nordijsko bajeslovje. Deček razmišlja o vsem, kar ga obdaja in kar je v njem – zna zelo dobro opazovati in poslušati, pravi pa, da ga lastne misli včasih zelo plašijo. Živi usodo mnogih današnjih otrok, ki so vpeti v kaotični svet odraslih, v katerem se dostikrat težko znajdejo. Še dobro, da so blizu angeli. > **SABINA BURKELJCA**

Fant, ki je sejal zvezde

Vida Kokalj

Primus, 2016, m. v., 241 str., 25 €

Dvanajstletnemu Tomažu, ki ga vsi kličejo Tomi, in njegovi mlajši sestrici Katarini se življenje čez noč obrne na glavo: zaradi očkovga odhoda k novi partnerki mora okleščena družina nenadoma veliko ljubljansko stanovanje z gozdom v bližini in s prijatelji, ki so vedno za dobro partijo košarke, zamenjati za staro meščansko vilo v Celju, last mamine pokojne tete. Tomi se v novo življenje vključuje težko in počasi, zdi se, da nikakor ne bo navezal novih prijateljstev, a korak za korakom se začnejo stvari potem vendarle postavljati na pravo mesto. Ko Tomi za nameček odkrije, kakšne skrivnosti skriva stara vila v svoji temni kleti, postane ta v njegovih očeh v hipu neprecenljiva. Tako zelo, da se je zaradi nje pripravljen podati tudi na skrivnostne nočne pohode za nepridipravi, ki segajo po tuji lastnini ... Avtoričino prvo daljše literarno delo – do zdaj je sicer izdala tudi že dve zbirki pravljic – navdušuje s pripovednim tokom, odličnim jezikom in ne nazadnje tudi s samim sporočilom zgodbe. > **VESNA SIVEC POLJANŠEK**

Muminočkovi spomini

Tove Jansson

prevod: Nada Grošelj
Mladinska knjiga, zbirka Pisanice,
2016, t. v., 184 str., 22,95 €

Za vse muminobčudovalce je tukaj »neverjetna in osupljiva avtobiografija muminočka – o prijateljstvu, pogumu, razumu, junaštvih in neumnostih ter o ljubezni. Muminočka svojo zgodbo pripoveduje Mumintrolu in njegovim prijateljem, muminmama pa je kot po navadi blizu.« V svojem otroštvu je bil muminočka zelo osamljen in nerazumljen muminček, ki je s svojimi modrimi očkami žalostno postaval naokoli, dokler ni srečal pistolovskega uhača Fredriksona in potem so se njegove dogodivščine

ne začele zares. Pomorska popotovanja, reševalski veledosežki, silni viharji, čudovita odlikovanja, zmagoslavna odkritja in vznemirljive reči, ki so se mu dogajale, so v mladih poslušalcih sicer vzbujale nekaj dvomov in pomislekov, a muminočka je bil prav tako dober pisatelj kot tudi dober pripovedovalec in otrokom ni preostalo drugega, kot da mu pobožno verjamejo in prisluhnejo do sklepnih misli njegovih zapisov.

In tako smo, po *Komet prihaja* in *Mumintrólki in velika povodenj*, v imenitnem prevodu Nade Grošelj dobili še tretjo knjigo o teh prikupnih pravljicnih bitjih, ki si jih je omislila finska pisateljica in ilustratorica Tove Jansson (1914–2001) pred več kot petdesetimi leti. S svojim nežnim humorjem in sočutnim pogledom na svet spadajo seveda med klasike svetovne mladinske književnosti. > **RENATE RUGELJ**

VDV

Veliki dobrodušni velikan

Roald Dahl

prevod: Ana Barič Moder

Sanje, 2016, m. v., 212 str., 12,95 €

Neke noči, ko je Zofkin spanec kratila luna, je osemletna deklica skozi okno svoje sobe v sirotišnici na ulici zagledala strašnega velikana, hip zatem pa se je že znašla v njegovi deželi Velikaniji. Zofka je s strahom čakala, kdaj bo po njej, saj velikasi vendar kot za stavo hrustljajo človečke, toda grozovitež, ki se ji je predstavil kot VDV, veliki dobrodušni velikan, za hrano iz človečkov še slišati ni hotel. Prisegal je na smrkumare, ki pa so bile po Zofkinem mnenju, potem ko je poskusila košček te čudne zelenjave, naravnost ogabne. Nasploh se ji je zdelo v velikanovem svetu vse čudno pa tudi strašno. Kako tudi ne, v bližini prijaznega VDV-ja so živeli tudi drugi, še večji in na moč strašljivi velikasi, ki so prisekali na Škote, dišeče po piškotih, po klobasah dehteče prebivalce Kranja, Havance, zavite v vonj kubanskih cigar, ter druge človeške primerke z vsega sveta. Ko je VDV nekoč slišal, da nameravajo velikasi za zajtrk pohrustati angleške otroke, ga je Zofka spodbudila, da njihovim požrtijam za vselej napravi konec. Skupaj sta pripravila načrt, ki je vključeval posredovanje same angleške kraljice. Pa jima je ta res pomagala? So od takrat grozljivi velikasi zradirani s tega sveta? In kaj se je zgodilo z ljubim VDV-jem? Knjiga izpod izvrstnega peresa britanskega avtorja uspešnic za otroke, čigar stoto obletnico rojstva obeležujemo prav letos, bralca navdušuje z napetostjo in obenem z izjemno osvežujočim humorjem. Ta pride še bolj do veljave zaradi odličnega in zares domiselnega prevoda Ane Barič Moder, ki je pripomogla, da zgodba, po kateri so posneli tudi istoimensko filmsko uspešnico, prinaša čisti bralni užitek. Ali, če se izrazimo v svojevrstnem jeziku Velikega dobrodušnega velikana: »Mejdunca, kakšna fanfarastična zgodba!« > VESNA SIVEC POLJANŠEK

... »Mejdunca, kakšna fanfarastična zgodba!« ...

Zgodba o polžu, ki je odkril pomen počasnosti

Luis Sepúlveda

ilustracije: Suzi Bricelj

prevod: Vesna Velkovrh Bukilica

Mladinska knjiga,

2016, t. v., 94 str., 14,95 €

»Zakaj je polž tako počasen?« je pisatelja vprašal vnuk Daniel, ko je nekega dne na vrtu pozorno opazoval polža. Kot odgovor njemu, drugim vnukom in vnukinjam, vsem počasnim polžem in nam, ki si v življenju postavljamo vprašanja, na katera pogosto ne najdemo hitrega in ustreznega odgovora, je nastala pričujoča knjižica. V Regratovi deželi je živela kolonija polžev, počasnih in molčečih. Le tu in tam so se poklicali »hej, ti, polž« in zašušljali kaj o slastnem regratu in drugih bitjih na travniku. Enemu od polžev pa sta se po mali glavi nenehno motali dve vprašanji: zakaj so polži tako počasni in zakaj nima vsak polž svojega imena, da bi se lahko klicali in ločili med sabo. Ker polž ni našel odgovora na domačem travniku, se je počasi odpravil v širni svet. Na svojem potovanju je doživel čudovito odo prijateljstvu, drugačnosti in solidarnosti. In tudi odgovor na vprašanje, zakaj so polži tako počasni ... > SONJA JUVAN

Roald Dahl – Jubilejni komplet

Roald Dahl

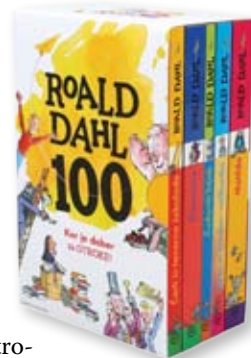
prevod: Bogdan Gradišnik, Milan Dekleva,

Nina Grahek Križna

ilustracije: Quentin Blake

Mladinska knjiga,

2016, m. v., 942 str., 39,95 €

Četudi Roald Dahl (1916–1990) v svojih otroških in najstniških letih ni bil najbolj zavzet učenec in je v resnici imel zelo malo prijateljev, so njegove izvirne zgodbe našle pot do src mladih bralcev širom po svetu, kar nekaj pa jih je doživelo tudi uspešne filmske upodobitve. Jubilejni komplet Dahlovih uspešnic sestavlja pet priljubljenih knjig: *Matilda*, *Jakec in breskev velikanka*, *Čarli in tovarna čokolade*, *Čudoviti lisjak in Čarovnice*. Zvesti bralci dobro poznajo bistroumno deklico Matildo, ki se rada in hitro uči, njeni neumni starši pa cele dneve gledajo televizijo in jo odvrtačajo od branja knjig. Še dobro, da je naletela na ljubeznivo učiteljico Medico. Se spomnite ubogega Jakca, ki je moral za svoji zlobni teti garati kot črna živina, dokler na njegovem vrtu nekega dne ni zrasla breskev velikanka, v kateri so prebivala najnenavadnejša bitja. Morda poznate revnega Čarlija, ki sme nekega dne vstopiti v skrivnostno tovarno čokolade, ali premetenega lisjaka, ki kmetom krade hrano? Dogodivščine vseh Dahlovih junakov so brezčasne, in ko se potopite v njegov svet, postane jasno, zakaj je postal eden najbolj priljubljenih avtorjev za otroke na svetu. Naj hopsasajsko praznovanje traja in traja ... > RENATE RUGELJ

... Matilda, Jakec in breskev velikanka, Čarli in tovarna čokolade, Čudoviti lisjak in Čarovnice...

Kristín Steinsdóttir
Angel v soseski

Askur živi z mamo v bloku v zahodnem delu islandskega mesta Reykjavik. Vsi mislijo, da tam živijo samo zelo običajni ljudje – ampak Askur ve, da to ni res.

Kristín Steinsdóttir
ilustrirala: Halla Sólveig Thorgeirsdóttir
Malinc

Prevedli Tadeja Habicht in Kristina Jurkovič
108 strani, 25,00 €

Co-funded by the Creative Europe Programme of the European Union

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

Malinc www.malinc.si @ info@malinc.si @ telefon: 01 361 66 99

Na potep v naravo

Bonton v gozdu in na travniku

Mateja Gomboc

ilustracije: Erika Omerzel Vujić

Celjska Mohorjeva družba,

2016, m. v., 83 str., 17,50 €, JAK

Juretu in Ivani, bratcu in sestrici na začetku osnovnošolskih let, dedek in babica za rojstni dan podarita nahrbtnik.

Kako imenitno darilo je to, se veselita mlada nadobudneža, ki obožujeta dogodivščine v gozdu. Vanj se včasih odpravita v družbi starejšega brata Anžeta, včasih pa ju na njunih poteh spremljata najboljša prijateljčka. Ne glede na to, v katerem letnem času se odpravita v gozd, se v njem vedno toliko dogaja! In ob tem tudi vedno izvesta toliko novega, da sta njuna nahrbtnika polna gozdnih odkritij pa tudi številnih spoznanj in naukov, ki jih pisateljica prikupno in povsem nevsiljivo poda na koncu vsake zgodbe. Poučno branje za vse generacije, obogateno z odličnimi ilustracijami! > **VESNA SIVEC POLJANŠEK**

Štrk Viki odkrije pogum

Žiga X. Gombač

ilustracije: Daša Simčič

Kres, 2016, t. v., 28 str., 16,90 €

Ko se štrk Viki izvali, hitro opazi, kako nenavadno velik ptičji mladič je, pa tudi njegova starša sta neznanstvo velika. Gleda iz gnezda in spozna, da se boji višine. Mama mu prigovarja, da bo prišel tudi njegov čas, zato Viki pridno je, čaka in se sprašuje o svetu. Vsa vas pričakuje njegov prvi let, in ko mu ta končno uspe, Viki spozna, da želi biti koristen. Priložnost, da odkrije pravi pogum, se mu ponudi kmalu, saj so moravski škratje ugrabili malega dečka in ga je treba rešiti. Med reševanjem dečka pa Viki odkrije še eno dragocenost ... zdravilni moravski izvir. Slikanica Žige X. Gombača in Daše Simčič se naslanja na etnološko izročilo severovzhodne Slovenije, ki je znana po toplicah. > **ŽIGA VALETIČ**

Mala pastirica

Nina Kokelj

ilustracije: Bojana Dimitrovski

Mladinska knjiga, zbirka Čebelica,

2016, t. v., 16 str., 12,95 €

Molitvice stopnic

Peter Svetina

ilustracije: Ana Zavadlav

Mladinska knjiga, zbirka Čebelica,

2016, t. v., 16 str., 12,95 €

Jesenski paket priljubljenih »čebelic« med drugim prinaša dve prikupni in poučni slikanici domačih avtorjev. Nina Kokelj zna lepo zapisati zgodbico o sprejemanju drugačnosti in življenju v slogi in sožitju. Deklica je od dedka v dar dobila črno ovčko Marjetico. Lepo je skrbela zanjo, in ko je Marjetica nekoga dne skotila belo ovčico, jo je deklita poimenovala Zvončica in tudi zanjo lepo skrbela. Zvončica je rasla in čez čas skotila lisasto črno-belo ovčico Simončico. Peter Svetina pa je v pisanih rimah zmolil za mamo, ki kuha dobre obroke za svoje otroke, pa za slabovidnega dedka, prezeblega mucka, za brata na taborjenju, za tetinega dojenčka in dekličin prvi klavirski nastop. Čudovite ilustracije v obeh knjižicah so samo še dodaten navdih za branje. > **RENATE RUGELJ**

Dežela belega oblaka

Janja Vidmar

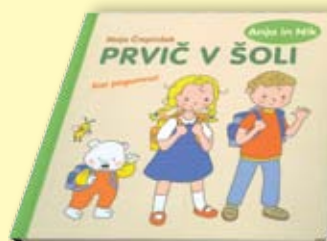
ilustracije: Suzi Bricelj

Miš, zbirka Okrog sveta,

2016, t. v., 24 str., 19,95 €

Prikupna in poučna zbirka *Okrog sveta* nas tokrat popelje v oddaljeno otoško državo v Jugozahodnem Tihem oceanu, ki so ji Maori, njeni prvotni prebivalci, rekli Aotearoa ali Dežela (dolgega) belega oblaka, danes pa jo poznamo kot Novo Zelandijo. Poletne počitnice in odraščanje dečkov na tem eksotičnem otoku potekajo seveda rahlo drugače kot v Celju ali Postojni, ampak prijateljstvo in tovarištvo v stiski je na vseh koncih sveta enako. Čudovita zgodba in prelepe ilustracije. > **RENATE RUGELJ**

Prvič v šoli

Maja Črepinšek

Info press, zbirka Anja in Nik,

2016, t. v., 14 str., 12,90 €

Knjižica sedmih kratkih zgodb je namenjena prvošolcem za skupno prebiranje s starši, učitelji in vzgojitelji. Ob prebiranju in pogovoru se z našim malčkom dotaknemo vprašanj in dilem ob vstopu v šolo – od prvega obiska šole, učiteljice, ki bo otroka poučevala, prostorov v šoli, ki jih otrok šele spoznava, nemoči ob izgubi copatov, izleta in drugih novosti, ki jih otrok postopoma odkriva. Ob prebiranju in pogovoru lahko malčka potolažimo, ga pripravimo na nove razmere, hkrati pa mu ob skupnem branju ponudimo varnost in bližino. Zgodbe otrokom pomagajo pri premoščanju težav v pomembnem obdobju v njihovem življenju. Že preverjeno in deluje! > **SABINA BURKELJCA**

... za skupno prebiranje s starši ...

Dihurlandija

Brane Mozetič

ilustracije: Andrej Brumen Čop

Center za slovensko književnost,

2016, t. v., 34 str., 20 €, JAK

Rado se zgodi, da nekolikanj svetlejši dihurji zrejo prek reke in si o temnejših dihurjih na drugi strani mislijo kar koli si že želijo misliti. Če ni mostu, je reka v bistvu zid, in če ni Sredozemsko morje, je lahko tehnična ovira. Avtor nam z mnogimi, včasih subtilnimi, spet drugič zelo neposrednimi aluzijami na begunsko krizo ponuja v branje otroško zgodbo, ki se napaja pri nedavnih dogodkih. Po eni strani je dovolj jasno poantirana, da se ne more oddaljiti od problema, po drugi pa dovolj odprta, da omogoča kompleksno obravnavo, ki naj bo plod dialoga med otroki, ki jim je knjiga namenjena, in (vsaj upati je tako) reflektiranimi starejšimi sobralci. Multikulturna družba, dialog, refleksija lastne vloge, humanitarnost? Možnih rešitev je veliko, a akvareli, s katerimi je slikanica opremljena, opozarjajo tudi na nejasnost in nekoliko žaloben ton. Če bi kaj od slednjega zanikali, bi imeli novo težavo. > **ALJAŽ KRIVEC**

Kako je gospod Feliks tekmoval s kolesom

Peter Svetina

ilustracije: Ana Razpotnik Donati
Miš, 2016, t. v., 26 str., 24,95 €

Najbolje je začeti kratko in jedrnat – to je izvirna slovenska slikanica v najbolj zlahtnem pomenu besede, ki sta jo ustvarila priznana slovenska ustvarjalca. Kot celota deluje sveže, besedilo je umetniško dognano, prav tako ilustracije, ki se živo pogovarjajo z besedilom in seveda z bralcem. Gospod Feliks je poseben gospod, ki se ne meni dosti za navade in razvade množice – dovolj ima svojih, posebnih, »odštekanih«, takih, ki ga napolnjujejo z radostjo življenja. Je načitan, rad pripoveduje zgodbe in uživa v glasbi, ni mu do tekmovalnosti. Prefinjeno prepoznaven avtorjev humor in slog, večplastna sporočilnost, ilustracije, ki objemajo z umetniško lepoto in toplino – slikanica zagotovo ne bo ostala neopažena, mentorji branja jo bomo z veseljem prebirali, naši mladi bralci pa bodo tako deležni najboljšega branja. Priporočamo pa jo tudi odraslim bralcem. > SABINA BURKELJCA

... ilustracije,
ki objemajo z
umetniško lepoto
in toplino ...

Morje

Jure Jakob

ilustracije: Anja Jerčič Jakob
Mladinska knjiga,
zbirka Velike slikanice,
2016, t. v., 24 str., 16,95 €

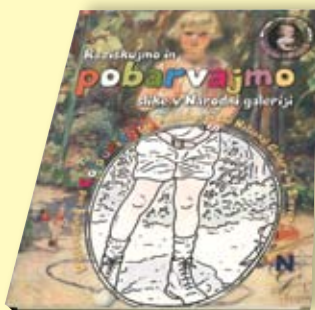
Družinski slikaniški prvenec, ki prinaša enajst pesmi za otroke, sta ustvarila pesnik in pisatelj Jure Jakob in slikarka Anja Jerčič Jakob. Avtorski tandem nas v unikatni kombinaciji živahnih besedil in izvernih ilustracij popelje v podvodni svet, ki si ga delijo pisane ribje jate, velikanski kiti, skrivnostne sipe, nališpani morski konjički in čudežne morske zvezde. Ko morje ziblje čolne v toplem vetru in nad njim pojejo galebi, si s to slikanico lahko poletni utrip podaljšate tudi v jesen. > RENATE RUGELJ

Raziskujmo in pobarvajmo slike v Narodni galeriji

Jelka Melik, Mateja Jeraj,

Nataša Braunsberger

ilustracije: Marko Kočevar
Hart, 2016, m. v., 32 str., 12,90 €

V prenovljeni Narodni galeriji se poleg stalnih razstav in dogodkov odvija tudi živahno obgalerijsko dogajanje, ki je namenjeno vsem generacijam. Mladim obiskovalcem so tokrat poleg ustvarjalnih dejavnosti priljubljenega skrta Gala ponudili tudi novo pobarvanko z izbranimi umetninami, ki jih lahko poskusijo pobarvati čim bližje originalu ali pa se prepustijo svoji domišljiji. Ob vsaki sliki je opis, ki na kratko pove nekaj o nastanku umetnine ter umetniku in njegovem pomenu za naš prostor. Poleg Šubičevih del in mojstrov in Ivane Kobilce se bodo mladi ljubitelji umetnosti lahko poučili o delih Jakopiča, Tominca, Langusa, Stupice in drugih. Izvirno in poučno. > RENATE RUGELJ

Vesolje v 30 sekundah; Vreme v 30 sekundah

Clive Gifford; Jen Green

prevod: Niki Neubauer

ilustracije: Melvyn Evans, Marta Munzos;
Tom Woolley

Družina,

2016, m. v., 96 str., 16,90 €/knjigo

Tudi če boste za razumevanje kate-re od največjih zanimivosti o vremenu in vesolju porabili več kot 30 sekund, ne bo čisto nič narobe. V vsaki od novih knjižic iz priljubljene zbirke je zbranih po 30 spoznanj na vsako temo in jedrnat podatki so lahko tudi samo izziv, da izveste o teh temah kaj več. Kako se je začelo vesolje? Kaj je svetlobno leto? Kakšne so posebnosti Sonca, Merkurja, Venere, Marsa ipd.? Zakaj imamo letne čase? Kako nastane nevihta, orkan ali tornado in še marsikaj drugega, bodo razkrile privlačne in živahne barvne ilustracije, ki so namenjene bistrim glavicom, starejšim od 8 let. > RENATE RUGELJ

Zaspi, Sanja!

Libby Gleeson

ilustracije: Freya Blackwood

prevod: Barbara Majcenovič Kline

Skrivnost, 2016, t. v., 30 str., 17,90 €

Mala Sanja s svojim jokom ves večer krađe spanje svoji starejši sestrici. Ne pomaga niti mamina uspavanka niti očkova glasbena skrinjica, drobna deklica joka na vse pretege, tudi ko se vrne iz nočne vožnje, ki naj bi jo uspavala ... Nato se starejša sestra domisli rešitve, ki ustavi solze na objokanih ličkah. Topla in humorna zgodba pomaga razvijati sočutje in sestrsko ljubezen. In potem je vse lažje. > RENATE RUGELJ

Jesenski živžav; Zimski živžav

Rotraut Susanne Berner

prevod: Alenka Veler

Mladinska knjiga,

2016, t. v., 15 str., 14,95 €/knjigo

Ste se kdaj vprašali, kam usmeriti in kako razvijati domišljijo svojih najmlajših? Slikanice in kartonke brez besedila in z velikimi, podrobnimi ilustracijami so pripomoček, ob katerem boste z otrokom sestavljali zgodbo, odgovarjali na »zakaje«, iskali povezave, pa tudi urili mlade (in svoje) možgančke. Ilustratorica Rotraut Susanne Berner je v pričujočih knjigah prikazala, kaj se dogaja v mestu in njegovi okolici jeseni in pozimi ter kaj počnejo njegovi prebivalci, za svoje delo pa je letos prejela tudi Andersenovo nagrado. Skrivnost je v podrobnostih. > KLARA JARC

Mladinski pisatelj, ki se je pred dvema letoma poskusil tudi kot soavtor v tekaškem triptihu za odrasle *Ultrablues*, se vrača na osnovno polje svojega ustvarjanja, ki ga je dodobra zatrasiral že s knjižno zbirko *Kompanjoni*. Tokrat je roman zastavil družbeno aktualno in z reminscenco na lanske jesenske begunske dogodke pri nas ter zgodbo postavil v še bolj aktualen mladinski okvir, na katerega pa morajo sami pri sebi odgovoriti tudi odrasli: Kakšen je naš odnos do drugega? Kaj smo pripravljeni narediti zanj? Smo se pripravljeni odpreti ter nanj pogledati kot na enakovredno človeško bitje? Počitnice rahlo disfunkcionalne slovenske družine na grškem otoku, na katerem ves čas pristajajo tudi čolni z begunci, se v njegovem romanu kmalu sprevržejo v ogledalo posameznika in naše družbe. Ob izidu knjige smo z avtorjem opravili kratek pogovor.

» Med mladimi se kot avtor najbolje počutim.«

NK Svoboda

Žiga X. Gombač

Miš, zbirka Z(o)renja,

2016, t. v., 181 str., 25,95 €

Bukla: Od tvojega zadnjega mladinskega romana (*Kompanjoni in bojevniki časa*) so minila štiri leta. Vmes je bilo kar nekaj kratke proze, slikanic in stripov. Povej, kako to, da se po soavtorskem »izletu« v odrasle vode (*Ultrablues*, 2014) znova vračaš k mladim bralcem?

Gombač: Med mladimi se kot avtor najbolje počutim. Ko pišem za njih, misel in pero tečeta najlaže. Ustvarjanje je čisti užitek. Tako je bilo tudi tokrat, čeprav je bila tema, o kateri sem pisal, težka. Zelo težka.

Bukla: Ja, izbral si zahtevno in angažirano temo fantovskega prijateljstva, ki presega državne meje, nacionalnost in religijo. Kako to?

Gombač: Po zadnjem mladinskem romanu sem si na temo tega žanra vzel malce premora. Pet izdanih knjig v petih letih, govorim o zbirki *Kompanjoni*, je zahtevalo svoj davek. Če bi nadaljeval v tem tempu, bi se misli, izražene v stavkih in poglavjih, začele ponavljati, to pa ne bi bilo pošteno do bralcev. Med »počitkom« sem aktivno iskal temo, o kateri bi lahko pisal. Temo, ki bi bila dovolj močna in izrazita, da bi povlekla mene in moje bralce. Izkazalo se je, da me je tema našla sama.

Bukla: Kako si torej prišel na konkretno idejo za zgodbo romana? Si se z begunci srečal tudi neposredno? Kakšne so bile tvoje izkušnje?

Gombač: Precej redno spremljam dogajanje po svetu. Takšno in drugačno dogajanje. Tudi stranpoti in problematike, povezane z ekologijo, otroškim delom ter takšnim in drugačnim izkoriščanjem. Na to nisem imun, takšne teme se me dotaknejo. Ko se je začela begunska kriza bližati našim krajem, sem začutil, da bi se ta situacija lahko konkretno odrazila v formi mladinskega romana. Glede na odzive družbe in politike, ki so sledili, ko so begunci dejansko prišli, se je pisanje mladinskega romana o tem izkazalo za nujno.

Z begunci sem se tudi srečal. In sicer v zbirnem centru v Dobovi. To je bila celostna in neverjetno močna izkušnja. Izkušnja, ki me je spremljala ves čas pisanja in je prisotna še danes.

Bukla: Kakšno vlogo je imel pri knjigi Boštjan Videmšek, ki je napisal spremno besedo, dobro pa ga poznamo tudi kot poročevalca s kriznih terenov, tudi iz Sirije?

Gombač: Brez Boštjana te knjige ne bi bilo. To je dejstvo. Na skupnih tekih se večkrat pogovarjamo o njegovih poteh in izkušnjah. Ravno na teh tekih je prišlo do ideje o novem mladinskem romanu. Od prvega ustvarjalnega trenutka dalje je bil Boštjan vpleten na več ravneh. Kot nekdo, ki je bil več kot ustrezen sogovornik, ko je bilo treba preveriti dejstva, dopolniti znanje, odkriti neodkrito. Kot motivator. Kot neke vrste urednik in prvi bralec. Kot prijatelj. To sodelovanje je bilo neprecenljivo in Boštjanu sem za vso pomoč brezmejno hvaležen.

Bukla: Ali misliš, da se v času razpršene pozornosti, sodobnih tehnologij in vseh vrst lahkotnih zabav mladih sploh lahko dotakne taka družbeno angažirana tema, kot je begunstvo?

Gombač: Prepričan sem, da je temu tako. V to verjamem, v to moramo vsi verjeti. Begunstvo je poleg tragedije, ki jo vedno znova povzroči tistim, ki so pregnani iz svojih domov, svojevrsten test strpnosti in empatije tistih, ki se

Foto: Darja Štravs Tisr

Žiga X. Gombač

jih dotakne posredno. Vsak se odzove na svoj način. Moj odziv je bil, da sem na to temo napisal in izdal knjigo. Knjiga se kot umetniška forma lahko dotakne globoko in trajno. Seveda ne cele generacije, a če k razmisleku usmeri vsaj del nje, bo to dovolj.

Bukla: Tvoja junaka Anej in Sabi pa nista tako zelo različna, kot bi pričakovali na prvi pogled, saj ju poleg nogometa družijo tudi pisanje dnevnika. Ali misliš, da mladi, sploh fantje, danes še pišejo dnevnik in ali je možno, da dečka, no, odraščajoča fanta, lahko kljub različnemu okolju, iz katerega prihajata, tako podobno doživljata svet okoli sebe?

Gombač: To je bil eden izmed ciljev mojega pisanja, ko sem se lotil romana *NK Svoboda*. Poudariti, da med »nami« in »njimi« ni razlike. Sploh ne takšne, kot se poudarja. Da živimo, no, smo živeli podobna življenja, gojili podobna čustva, hrepenenja, da imamo iste cilje, sanje in odnose. S to razliko, da so eni imeli strašansko smolo in se jim je zgodila vojna ter z njo povezane tragedije. In vse, kar se je zgodilo njim, bi se lahko zgodilo tudi nam. In če se vrnem k vprašanju, da, povsem mogoče je, da mladi še danes pišejo dnevnik. Na vseh koncih sveta. Tudi na tistih dveh, ki se srečata v knjigi.

Bukla: Anejev oče se v begunsko problematiko vplete na humanitarno aktiven način. Si med pisanjem spoznal kakšne tovrstne športno-humanitarne aktiviste s tako pozitivno zgodbo?

Gombač: Seveda. Na Norveškem so begunce, denimo, povezali v tekaško ekipo. Aktivirali so jih kot vztrajnostne tekače, maratonce, ki so v tej ekipi našli smisel, prijatelje ter novo možnost in upanje, ne nazadnje je tudi deseteterica beguncev nedavno nastopila na OI s svojo športno ekipo pod olimpijsko zastavo.

Bukla: Bo NK Svoboda odigrala še kakšno knjižno tekmo?

Gombač: O tem še nisem razmišljal. Če je bil knjižni izid *NK Svoboda* prvi polčas, se ta hip nahajamo v drugem polčasu, ko mora NK Svoboda najti pot med mlade bralce. S tem bo precej dela. Dela, ki ga imam rad.

Bukla: Lahko poveš še kaj o svojih naslednjih projektih?

Gombač: Pestro bo. Pred izidom so še tri čedne slikanice. Besedilno so lepo uspele in verjamem, da bo tako tudi v ilustracijami. Sledi stripovski album o slovenski zgodovini ter nova, šaljiva knjižna zbirka, ki jo snujeva z Ivanom Mitrevskim. Naslednje leto se obetajo svojevrstne predelave del Ivana Cankarja, v letu 2018 se namreč piše stoletnica njegove smrti in potem bo že prišel čas za novo Živo, pa Megakviz ...

*35 zgodb Stare zaveze,
kot jih še niste videli!*

Serge Bloch
Frédéric Boyer

ILUSTRIRANO
SVETO
PISMO

Velike zgodbe
Stare zaveze

*»V odličnem prevodu
Aleša Bergerja.«*

Naročila in informacije:
Družina d. o. o., Krekov trg 1, Ljubljana
tel.: 01/360-28-28, www.druzina.si

ZALOŽBA
DRUŽINA

ZBERI POGUM. POIŠČI NAVDIH. ZAŽIVI USTVARJALNO IN SREČNO.

DARILO

ob nakupu v knjigarnah
Mladinske knjige:
dnevnik navdiha
*Moja velika
čarovnija*

Nova uspešnica Elizabeth Gilbert, avtorice knjig *Jej, moli, ljubi* in *Pečat stvarjenja*.
O veliki čarovniji, ki se zgodi, ko premagamo ovire in se prepustimo navdihu.